

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
STATE DEPARTMENT OF EDUCATION AND SCIENCE
OF KHARKIV REGIONAL STATE ADMINISTRATION
NATIONAL AEROSPACE UNIVERSITY
"KHARKIV AVIATION INSTITUTE"

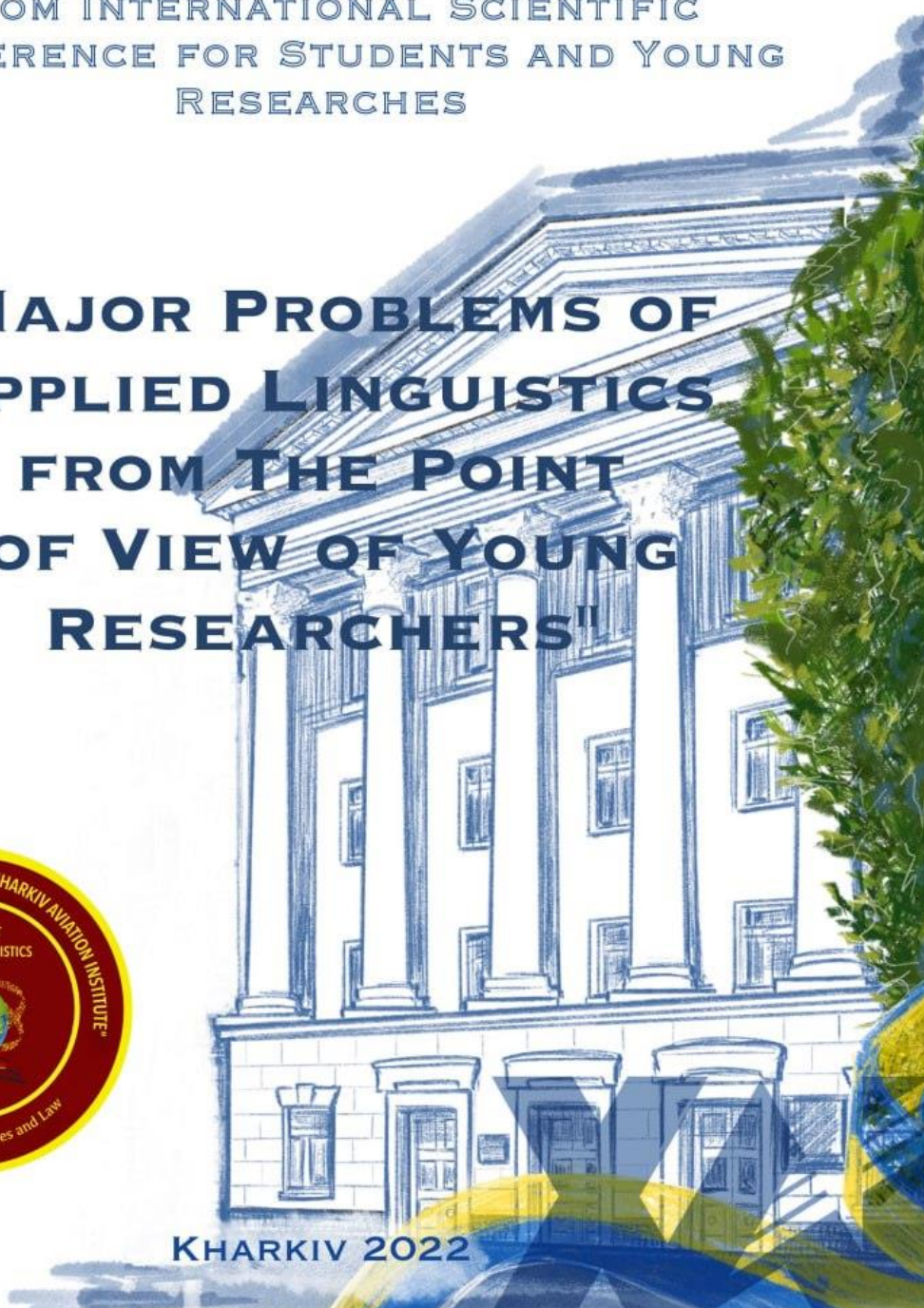

JOURNAL OF ABSTRACTS AND ARTICLES
FROM INTERNATIONAL SCIENTIFIC
CONFERENCE FOR STUDENTS AND YOUNG
RESEARCHES

**"MAJOR PROBLEMS OF
APPLIED LINGUISTICS
FROM THE POINT
OF VIEW OF YOUNG
RESEARCHERS"**

KHARKIV 2022

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АЕРОКОСМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМ. М. Є.ЖУКОВСЬКОГО «ХАРКІВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»

*Збірник матеріалів II Міжнародної науково-практичної
конференції студентів і молодих науковців*

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ПРИКЛАДНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
ОЧИМА НАУКОВОЇ МОЛОДІ»**

Тези доповідей

Харків
2022

УДК 81 73 (063) Актуальні проблеми прикладної лінгвістики очима наукової молоді: Збірник тез наукових доповідей II Міжнародної науково-практичної конференції, 7 грудня 2022 р., м. Харків. – Харків : Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського «ХАІ», 2022. – 140 с.

До збірника матеріалів II Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми прикладної лінгвістики очима наукової молоді» увійшли тези наукових доповідей, тематика яких охоплює актуальні проблеми перекладу та термінознавства як прикладних лінгвістичних дисциплін, сучасних підходів до викладання іноземних мов, оптимізації спілкування у системі «людина – машина».

Голова:

Нечипорук Микола Васильович – доктор технічних наук, професор, ректор Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «ХАІ»

ЧЛЕНИ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО КОМІТЕТУ

Павліков В. В. – доктор технічних наук, старший науковий співробітник, в. о. проректора з наукової роботи Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «ХАІ»

Широка С. І. – в. о. декана гуманітарно-правового факультету Національного аерокосмічного університету ім. М.Є. Жуковського «ХАІ», кандидат філософських наук, доцент

Рижкова В. В. – завідувач кафедри прикладної лінгвістики Національного аерокосмічного університету імені М.Є. Жуковського «ХАІ», кандидат філологічних наук, професор ХАІ (заступник голови орг. комітету)

Медведь О. В. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри прикладної лінгвістики Національного аерокосмічного університету ім. М.Є. Жуковського «ХАІ» (учений секретар)

Гелетка М. Л. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри прикладної лінгвістики Національного аерокосмічного університету ім. М.Є. Жуковського «ХАІ» (технічний редактор)

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ ТА ТЕРМІНОЗНАВСТВА ЯК ПРИКЛАДНИХ ЛІНГВІСТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН

Артёмова О. В.

*Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»*

*Науковий керівник – Рижкова В. В., канд. філол. наук, доцент,
професор кафедри прикладної лінгвістики*

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ ТА ТЕРМІНОЗНАВСТВА ЯК ПРИКЛАДНИХ ДИСЦИПЛІН

Термінознавство – наука, яка вивчає спеціальну лексику з погляду її типології, походження, форми, значення й функціонування, а також використання, упорядкування та творення.

Використання точної термінології є критично важливим аспектом процесу перекладу. Неправильна термінологія може змінити початкове значення й зіпсувати якість перекладу.

Актуальність теми полягає в тому, що навколишній світ своїм розвитком дає поштовх до виникнення нових термінів у багатьох галузях людської діяльності й ці терміни потребують адекватного перекладу.

Більшість перекладацьких проєктів мають певні термінологічні проблеми, які вимагають вирішення перекладача. Нижче наведені деякі проблемні з погляду адекватного перекладу випадки.

Структура речень в англійській та інших мовах може відрізнятися. Це вважають однією з головних структурних проблем перекладу. Наприклад, в англійській мові прикметник ставлять перед іменником, але у французькій мові прикметник стоїть після іменника. Розглянемо такі речення:

Дама поклала яскравий капелюх на стіл.

The lady put a bright hat on the table.

La dame posa un chapeau brillant sur la table.

Відсутність термінів у одній з мов є дуже поширеною проблемою перекладу, із якою щоденно стикається перекладач. Це також одна з головних причин, чому переклад є складним. Ця проблема зумовлена

культурними й побутовими відмінностями, наприклад, певна діяльність може бути забороненою або просто не існувати. Звідси й відсутність термінів.

Слова з одною чи більше основами, або *складні слова*, можуть бути трьох форм – закритої форми, як *notebook* – *зошит*; такі, що пишуться через дефіс, як *long-distance* – *міжміський*; або відкритої форми, як *fighter pilot* – *пілот винищувача*. Деякі складні слова досить просто перекладати, бо вони означають саме те, що зазвичай читач розуміє, наприклад, *afternoon* – *пополудні*; інші – зазначають лише половину терміну, як, скажімо, *bellboy* – *посильний або пахолок*, а деякі не маю нічого спільного в перекладі зі словами оригінальної мови, наприклад, *deadline*.

Русифікація української термінології. Калькування українською мовою російських термінів шкодить її розвитку. У російській мові багато термінів утворюються від іншомовних слів способом їх формального транскрибування, залишаючи іншомовні прикметникові й іменникові суфікси *-аль, -ир, -ич, -он, -ональ-* та додаючи російські прикметникові суфікси *-н-, -ск-* та ін. Такий спосіб словотворення, властивий російській мові, не відповідає нормам української мови, згідно з яким до кореня додають суфікс *-н-* без збереження іншомовного прикметникового суфікса, наприклад, *синусоїда* – *синусоид-аль-ный* – *синусоїд-н-ий*.

Деякі фахівці визнають як одну з проблем уживання *англіцизмів*. Яскравими прикладами є слова *нарація, імплементація, брокер, бігборд, бренд*. До них, звісно, існують українські аналоги *оповідь, впровадження, посередник, стенд, татунок*.

Загрозу для української мови становить і швидко розповсюджуваний *український варіант англійської мови* (так званий український інгліш або укрліш). Уважають, що це формує почуття меншовартості української мови та неспроможність обслуговувати найвищі прояви людського духу, до яких, безсумнівно, належить і наукова сфера.

Отже, перекладачі у своєму творчому процесі перекладу мають подолати численні проблеми задля забезпечення адекватного перекладу. Що найчастіше ці питання будуть згадуватись у науковому суспільстві, то швидше знайдуться конкретні механізми для їх подолання.

Література:

1. Pidru4niki [Електронний ресурс]. URL : https://pidru4niki.com/1728092440662/dokumentoznavstvo/problemi_suchasnogo_terminoznavstva

2. Wikipedia [Електронний ресурс]. URL : <https://uk.m.wikipedia.org/wiki/Термінознавство>

Білявська А. А., Сергєєва О. М.

*Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»*

РОЛЬ КОНТЕКСТУ В ПЕРЕКЛАДІ АНГЛІЙСЬКОЇ ТЕХНІЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Технічний переклад виник на стику лінгвістики й науки та техніки. Переклад наукової та технічної літератури розглядають як із погляду перекладознавства, так і з наукової й технічної позиції.

Аналіз відповідної літератури з цієї теми ілюструє, що більшість лінгвістів цей вид перекладу вважають особливим видом діяльності, який визначається, у першу чергу, своїми функціональними, а не стилістичними чи жанровими особливостями.

У перекладознавстві розглядають не лише загальні питання перекладу, а й окремі прийоми, що застосовують у перекладі науково-технічної літератури і, залежно від статусу перекладу, виникають різноманітні перекладацькі стратегії.

У перекладі науково-технічного тексту доводиться розв'язувати одночасно цілий комплекс різноманітних завдань. Цей процес вимагає не лише бездоганного володіння мовою, певних галузевих знань, але й максимуму зусиль з боку перекладача. Оскільки в перекладі наукової та технічної літератури, як правило, немає необхідності шукати в тексті будь-який прихований зміст, то тут необхідно прагнути до особливої термінологічної точності. При цьому необхідно мати на увазі, що далеко не завжди технічні терміни збігаються за своїм обсягом у різних мовах.

Основна вимога до науково-технічного перекладу – адекватне передання інформації. Труднощі в перекладі викликає, у першу чергу, передання правильного змісту кожного речення, що дуже часто не відповідає дослівному перекладу. Критерії адекватного науково-технічного перекладу чітко сформульовані:

- 1) переклад повинен точно передати зміст оригіналу;
- 2) наявність загальноприйнятої мови перекладу термінології;
- 3) відповідність нормам науково-технічної літератури.

Якість перекладу науково-технічної літератури залежить від особливостей цього виду літератури та рівня мовної й загальної підготовки перекладача. У сучасному світі досить часто буває так, що остаточний варіант перекладу зазнає редагування спеціалістом, який знається на цій галузі.

Під час технічного перекладу слова зазвичай виділяють такі етапи:

- 1) засвоєння значення слова в контексті;
- 2) передання цього значення засобами, наприклад, української мови. Тобто власне це і є технічний переклад.

На нашу думку, ці етапи тісно пов'язані між собою. Зрозумівши значення слова, перекладач одночасно починає шукати відповідники українською, після чого він повертається до англійського, щоб уточнити його значення.

Це нас підштовхує до думки, що саме аналіз контексту під час перекладу має найголовніше й вирішальне значення.

Усім нам відомо, що більша частина слів є багатозначними. З цього можна зробити висновок, що встановити, у якому саме значенні вжито слово в певному випадку, можна лише з контексту.

Бігун Т. В.

Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського

«Харківський авіаційний інститут»

Науковий керівник – Гелетка М. Л., канд. філол. наук,

доцент кафедри прикладної лінгвістики

КАЛЬКУВАННЯ ЯК СПОСІБ ПЕРЕКЛАДУ НОВИХ ГЛАМУРНИХ ЕВФЕМІЗМІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В МЕДІА-КОНТЕКСТІ

Мова, у філософському сенсі, може як зникати, так і перебувати в постійній динаміці відповідно до розвитку в суспільстві. Цифровий прогрес та глобалізація – провідні чинники, що впливають на процес змін у мові та її еволюцію.

Довгий час мова може бути практично незмінною, але протягом багатьох років вона може зазнати значних змін. Коли дві мови співіснують деякий час, одна може зазнати швидкого розвитку, тоді як інша практично не зміниться [1, 79].

На сьогодні, соціальні мережі стали вагомими джерелами для поповнення нових слів. Неологізм, евфемізм – це слово або словосполучення, яке нещодавно з'явилося в мові через нові реалії. Окрім цього, ефект глобалізації англійської мови створює обставини для виникнення просторічної мови. Проте стрімка швидкість розвитку трендів в Інтернеті та діджиталізації не дає змоги знайти доцільний, зрозумілий для всіх соціальних груп відповідник. Процес передання змісту словосполучення є складним і визначається як наслідок відношень у значеннях, пов'язаних із кожним словом, а не як пряме перетворення структури в іншу, що здійснюється за допомогою еквівалентів.

Переклад Інтернет-евфемізмів часто передбачає використання калькування, оскільки виникає потреба в доступному перекладі слів українською мовою. Така стратегія доцільна, якщо перекладна одиниця адаптується до українських норм слововживання та відмінювання [2, с. 286].

Категорії класифікації калькування й приклади перекладу неологізмів:

1. Синтаксична калька. Синтаксична калька передбачає невеликі видозміни в морфемах, створюючи новий елемент перекладної одиниці:

(1) *synergy* – синергія (описує як різні компоненти або команда працюють разом для досягнення мети);

(2) *child free* – чайлд фрі.

2. Семантична калька. Лексичні одиниці, які є еквівалентами, отримують нове значення, керуючись буквальним перекладом слів із оригінальної мови:

(3) *visibility* – видимість.

3. Фразеологічна калька. Калька, що з'являється внаслідок дослівного перекладу ідіоматичних фраз або збірок виразів і внесення їх без змін за допомогою прямого перекладу в мову:

(4) *duck lips* – качині губи (робити губами форму, що нагадує качку);

(5) *fat cat* – жирний кіт (в економіці підприємство, що має великий дохід).

4. Напівкалька. Англійський неологізм не відтворюється повністю в перекладі, а лише наполовину, тобто одна частина тлумачиться буквально, а інша частина, неперекладна, входить у мову за допомогою перекладацької трансформації прямого включення або транскодифікації:

(6) *brainstorming* – брейншторм;

(7) *friendzone* – френдзона.

Таке явище здебільшого зустрічається і в неологізмах із Всесвітньої мережі для позначення нових явищ із характерними префіксами *-web* і додаванням частки *fi-*, як-от: *webinar*, *web-money*, *web-store*, *web-radio*, *web-assistant*, *sci-fi*, *cli-fi*, *Google Fi*, *lo-fi*, *web-page*, *web-site*:

(8) *web-designer* – вебдизайнер;

(9) *web-bank* – веббанк.

Іншими поширеними суфіксами, що залишаються незмінними, є, наприклад, *geo-*, *anti-*, *audio-*, *-crasy*, *-ing*, *-tion*, *-logy*, *micro-*, *video-*, *cyber-*, *hyper-* та інші [2, 89]:

(10) *hyperfocus* – гіперфокус;

(11) *cyberattack* – кібератака.

Отже, калькування – це метод, що може якнайточніше передати значення неологізмів із використанням уже знайомих понять носіїв української мови. Калька має різні категорії, згідно з якими можна здійснити адекватний переклад, який, своєю чергою, може бути прямим перекладом неологізму, напівперекладом або транслітерацією.

За використання такої лексичної трансформації нові предмети та поняття, що прийшли з інших країн, можуть або прямим чином перетинатися з культурою мови без складнощів для розуміння носіями мови, або входити як нові слова, побудовані на лад правопису та відмінювання іншої мови. У другому випадку, пряме включення неологізмів сприяє глобалізації, оскільки відбувається постійне розширення лексичного поля вхідної мови. Незважаючи на це, тема глобалізації та її прямого впливу на мову, заміну автентичних власних слів запозиченими перебуває в центрі дискусій. Збільшення іншомовних лексичних одиниць має дещо паразитичні характеристики, поглинаючи особливості державної мови та заморожуючи її власний розвиток.

У той же час не варто заперечувати й іншого боку дилеми: збільшення нових популярних слів, що виникають за різних обставин, свідчить, що носії цієї мови рухаються в напрямку сучасних технологій і йдуть в ногу з часом, розвиваються і вносять зміни в мову як свої досягнення, оволодіння новими навичками. Отже, калька може бути в перекладі, але використовувати такий метод потрібно з очевидною

обережністю й міркуванням про можливі наслідки та про те, чи принесе вона користь для людей. Хоча переважно такий процес включення кальки є незворотним явищем.

Література:

1. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми: навчальний посібник. Вид. 5-те, випр. Вінниця : Нова книга, 2018. 656 с.

2. Ясинецкая Н. А. Полукальки англоязычных неологизмов в украинском языке. Филологические трактаты Горловского государственного педагогического института иностранных языков. 2011. Том 3 (№2). С. 87–95.

3. Harris, R. Course in General Linguistics: Ferdinand de Saussure. London : Bloomsbury, 2022. 274 p.

Бовдуй В. О.

*Національний аерокосмічний університет імені М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»*

*Науковий керівник – Рижкова В. В., кандидат філологічних наук,
доцент, професор кафедри прикладної лінгвістики*

ПЕРЕКЛАД АВІАЦІЙНИХ ТЕРМІНІВ

НА ПОЗНАЧЕННЯ БЕЗПЛОТНИХ ЛІТАЛЬНИХ АПАРАТІВ

У контексті повномасштабного воєнного вторгнення Росії в Україну, розпочатого 24 лютого 2022 року, нагальним питанням є переклад термінів, що пов'язані з військовою технікою та авіацією. Для українського суспільства життєвою необхідністю стала трансляція подій у міжнародних засобах масової інформації, а переклад з української мови на англійську та навпаки є важливим шляхом залучення уваги світової спільноти до війни.

Одними із найбільш задіяних у цьому конфлікті військових апаратів стали безпілотні літальні апарати (БПЛА), що активно застосовуються обома сторонами конфлікту для ураження військових цілей та розвідки. Іноземні джерела налічують багато різновидів російських БПЛА, як-от: БПЛА «Орлан-10», «Елерон-3», РБ-341В «Леер-3», «Тахіон» [1].

Уперше російські війська почали атакувати військові й інфраструктурні об'єкти України за допомогою нової зброї – безпілотних дронів іранського виробництва – у другій половині вересня 2022 року. Це моделі Shahed (132 та 136) та Mohajer-6, появу яких на полі бою підтвердили ЗСУ. Їх застосування фіксується у 2020 та 2021 роках [2].

Із цього можна зробити висновок, що ця сфера розвивається швидкими темпами та набуває нових термінів з ходом війни та появою нових БПЛА, що стимулюється військовими діями. Таким чином, питання перекладу авіаційних термінів на позначення безпілотних літальних апаратів стає нагальним.

Аналізуючи матеріали, що публікуються українськими ЗМІ на тему війни, можна побачити, що для перекладу назв БПЛА використовуються три основних засоби перекладу.

1. Так, у деяких ЗМІ назви БПЛА не перекладаються та прописуються в лапках разом з цифровим позначенням БПЛА, наприклад, іранський «Shahed-136», далекобійний БПЛА-камікадзе «Shahed-191».

2. У багатьох випадках в перекладі лапки в назві оминаються, як-от у прикладі: *«З огляду на порядковий номер та менші габарити, Shahed-131 - попередня версія Shahed-136, але з аналогічним принципом дії та, скоріш за все, максимально уніфікований за всіма основними складовими, в першу чергу, електронікою»* [3].

3. Ще одним варіантом перекладу є спосіб транслітерації (формального відтворення початкової лексичної одиниці за допомогою алфавіту мови перекладу), наприклад, Мохаджер-6 замість Mohajer-6.

На позначення власне БПЛА в текстах часто використовують транслітерованій з англійської мови термін «дрон», але це може призвести до неправильного або некоректного перекладу. Лексема «дрон» належить до ширшої категорії транспортних засобів (мобільний безпілотний транспортний засіб, тобто транспортний засіб без пілота на борту, запрограмований для виконання заданої місії в повітрі, на суші або під водою), БПЛА застосовують саме до літаючої техніки [4].

Варто зазначити, що на цей час стосовно перекладу термінів на позначення БПЛА в українській мові немає сталої мовленнєвої норми [5]. З появою нових безпілотних літальних апаратів з'являються й нові терміни, що мають досліджуватися в межах лінгвістики та перекладознавства; нові лексеми мають бути унормовані та стандартизовані згідно з правилами українською мови і перекладатися правильним чином задля вичерпного передання смислового змісту оригінального тексту.

Література:

1. [Інтернет-ресурс] <https://web.archive.org/web/20170731090255/https://informnapalm.org/ua/2-ak-zs-rf-pid-kontrolem-uca-part-1/>
2. [Інтернет-ресурс] <https://mil.in.ua/uk/news/okupanty-atakuvaly-odesu-dronamy-kamikadze-shahed-136/>
3. [Інтернет-ресурс] https://defence-ua.com/weapon_and_tech/ne_tilki_shahed_136_zjavilos_detalne_doslidzhennja_sche_odnogo_iranskogo_drona_kamikadze_jakij_vikoristovuje_rf-9033.html
4. [Інтернет-ресурс] https://dut.edu.ua/ua/news-1-641-8062-scho-take-bpla-ta-yaka-riznicya-mizh-terminami-%E2%80%9C%Dron%E2%80%9D-ta-%E2%80%9Cbpla%E2%80%9D-%E2%80%93-tematika-zustrichi-studentiv-specialnosti-kompyuterna-inzheneriya-z-fahivcyami-praktikami_kafedra-kompyuternoї-inzhenerii
5. Балахтар В. В., Балахтар К. С. Адекватність та еквівалентність перекладу. *Спецпроект : аналіз наукових досліджень : матер. IV Міжнар. наук.-практ. конф.* Київ, 2011. С. 28–33.

Варушкіна Ю. О.

*Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»
Науковий керівник – Медведь О. В., канд. філол. наук, доцент
кафедри прикладної лінгвістики*

ВИВЧЕННЯ АНТРОПОНІМІВ У ХУДОЖНЬОМУ ТЕКСТІ

Власні імена, уживані в художніх творах, є об'єктом вивчення поетичної чи літературної ономастики.

Автономність літературних імен зумовлена наявністю в них поетичної функції, що вводить власні імена у сферу образних стилістичних й експресивних засобів англійської мови. Це насамперед виявляється в наявності цілої низки англійських літературних антропонімів, що належать винятково художнім творам, і, якщо й невикористовуваних у вторинній номінації, то обов'язково з урахуванням такої належності.

У загальному випадку виникнення мовної образності пояснюється семантичним зв'язком між мовними одиницями, коли матеріальний знак однієї мовної одиниці асоціюється з іншою.

Безумовно, що така інтерпретація умовна й приблизна, але словесна форма ніколи не вичерпує й не покриває образу, а слугує лише підставою для його реалізації як певної зовсім особливої динамічної реальності.

Можливість розкриття внутрішньої форми імені через його апелятивну мотивацію є найбільш простим способом виявлення образної основи літературних антропонімів. Образність в цьому випадку виражена через зовнішню ознаку, що слугує її ніби формальною основою. Ця ознака може бути частково прихованою, наприклад, за допомогою зміни графічного вигляду теми чи контамінації основ. У цих випадках читачеві надано можливість фантазувати, здогадуватися про значення імен.

Мотивувальні ознаки варіюють у широкому діапазоні від вказівки на суто зовнішні ознаки іменованого, аж до фіксації вкрай суб'єктивних, до кінця зрозумілих лише номінатору, особливостей поведінки, обставин життя, подій.

Кожне фамільне ім'я у своєму виникненні мотивоване одним з вищезгаданих способів, проте у процесі спадкоємної передачі воно найчастіше втрачає колишній мотив, бо новий референт (іменований) зовсім не обов'язково відповідає за своїми ознаками чи, тим більше, обставинами життя вихідному референтові.

Отже, автономність літературних імен щодо реальних імен полягає в подвійності їхньої семантики (назвати персонаж і визначити його ознаки, характерні риси, останнє – через спеціально встановлюваний автором твору асоціативний зв'язок із ключовими апелятивами (одичними та на текстовому рівні)), що стає підставою для виникнення та розвитку літературно-мовного (словесного) образу. Мовна образність літературного імені носить спрямований характер, є бажаною й очікуваною, виступаючи щодо одиниць національного ономастикону його нормативною ознакою й ознакою, що диференціює.

Гелетка М. Л., Бігун Т. В.

*Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»*

СПОСОБИ ПЕРЕКЛАДУ НЕОЛОГІЗМІВ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ НА БАЗІ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРИМІТОК ХЕШТЕГІВ

Соціальні медіа забезпечують спілкування з іншими людьми, що розділяють одні і ті самі погляди на певні життєві теми, що дозволяє нам ділитися своїми думками, переконувати та вчитися новому, взаємодіючи з різними людьми на відстані з різних куточків світу. Безсумнівно, соціальні

медіа впливають на суспільство, тому виникає потреба в дослідженні медіаслів, щоб зрозуміти сучасні тренди й правильно їх перекладати.

Масштаби соціальних мереж та їх важливість вражають не менше. За винятком Китайської Народної Республіки та Індії, загальна кількість користувачів соціальних мереж перевищує практично всі інші країни. Це приголомшлива й лякаюча правда про те, як ідуть справи в цифрову еру. Коли велика кількість людей може так добре взаємодіяти та поділяти свої різноманітні інтереси та цілі [2, с. 43].

Символ решітки (#) позначає хештег, який є словом або фразою, що використовується для ідентифікації суб'єктів спілкування в соціальних мережах. Швидко натиснувши на виділене слово, їх можна використати для збору інформації, передання думок щодо різних знахідок і заохочення співпраці між окремими особами. Використання хештегів упорядковує думки й погляди та класифікує повідомлення, що надсилаються окремим особам. Використання цієї тактики в першу чергу слугує просуванню публікації, привертаючи увагу й надаючи більш переконливі докази для заявлених тверджень.

Наприклад, «Weekend Hashtag Project», щотижнева кампанія, яка заохочує використання хештегів у поєднанні з технікою художньої та творчої фотографії, надала користувачам можливість оприлюднювати свої публікації в Instagram. Проект був просуваний командою спільноти платформи 2011 році щотижневих ідей для фото, пропонуючи різні хештеги (*#iambored*, *#landscape*, *#vanishingpoint*) [3].

За цілями користування хештеги можна поділити на такі категорії:

1. генералізація (*#nature*, *#sky*, *#girl*);
2. специфікація випадку (*##MahsaAmini*, *#Eurocup2022*);
3. власні враження (*#travelling*, *#panoramicview*, *#savagemood*);
4. розширення повідомлення (*#Diorparfume*, *#London*);
5. реклама та продаж (*#blackfriday*);
6. світогляд (*#vegetarian*);
7. активізм (*#feminism*, *#fastfashion*);
8. челендж (*#ShareACoke*, *#IceBucketChallenge*).

Підсумовуючи, можна стверджувати, що хештеги перетворилися на важливі інструменти мультимодальності та метакомунікації в соціальних мережах. Хештеги пропонують різноманітні варіанти, наприклад серію

презентації теми розмови, використовуючи лише ключові слова та фрази [1, с. 59].

Технічні та соціальні причини виникнення хештегів:

1. Економія місця під публікацією (іноді заміна слова цифрою та створення аббревіатур), деякі соціальні мережі, як Твітер, дозволяють публікувати певну кількість мовних знаків: *#F4F – Follow for follow – підписка за підписку (прямий переклад); #L4L – Like for like – лайк за лайк (прямий переклад).*

2. Привернення уваги до персони, ідеї або організації.

3. Надання важливої інформації.

4. Пошук натхнення шляхом перегляду різних хештегів за асоціаціями.

5. Швидка навігація контентом у соціальних мережах.

6. Можливість аналізувати та робити статистику найпопулярніших тем.

Характерними для хештегів є і позначки днів тижня, і специфікація настрою або тематики дня, і позначення їжі; нижче наведені приклади таких хештегів: *#TBT – Throwback Thursday – четверг, у який користувачі Instagram діляться старими фотографіями (описовий переклад); ##MotivationMonday – мотиваційний понеділок (прямий переклад); #OOTD – Outfit of the Day – аутфіт дня (калькування та частковий переклад); #foodporn – фудпорно (калькування); #pizzaeve – вечір піцца (прямий переклад); #Regram – перепостити щось в Твітер (описовий переклад); #POTD – Photo of the Day – фото дня (прямий переклад); #YOLO – You Only Live Once – YOLO (пряме включення);*

У наведених хештегах ми також можемо спостерігати аббревіатури (POTD, YOLO, OOTD), скорочення (gram), злиття кількох слів для утворення одного поняття (foodgram, instaday).

Результати дослідження показали, що лінгвістам слід приділяти більше уваги хештегам, тому що там є безліч неологізмів, нових форм слів, аббревіатур. Модні слова й неологізми пронизують усі аспекти соціальних мереж, платформ і комунікацій.

Особливої уваги заслуговують методи кодифікації хештегів іншою мовою, адже у зв'язку з глобальним впливом англomовних культур дуже складно знайти відповідник, переважно з перейманнями деяких аспектів, застосовуються методи перекладу прямого включення та прямого перекладу, іноді без певних модифікацій узагалі. Важливість подальших

досліджень полягає в створенні лінгвістичного простору та запровадженні власних українських хештегів без запозичення англійських, що може стати стратегією покращення сервісів та реклами, а також креативності нації та її мовної незалежності.

Література:

1. Laucuka A. Communicative Functions of Hashtags. Economics and Culture. Sciendo, 2012. № 13 (1). P. 56-62.
2. Reiman, Cornelis. Public Interest and Private Rights in Social Media. 1st edition. Oxford: Chandos Publishing, 2012. 255 p.
3. ResearchGate. Digital Methods for Hashtag Engagement Research [Електронний ресурс]. URL : https://www.researchgate.net/publication/341778821_Digital_Methods_for_Hashtag_Engagement_Research.

Гонтар М. Ю.

*Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»*

*Науковий керівник – Медведь О. В., кандидат філологічних наук,
доцент, доцент кафедри прикладної лінгвістики*

ПЕРЕКЛАД ТЕРМІНІВ ЯК АКТУАЛЬНА ПРИКЛАДНА ПРОБЛЕМА

Зв'язок між термінологією та перекладом завжди був тісний. Теорія термінології може допомогти перекладачам зрозуміти багато понять, таких як власне поняття «термін» або ідея варіації, що дозволяє їм ідентифікувати терміни й мати справу з еквівалентними найменуваннями. З практичного погляду перекладачі часто звертаються до сфери термінографії.

Зіткнувшись із двома можливими еквівалентами, одним *in vivo* та іншим *in vitro*, перекладачі повинні враховувати наслідки свого вибору.

Термінологія. Спочатку цей термін мав статус самостійної науки (Традиційна термінологія: Felber 1984). Це твердження пізніше було оскаржено, напр. Sager (1990), Temmerman (2000). Поступово термін став міждисциплінарним. Це було пов'язано з кількома дисциплінами, включаючи лексикологію, семантику, когнітивну лінгвістику, соціолінгвістику, комунікацію, філософію та мовне планування. Основою цих тверджень є порівняння термінів з різними дисциплінами для

підтвердження та/або пошуку схожості та відмінностей, які не належать термінознавству як самостійній науці.

Термін. Це мовна одиниця (слово чи словосполучення) переважно субстантивного характеру, яка позначає певні поняття та предмети фахової мови, виконує певні функції й має певну характеристику.

Філологиня М. Teresa Cabré (1999) пропонує наступний список основних термінологічних проблем, із якими стикаються перекладачі:

- 1) знати найбільш відповідну еквівалентну одиницю для предмета;
- 2) з'ясувати, чи має термін спеціальне чи обмежене використання в граматиці;
- 3) знання прототипного терміносполучення;
- 4) знання звичайної фразеології в цій галузі;
- 5) знати номінальний варіант концепту та його прагматичний контекст;

б) перевірка того, чи точно вибрана номінальна одиниця відповідає поняттю тощо.

Аналіз теоретичного матеріалу призводить до висновку, що термінологічна лексика є одним із найскладніших і важливих компонентів розвитку мови. Він характеризується певними особливостями, які необхідно вивчити, розглядаючи систему термінології.

Особливу увагу варто приділити авіаційній тематиці. Визначено, що авіаційна термінологія англійської та української мов – це спеціальна мова, яка є основою спілкування авіаційної сфери і має важливе значення для забезпечення роботи та безпеки галузі. Вона має статус інтернаціональної та відображає у своєму змісті результати наукових і професійних знань. Авіаційна лексика англійської та української мов характеризується обмеженням синонімії та униканням полісемії. Таке обмеження словникового запасу запобігає виникненню непорозумінь, так як безпека в авіаційній сфері напряму залежить від правильності передачі інформації. Основу авіаційної лексики складають терміни, вони слугують для досягнення розуміння між всіма фахівцями авіаційної галузі та задовольняють професійні потреби спілкування.

Термінологія авіаційної лексики є нормативно закріпленою та стандартизованою міжнародною юрисдикцією. Постійний розвиток авіаційної галузі породжує потребу у формуванні нових термінів, інструментом для задоволення цієї потреби є словотворення. Терміни авіаційної лексики об'єднуються в семантичні термінологічні поля.

Основним критерієм для угруповання термінів є однорідність усіх елементів залежно від загальної семантичної характеристики. Поле формується шляхом класифікації термінів на мікрополя, лексико-семантичні групи та підгрупи, що дає можливість забезпечити максимально детальний опис авіаційних понять, які до нього належать.

Гуржій О. В., Сергєєва О. М.

*Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»*

ТЕРМІНОЛОГІЧНІ ТРУДНОЩІ ПЕРЕКЛАДУ ТЕКСТІВ З ЛІТАКОБУДУВАННЯ (АНГЛО-УКРАЇНСЬКИЙ ПЕРЕКЛАД)

Сьогодні сфера літакобудування – одна з провідних галузей сучасності, тому дослідження термінологічної лексики підмови літакобудування набуває особливого значення. За останні роки авіаційна літакобудувальна галузь набула великої популярності й потреби в ретельному дослідженні кожного компонента. Термінологічна система підмови літакобудування подана прошарком лексики, що обслуговує цю сферу діяльності. До складу такої лексики належать назви предметів, дій, процесів, явищ, осіб, безпосередньо пов'язаних із машинобудуванням як галузю професійної діяльності.

Об'єкти дослідження – науково-технічні тексти з літакобудування.

Метою дослідження є термінологічний шар авіаційної лексики та визначення граматичних особливостей науково-технічних текстів у перекладі як самостійній дисципліні.

Під час нашої наукової роботи досліджено термінологічні одиниці англійської мови сучасного літакобудування, їх структурні особливості та особливості термінологічного словотворення цієї сфери.

Було проаналізовано дослідження різних іноземних та українських науковців. Сформували чітке поняття «термін», ознаки термінологічних систем галузі літакобудування. Термінологічна система посідає важливе місце у словниковому складі кожної розвинутої літературної мови. Під терміном ми розуміємо не лише слово або словосполучення, що позначає чітко окреслене поняття з певної галузі діяльності, а ще й невід'ємну складову фахової комунікації.

Також було розглянуто поняття перекладу. Перекладом називають процес заміни мовленнєвої одиниці певної мови аналогічною структурою іншої мови зі збереженням змісту. Переклад розглядають як вид мовленнєвої діяльності в сукупності всіх своїх функцій. За змістом виділяють три види перекладу: суспільно-політичний (загальний), художній (літературний) та спеціалізований. За формою переклад поділяється на усний та письмовий. Усний переклад може бути синхронним або послідовним. За способом перекладу розрізняють буквальний та адекватний переклад. За обсягом переклад поділяється на:

- повний;
- реферативний;
- анотаційний.

Постаючи посередником між двома мовами, переклад неодмінно стикається з таким явищем, як культура, адже мова це перш за все феномен культури.

Практичну частину роботи присвячено особливостям перекладу англійських термінів галузі літакобудування українською мовою. Було висвітлено специфіку перекладу англійських термінологічних одиниць сучасного літакобудування. Досліджено погляди різних дослідників щодо класифікації перекладацьких трансформацій. Виявлено, що при відтворенні англійських термінів машинобудування українською мовою можуть бути використані такі види трансформацій: транскодування, яке можна поділити на транскрибування, транслітерацію та транскодування, калькування та описовий переклад.

Під час нашого аналізу було з'ясовано особливості перекладу термінологічних одиниць галузі літакобудування українською мовою, визначено особливості процесу перекладу термінів, утворених афіксальним способом, термінів-комполітів та термінів-аббревіатур.

Під час аналізу з'ясували особливості застосування перекладацьких модифікацій, залежно від структури термінологічних одиниць галузі літакобудування, при відтворенні термінів українською мовою. Застосування перекладацьких трансформацій було розглянуто на матеріалі однокомпонентних та двокомпонентних англійських термінів галузі.

Жученко Є. О., Сергєєва О. М.
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

ПЕРЕКЛАД ОФІЦІЙНО-ДІЛОВОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ В ГРАМАТИЧНОМУ АСПЕКТІ

Переклад – складний і багатогранний вид людської діяльності. Перекладач має розумітися на стилях перекладу та правилах. Перекладач офіційно-ділової документації повинен розуміти нюанси та деякі особливості перекладу такого виду текстів як мовою оригіналу, так і мовою перекладу та вміти точно виконувати свою роботу. У сфері міжнародних відносин фахівці часто зіштовхуються з перекладом документів, існує низка граматичних трансформацій та спеціальні технічні терміни, які є нетиповими для розмовного стилю.

Мета роботи полягає в дослідженні перекладацьких трансформацій, а саме лексичних та граматичних трансформацій як способу досягнення адекватності перекладу, їх класифікація та визначення принципів їхнього застосування в процесі перекладу текстів офіційно-ділового стилю.

У процесі роботи було виконано наступні теоретичні завдання задля досягнення зазначеної мети:

- вивчили особливості перекладу офіційно-ділового характеру;
- розглянули та проаналізували специфіку використання лексичних і граматичних перекладацьких трансформацій на рівні китайського тексту офіційно-ділового стилю;
- проілюстрували на текстах і паперах офіційно-ділового стилю різні типи передання змісту з метою адекватності.

Якщо брати до уваги такий тип документів, як протоколи, то з погляду емоційно-виражальних можливостей не варто ігнорувати, що вони через свою специфіку мають певні елементи, які зустрічаються у стилі розмовної мови й виконують певні функційні завдання. До них належать якісні прикметники суб'єктивного та оцінного значення: *vast, great, extreme, large*; прислівники, які нейтралізують навантаження прикметників: *very great*; якісні прислівники *vastly, extremely, greatly, immensely*.

Протоколи міжнародних організацій також набувають розмовного забарвлення завдяки використанню окремих дієслів із розмовними прізвиськами: *to face up – зіткнутися, to bring about – здійснити*. Проникнення усного й розмовного елементів у стиль офіційної ділової документації підтверджується використанням:

- 1) розмовних виразів та зворотів: *simply* – *просто*;
- 2) розмовної фразеології: *to be in hands* – *перебувати в руках*;
- 3) емфатичних конструкцій;
- 4) питальних речень;
- 5) синтаксичної структури простого речення.

Протоколи як окремий вид документа зумовлені усним типом спілкування, тому вони містять прості речення як елемент усного мовлення. Використання простого речення на тлі великих синтаксичних конструкцій вносить елемент контрасту, унаслідок чого структура простого речення стає стилістично значущою.

Серед найбільш поширених виразів евфемістичного прощарку зустрічаються такі, як *to be questionable* – *викликати сумнів*; *quite* – *достатньо*; конструкції з прислівниками: *hardly* – *навряд чи*; *sufficiently* – *достатньо*.

Інші способи вираження заперечення, так звані периферійні, також є евфемістичними, без вираження певних сполучників чи слів. Таким чином, текст офіційно-ділового характеру має багато сегментів, які функціонують як єдине ціле і як такі відтворюються. Офіційно-ділова документація має низку особливостей: мовні стандарти; майже повна відсутність емоційно-експресивного забарвлення; слабка індивідуалізація стилю; стандартне подання матеріалу; уживання складнопідрядних речень, що відображають логічне підпорядкування одних фактів іншим; широке використання термінології, кліше, імен, наявність особливого запасу лексики та фразеології. Тому переклад такого стилю мови є досить складним і вимагає достатніх знань та концентрації.

Задерей В. О.

*Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»
Науковий керівник – Рижкова В. В., канд. філол. наук, доцент,
професор кафедри прикладної лінгвістики*

ОСОБЛИВОСТІ ТВОРЕННЯ ТА ПЕРЕКЛАДУ АВІАЦІЙНИХ ТЕРМІНІВ

Задля прискореного розвитку суспільства й нових досягнень важливою є співпраця між науковцями всього світу, тому питання розуміння одне одного стає нагальним. Сьогодні англійська мова – засіб

міжнародного спілкування. Більшість наукових матеріалів – документів, статей, досліджень – містять у собі велику кількість термінологічної лексики, для перекладу якої спеціаліст, власне, повинен бути обізнаним з предметною галуззю перекладу, володіти рідною мовою й мовою на яку / з якої перекладає та мати глибокі знання про особливості термінів, способи їх творення, моделі перекладу.

Розділ лексики, що охоплює сукупність термінів усіх сфер людської діяльності, називається термінологією. Термінологія, у свою чергу, входить до складу терміносистеми. Вона формується науковцями й охоплює терміни, що описують конкретні, не пов'язані між собою, галузі знань. Терміносистема з'являється тоді, коли певна наука чи галузь знань достатньо сформована, має поняття, наукову теорію й концепцію, у той час як термінологія формується водночас із появою науки. Визначення самого терміна досі неоднозначне, адже щоденний розвиток різних наукових сфер вимагає нових значень і функцій терміна. Виділяють його основні ознаки: системність, дефініція, точність, однозначність, стислість, експресивна нейтральність. Проте ці ознаки можуть бути реалізовані лише в межах однієї терміносистеми. У загальному термін можна описати як знак, що виражає поняття певної галузі знань і входить до складу терміносистеми цієї галузі.

Формування авіаційної термінології в англійській мові триває вже впродовж більш двох століть. Авіаційна термінологія змінюється й розвивається постійно, адже науково-технічний розвиток сприяє не тільки новим винаходам, а й змінам у семантиці вже існуючих термінів. Наприклад, початкове значення терміна *aeronaut* – «повітроплавець». Із появою літальних апаратів, важчих за повітря, утворилося нове значення цього терміна – «льотчик». Лише після польоту людини в космос цей термін набув сучасного значення «космонавт».

Як і всі інші терміни, авіаційні терміни регулюються словотворчими й граматичними правилами. Одним із основних способів утворення термінів авіаційної галузі є лексико-семантичний, що передбачає вираження нових понять за допомогою вже існуючих мовних одиниць (*jacket* – «обшивка»). Іншим способом творення є морфологічний – створення нових термінів за допомогою словотвірних моделей англійської мови (*tail-down* – «посадка на хвіст»). Також в англійській мові зустрічаються прийменникові авіаційні терміни (*check-in* – «реєстрація на борт»). Формування авіаційних термінів може відбуватись і через

створення нових слів, які, в свою чергу, піддаються номінації за різноманітними ознаками: за схожістю зовнішніх ознак (*sniffer dog* – «собака пошуково-рятувальної служби»), за схожістю функцій (*crew station* – «робоче місце екіпажу»), за суміжністю понять (*counter* – «лічильник»), за аналогією понять (*fail-safe* – «безпечний (політ)»). Крім цього, використовується спосіб афіксації (*analyser* – «аналізатор»), аббревіатури (*AOPA* – Aircraft Owners and Pilots Association – Асоціація власників та пілотів повітряних суден; *AOSC* – administrative and operational services costs – адміністративні та експлуатаційні витрати). Авіаційна термінологія в більшості складається зі складних і складноскорочених слів, що доводить, що морфологічний спосіб є одним із найпродуктивніших способів.

В авіаційній термінології зростає кількість багатокomпонентних термінів, вони детальніше описують предмети, явища і процеси. Модель побудови таких термінів в англійській і українській мовах може не збігатися, тому важливо їх розрізнити, щоб підібрати найбільш природній еквівалент при перекладі. Модель N1 + N2 перекладається:

а) складним терміном, де N1 є іменником в родовому відмінку (*airplane structure* – «конструкція літака»);

б) складним терміном, у якому N1 є прикметником (*safe altitude* – «безпечна висота»);

в) складним терміном, де N2 виражається як прийменниково-іменникова конструкція (*engine stand* – «станок для двигуна»),

г) складним терміном, де N2 трансформується в підрядне речення (*fan draft* – «потік, що створюється вентилятором»).

Модель N + (N + Part I) має свої особливості. Другий компонент терміна (N) перекладається іменником, а перший (N + Part I) перекладається наступним чином:

а) простим прикметником (*plane-boarding* – «посадковий»);

б) складним прикметником (*armour-piercing* – «бронебійний»);

в) підрядним означувальним реченням (*air-retaining* – «такий, що утримує повітря»).

У моделі N + (N + Part II) перший компонент (N) також перекладається іменником, а другий (N + Part II) – перекладається різними способами:

а) означувальним словосполученням (*air-cooled* – «охолоджуваний повітрям»);

б) означувальним прийменниково-іменниковим словосполученням (*air-actuated* – «з повітряним приводом»);

в) підрядним означувальним реченням (*carrier-based* – «такий, що базується на авіаносці»).

Другий компонент моделі (Adj + Part I) + N також виражається іменником, а перший (Adj + Part I) наступними варіантами:

а) складним прикметником (*far-reaching* – «далекосяжний»);

б) простим прикметником, який часто є відповідником англійського прикметника (*long-standing* – «тривалий»);

в) підрядним означальним реченням (*clean-burning* – «такий, що згорає без забруднення повітря»).

Модель N + (Adj + Part II) також передбачає переклад N іменником, а компонент (Adj + Part II) таким чином:

а) простим прикметником (*tooth-edged* – «зубчатий»);

б) складним прикметником (*double-sided* – «двобічний»);

в) означувальним словосполученням (*gas-shielded* – «захищений від газу»);

г) означувальним прийменниково-іменниковим словосполученням (*open-fronted* – «з відкритим передом»);

г) підрядним реченням (*human-powered* – «такий, що приводиться в рух людиною»).

При перекладі зустрічаються також моделі з використанням числівника – (Num + Part II) + N. Зазвичай, компонент N залишається іменником при перекладі, а компонент моделі (Num + Part II) перекладається складним прикметником, який складається з числівника та прикметника (*four-engined* – «чотиримоторний»).

Отже, галузь авіації є однією з найперспективніших, нові терміни постійно з'являються завдяки новим технологіям. Часто складнощі в перекладі таких термінів викликають уживання багатокomпонентних авіаційних термінів, тому що їх структури в англійській і українській мовах не збігаються. Саме тому перекладач повинен знати, за якими моделями формуються авіаційні терміни в англійській і українській мовах, а також мати базові знання з цієї галузі для підбору найбільш адекватного й природного для української мови еквівалента.

Зіненко А. Р.

Національний аерокосмічний університет ім. М. С. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Науковий керівник – Кравчук В. В., старший викладач кафедри
прикладної лінгвістики

УЖИВАННЯ НЕОЗНАЧЕНОГО, ОЗНАЧЕНОГО Й НУЛЬОВОГО АРТИКЛІВ У ТЕХНІЧНИХ ТЕКСТАХ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ

Технічний текст – це текст, насичений спеціалізованою лексикою, аббревіатурами й термінами, які дуже часто несуть у собі безліч значень. Він характеризується логікою, точністю й зрозумілістю викладу та не допускає довільного викладу інформації.

При перекладі технічний текст вимагає граничної точності, глибоких знань і досвіду в авіаційній, машинобудівній та іншій сферах діяльності. Складність підготовки такого контенту полягає в необхідності розібратися в технічних тонкощах предмета.

В англійській мові слова, які однаково звучать, можуть належати до різних частин мови і мати різні значення. Артиклі – це особливі частинки, які використовуються з іменниками та допомагають відрізнити їх від дієслів, прикметників та інших частин мови. Усього в англійській мові налічують три типи артикля: неозначений артикль **a/an**, означений артикль **the** та нульовий, тобто відсутність артикля.

Неозначений артикль походить від числівника *one* (один, єдиний). Для того щоб обрати артикль **a** або **an**, потрібно знати звук, з якого починається наступне слово після артикля. Артикль **a** використовують перед іменниками, які починаються з приголосного звуку: *a pilot* (пілот); **an** уживається перед іменниками, які починаються з голосного звуку: *an aircraft* (літальний апарат), а також з приголосної літери *h*, якщо вона не вимовляється.

Артикль **a/an** указує на число іменника, адже зазвичай його вживають зі злічувальними іменниками в однині. Головними функціями неозначеного артикля є класифікація, загальна та числова функції.

Неозначений артикль зазвичай використовують у технічних текстах:

- зі злічуваними іменниками однини, які згадуються вперше або кажуть про щось взагалі й за змістом можна було поставити еквівалентне слово до артикля *якийсь(-ась)* (*a pilot, an aircraft, a cockpit*);
- коли є описове визначення (*a notorious nickname, a scheduled flight, a regular flight*);
- зі складними іменниками (*an emergency landing, a fuel leak*);
- з умовними іменниками (*an altitude, a demand, an emergency*).

Означений артикль походить від вказівного займенника *that* (той, цей) і вказує на те, що оратор або письменник називає людину, річ чи якесь абстрактне явище, яке вже відоме для слухача чи читача із загальновідомих фактів або з ситуації, або зі змісту. Отже, двома головними функціями означеного артикля є означення та узагальнення.

Означений артикль у технічних тестах уживають:

- коли згадують якийсь предмет вдруге (*the pilot, the cockpit*);
- зі злічуваними словами в однині (*the aircraft, the captain, the nickname*) та в множині (*the reasons, the investigators, the engines, the wings*);
- з незлічуваними іменниками (*the autopilot, the ground, the fuel*) та умовними (*the evacuation; the intention*);
- складними іменниками (*the ocean surface, the cockpit voice recorder, the fuel-oil heat exchanger (FOHE)*);
- з описовими визначеннями (*the imperial system, the cold conditions, the high steel structures*);
- із міжнародним об'єднанням (*the European Aviation Safety Agency (EASA)*).

Деякі лінгвісти виділяють ще нульовий артикль, який часто вживається там, де будь-який інший не мав би жодного смислового навантаження. Нульовий артикль (або відсутність артикля) також вказує на невизначеність, але використовується перед іменниками у множині і перед незліченими іменниками. Незлічуваним прийнято вважати те, що не можна перерахувати. До цієї категорії англійською зараховують речовини, матеріали, абстрактні поняття.

Отже, у технічних текстах нульовий артикль зазвичай уживають:

- із власною назвою (*KAMIKAZE*);
- зі складними іменниками в однині (*first officer, flight engineer*) та незлічуваними (*aviation fuel, fuel flow*);

- зліченими іменниками у множині, якщо йдеться про групу людей, предметів або про всіх представників деякого класу в загальному значенні: (*suicide pilots, kamikaze pilots, Allied naval vessels, Mongolian fleet, crew*).
- з абстрактними іменниками (*desperation, love, failure*);
- умовними назвами (*take-off, investigation, flight*);
- з незлічуваними іменниками, які позначають рідину, величину чи простір чи якийсь процес (*terrain, level, water, weight, distance*);
- із назвою компанії, яка названа на честь когось, закінчуються на -'s (*Lufthansa's daughter company*);
- з присвійними прикметниками або знахідним відмінком (*his plane, its flight*);
- коли є такі слова, як *some, any*, по (*some mental problems, no evidence, no trace, any length, any danger*).

Уважаємо, що під час технічного перекладу англійських текстів слід приділяти увагу використанню артиклів. Доки більшість вчених ще не дійшли єдиного погляду на значення та функції артиклів, проблема артикля та його місця в мові є одним із найскладніших питань англійської граматики. Тому треба уважно ставитися до цієї теми, щоб технічні переклади доносили точну й конкретну інформацію.

Крилова С. В.

*Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»
Науковий керівник – Рижкова В. В., канд. філол. наук, доцент,
професор кафедри прикладної лінгвістики*

ЯКІСТЬ ВІДТВОРЕННЯ ТЕРМІНІВ НАУКОВО- ПОПУЛЯРНИХ ТЕКСТІВ У МАШИННОМУ ПЕРЕКЛАДІ (НА МАТЕРІАЛІ ПРОМОВ TED TALKS)

Обсяги інформації зростають щодня, слідом за ними й попит на швидкий та якісний переклад. Найбільше ринок перекладу зацікавлений саме в науково-технічній літературі. При цьому переклад текстів, що містять терміни, – це кропітка праця, що вимагає уваги й дотримання граматичних правил. Гарний переклад тексту – це не тільки творча, а й досить трудомістка праця.

Для поділу перекладів на «гарні» та «погані» існують поняття «адекватності» та «еквівалентності». Вони не є тотожними, але можуть й існують одночасно. Адекватність поєднує передання відтінків оригіналу в стилі та експресії, у той час як еквівалентність означає, що створений в результаті міжмовної комунікації текст буде відповідати параметрам, що задаються оригіналом.

Переклад термінів має свою специфіку, особливо тому, що саме на лексику в перекладанні припадає велика кількість помилок. У процесі перекладач повинен(а) діяти за певним алгоритмом, для термінів початком слугує пошук терміна-еквівалента. На практиці такий еквівалент може дійсно існувати та бути зафіксованим в словниках; робота ускладнюється, коли в вихідній мові термін з відповідним значенням відсутній.

Для того щоб перекласти термін без еквівалента, було вироблено кілька методів: транскодування, калька та експлікація.

Поява в 50-х ХХ століття та подальший розвиток систем автоматичного комп'ютерного перекладу не тільки спростили роботу перекладача, а й змогли, у більшості випадків, замінити людину-посередника звичайному користувачеві. Існує три засоби машинного перекладу, до яких зараховують суто автоматичний переклад, автоматизований переклад з інтерфейсом для взаємодії машини та людини й модель звернення до термінологічних банків даних [1].

Системи машинного перекладу здійснюють автоматичний переклад тексту. За окрему одиницю береться слово або словосполучення; вони, як правило, містять двомовні словники з потрібною граматичною інформацією, тобто морфологічними, синтаксичними та семантичними правилами мови, задля забезпечення відтворення еквівалентних, варіантних та трансформаційних перекладних відповідностей, а також алгоритмам граматичного аналізу, що закладаються в них розробником.

Були створені різні методи комп'ютерного перекладу, починаючи з прямого комп'ютерного перекладу, найдавнішого, продовжуючи трансфером, інтерлінгвою, ЕВМТ та закінчуючи SBMT, наразі менш якісним, але найсучаснішим методом з прогнозованим успіхом.

У машинного перекладу є свої недоліки. Так, в процесі перекладу зазвичай виникають такі типові помилки: неправильне розпізнавання типів граматичних зв'язків між членами речення, що, своєю чергою, порушує порядок членів речення, заміна одного члена речення на інший,

комп'ютерному перекладачеві досить складно даються розпізнавання родової та відмінкової форм. До лексичних проблем перш за все належить неправильний принцип відбору словникових відповідників, дослівний або неправильний переклад термінології.

Водночас варто звернути увагу також і на переваги програм машинного перекладу:

Висока швидкість. Усього кілька секунд – і ви отримуєте переклад багатосторінкового тексту. Це дозволяє швидко зрозуміти зміст тексту.

Низька вартість. Якщо ви звертаєтеся до професійних перекладачів, доводиться платити за кожну сторінку перекладеного тексту, або ви наймаєте штатного перекладача, якому доводиться платити зарплату. У випадку з системою машинного перекладу ви платите гроші тільки один раз, купуючи програму.

Програми перекладу вдосконалюються, розширюються функції алгоритмів, поповнюються словники та збільшується кількість тем. Можливо, у майбутньому з'являться системи перекладу, які стануть вірними помічниками в перекладацькій роботі, їм можна буде довірити переклад технічних текстів із вузькоспеціалізованою термінологією та складною граматиною. Але що стосується творчої частини, то в змаганні комп'ютер-людина завжди перемаже «живий» перекладач. Програма-перекладач – це перш за все інструмент, котрий дозволяє вирішити проблеми перекладу або підвищити ефективність праці перекладача тільки в тому випадку, якщо він грамотно використовується. Результати машинного перекладу неодмінно підлягають редагуванню з метою запобігання проникненню помилок у кінцевий текст перекладу. Однак для вирішення проблем, зумовлених трудомісткістю процесу перекладу, системи машинного перекладу можуть виявитися гарною підмогою.

Література:

1. Васенко Л. А., Дубічинський В. В., Кринець О. М. Фахова українська мова : навч. посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2008. 272 с.

Огер К. А.

Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»
Науковий керівник – Медведь О. В., канд. філол. наук, доцент,
доцент кафедри прикладної лінгвістики

СЕМАНТИЧНА ДЕРИВАЦІЯ АВІАЦІЙНОЇ ЛЕКСИКИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇЇ ПЕРЕКЛАДУ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

Семантична деривація є способом створення нових позначень шляхом модифікації семантики слова. Поняття семантичної деривації охоплює цілу низку семантичних трансформацій, що включають зміну семантичного обсягу слова (розширення, звуження, зсув значення), різні види перенесення (метафоричні, метонімічні, функціональні), семантичну компресію.

Розглянемо більш детально види семантичної деривації авіаційних лексем англійської й української на прикладах:

Термінологізація: *Age* – заг. *the period of time smb has been alive or smth has existed* (тривалість життя людини, тварини, рослини) // ав. *any date of determination, the result of the number of days elapsed from the date of aircraft manufacture* (вік літака; строк служби ЛА). *Погоджуватися* – заг. *Брати до рук, на плечі і т. ін. від когось, або звідкись кого-, що-небудь* // ав. *приймати (ЛА після ремонту)*.

Детермінологізація: *Air-conditioner* – заг. *кондиціонер* // ав. *система кондиціонування (повітряного судна)*. *Бочка* – заг. *велика дерев'яна або металева циліндрична посудина опукла посередині, з двома плоскими днищами* // ав. *фігура пілотажу, поворот ЛА навколо поздовжньої осі на 360 ° та більше без зміни напрямку руху*.

Конверсія: *Bypass* – *перепуск, обвідна лінія; обвідний канал \ перепускати, обводити; шунтувати \ двоконтурний*. *Антенa* \ *повітряний; авіаційний*.

Семантична компресія (конденсація): *Afld* - *air + field* (аеродром). *Аеродинамічне гальмо* – *Aerobrake*.

Метафоризація: *Tail* – *хвіст (тварини) \ хвіст (літака) \ хвіст (комети)*. *Щока* – *людини \ щока (напр. замка шасі)*.

Для роботи над цим дослідженням усього було опрацьовано 246 авіаційних термінів. Серед них 175 англійських авіаційних термінів та 71 термін української мови. За результатами роботи було виявлено, що

найпоширенішим видом семантичної деривації авіаційних лексем англійської мови є термінологізація – 36% опрацьованих термінів. Друге місце посідає семантична конверсія, адже 29% термінів, які належать до цього виду деривації, було знайдено та опрацьовано. Спосіб детермінологізації є менш ефективним – 14%. Способи метафоризації та семантичної конденсації виявилися найменш популярними, усього 11% та 10% термінів було знайдено та опрацьовано.

Серед авіаційних лексем української мови можна виділити спосіб семантичної конверсії як один з найефективніших методів семантичної деривації – 34% термінів. На другому місці бачимо спосіб термінологізації – 24% термінів. Метафоризація ж виявляється не таким продуктивним видом семантичної деривації, як два попередніх, адже лише 16% термінів було знайдено та опрацьовано. Семантична конденсація постає приблизно на одному місці з метафоризацією, адже нами було опрацьовано лише 15% з усієї кількості досліджених термінів. Найменш популярним виявився спосіб деривації, у якому було опрацьовано усього 11% термінів.

Для виявлення способів перекладу було опрацьовано 102 терміни, які були взяті з англійських авіаційних словників та англійських статей авіаційної тематики. Таким чином, найпоширенішим виявився метод калькування – 41% опрацьованих термінів було перекладено саме таким способом. Не менш використовуваним методом був спосіб пошуку еквівалента в українській мові – 36%. Метод складання основ посідає третє місце, адже ним було перекладено 9% опрацьованих термінів. Найменш ефективними способами перекладу англійських авіаційних термінів українською мовою виявилися метод транскодування та описовий переклад – лише по 7% термінів були перекладені такими методами.

Алекс Пен Шуай

Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського

«Харківський авіаційний інститут»

Науковий керівник – Гирич З. І., професор

ПРОБЛЕМИ ВІДБОРУ СПЕЦІАЛЬНОЇ ЛЕКСИКИ

Питання відбору та застосування термінів вивчали в основному вчені та фахівці, але наступна комп'ютеризація різних галузей людської діяльності змушує все більшу кількість людей стикатися з проблемами спеціальної лексики.

Проблеми термінознавства розробляли українські та зарубіжні вчені (Т. Кияк, Л. Козловська, С. Левицька, П. Мельник, В. Пішак, О. Плаксивий, Л. Симоненко та ін.).

Метою роботи є розгляд проблем відбору спеціальної лексики.

Питання типології спеціальної лексики, встановлення статусу та властивостей окремих видів спеціальної лексики належать до проблематики термінознавства. Вирішення цих питань відображається і в термінографії. На думку вчених, відокремлення термінів від загальноживаних слів у термінографії ґрунтується на таких ознаках терміна, як номінація спеціального поняття та дефінованість.

Такі одиниці спеціальної лексики, як терміноїди, предтерміни та квазітерміни певної галузі повинні включатися до термінологічних словників поряд з термінами. У науковій літературі пропонуються принципи, якими необхідно керуватися щодо предтермінів: слід уникати таких зворотів, які містять відносини предикативності чи модальності; уникати виразів, що містять прислівникові та дієприслівникові звороти; уникати поєднань, що містять сурядні відношення, виражені сполучниками.

Практика розробки та ведення інформаційних словників, заснована на обліку статистики зустрічаємості термінів у спеціальних текстах, показала, що 98–99 % термінологічної лексики складають терміни, лексична довжина яких не перевищує чотирьох слів. Семикомпонентні термінологічні словосполучення є межею лексичної протяжності термінів.

Учені вважають, що терміноелементи, виражені прикметниками, можна включати в термінологічні словники в тих випадках, коли відповідне поняття не може бути іменником.

Питання щодо критеріїв включення у словник виділеної спеціальної лексики розглядається в багатьох роботах. В якості таких критеріїв виділяються важливість (або семантична цінність) терміну, уживаність (частотність), тематична приналежність, системність, терміноутворювальна здатність, повнота охоплення лексики описуваної термінології, синхронність (тимчасовий фактор), нормативність та сполучуваність.

Велике значення у відборі термінів має тимчасовий фактор. Швидке старіння особливо властиво галузевим словникам. У зв'язку з цим слід аналізувати словниковий склад, оцінюючи тимчасовий статус кожного терміна. Це особливо важливо, коли в якості джерела лексики

використовуються словники, що раніше вийшли. При цьому до словника можуть потрапити слова, що вийшли із застосування фахівцями.

Такі критерії, як терміноутворювальна здатність і сполучуваність, важливі при складанні навчальних термінологічних словників. Аналіз досліджень свідчить про те, що останнім часом значення термінологічної сполучності зросло у зв'язку з перспективами використання типових поєднань для машинної ідентифікації термінів та зняття полісемії та омонімії в автоматизованих системах перероблення тексту.

При збиранні термінів здійснюється їх лексикографічне оброблення (приведення в стандартну форму). Для того, щоб відрізнити співпадаючі за формою найменування процесів і предметів, рекомендується наводити одиночні терміни-іменники в називному відмінку множини (виняток становлять іменники, що не мають множини, а також назви процесів).

Прикметники краще давати в поєднанні з іменниками (*залізобетонні конструкції*).

Терміни-словосполучення записуються в прямому порядку слідування слів, що їх складають (*функціональні методи лікування*).

Довгі поєднання, що складаються з набору коротших словосполучень, рекомендується розбивати на складові елементи (*гаряче водопостачання*).

Таким чином, відбір спеціальної лексики ґрунтується на принципах, критеріях, враховує тимчасовий статус кожного терміна. Під час збирання термінів здійснюється їхня лексикографічна обробка.

Стєперєва К. С., Сергєєва О. М.

*Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»*

СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНИЙ АНАЛІЗ АНГЛІЙСЬКИХ ТЕРМІНІВ НОМІНАЦІЇ ЧАСТИН ЛІТАКА

Переклад з однієї мови іншою – це складний процес розумової діяльності людини. Перекласти означає адекватно відтворити поняття, виражене засобами однієї мови за допомогою засобів іншої мови, відтворити оригінал з урахуванням взаємодії змісту і форми. Науково-технічна сфера є однією з життєво важливих сфер діяльності людства. У

зв'язку з бурхливим розвитком техніки та поширенням науково-технічної інформації виросло значення науково-технічного перекладу.

Об'єктом дослідження є роль контексту під час перекладу термінів номінації частин літака з англійської українською мовою та інших складнощів подібного перекладу.

Мета передбачає аналіз англійських термінів номінації частин літака в перекладі українською мовою науково-технічної лексики, яка зустрічається в англійських текстах. Мета нашої роботи зумовлює необхідність виконання таких практичних завдань:

- виявити теоретичне підґрунтя дослідження, зокрема проаналізувати погляди мовознавців на таке поняття, як контекст у науково-технічній літературі;
- сформулювати корпус вибірки;
- дослідити загальні характеристики контексту та його впливу на текст;
- проаналізувати умови перекладу текстів із урахуванням ваги контексту;
- визначити частоту використання того чи того контексту.

Для наукового стилю характерна заміна визначальних підрядних речень прикметниками у постпозиції (особливо з суфіксами) *-ible, -able, -ive*), наприклад: *the materials available*. Та ж мета може досягатися використанням форм інфінітива у функції означення: *the properties to be expected*.

Найбільше утруднення при розбивці на смислові групи виникає тоді, коли в складі визначення є прикметник, наприклад: *a new fuel research method*.

«New» може ставитися і до «fuel» і до «method», що істотно змінює сенс. Тільки ширший контекст може в цьому випадку допомогти визначити, чи йдеться у статті про нове паливо чи про новий метод.

Слід пам'ятати, що в перекладі іноді позиція визначення зберігається, тобто. воно залишається лівим, наприклад: *gas turbine* – газова турбіна; *high voltage* – висока напруга, але часто виникає потреба у перестановці, наприклад: *burning time* – час горіння; *expansion ratio* – коефіцієнт розширення.

Резанова А. І.

Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»
Науковий керівник – Медведь О. В., канд. філол. наук, доцент,
доцент кафедри прикладної лінгвістики

СПОСОБИ ТВОРЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ АВІАЦІЙНИХ ТЕРМІНІВ

Сучасна українська термінологічна лексика становить особливу підсистему (терміносистему) у складі лексичної системи сучасної української літературної мови. Її дослідження мають ґрунтуватися на врахуванні зовнішньомовних ознак – впливу інтенсивного розвитку науки, техніки, суспільного життя в країні.

Мета – окреслити характерні риси утворення простих і складних термінів морфологічним способом, визначити основні морфологічні словотвірні типи технічної термінології.

Переважає більшість простих термінів – назв приладів, виробів, їхніх елементів, збірних назв – утворюються суфіксальним способом і лише окремі – префіксально-суфіксальні утворення. Найпродуктивнішими є словотвірні типи з суфіксами *-нн(я)*, *-к(а)*.

Є. А. Василевська за частиномовною ознакою – твірною основою – дає класифікацію основних іменникових дериваційних типів. За цією класифікацією спробуємо визначити основні дериваційні типи термінів.

Перший тип. Терміни, утворені поєднанням іменникової та дієслівної основ за допомогою інтерфіксів *-о*, *-е* або *-є*, які вважаються однією з основних релевантних ознак таких складних дериватів: *напівочищення, котлобудування, залізовідбірник, вантажоприймальник, електрозварювання*.

Другий тип. Складні слова, утворені внаслідок поєднання двох іменникових основ за допомогою інтерфікса: *автопілот, радіотехніка, металознавець, машинобудівник, теплотехнік, радіолюбитель*.

Третій тип. Складні слова, утворені внаслідок поєднання двох лексично однорідних іменникових основ: *кілограм-метр, гектограм, мікрометр, мікроампер, тонно-кілометр, децилітр, дециметр, гектограм, гектолітр*.

Четвертий тип. Складні іменники, які утворені поєднанням прикметникової та іменникової основ. Основи термінів поєднуються інтерфіксом, причому друга основа ускладнена суфіксом: *поляриметр, синхрофазотрон, телевимірювання, тепловідвід, ультрафільтр*.

П'ятий тип. Терміни-композиції, у яких другий компонент дієслівний, утворюються поєднанням іменникової, прислівникової та дієслівної основ за допомогою сполучних голосних *-о, -е: всюдихід, далекомір, скороход, багатроверстатник*. У цьому типі термінів особливо продуктивні слова з другим дієслівним компонентом *-мір (биттємір, витратомір, вологомір, вогнемір), -граф (манóграф, геліограф, гігрóграф, кристалограф), -метр (тераометр, термобарометр, тотальрефракто́метр, ультрамікрометр)*.

Шостий тип. Складні терміни, утворені з числівникової основи у формі родового відмінка та іменникової: *двобайтовий, двозаломлення, восьмибітовий, одноперехідність, першосортність, п'ятикутник*.

Сьомий тип. Складні терміни, які становлять поєднання займенникової та іменникової основ: *самоаналіз, самодвигун, самопізнання, собівартість, самозбереження*. Сполучним у цих термінах виступає голосний *-о*. Зв'язок між основами підрядний. Найпродуктивнішими є складні терміни з першою займенниковою основою *сам-*: *саморух, самодвигун, самовідвід*.

Значна частина термінів твориться за допомогою запозичених основ типу: *авіа- (авіабудівник, авіамодель, авіатехніка), авто- (автозчеплення, автогрейдер, авточечник), аеро- (аерожолоб, аерограф, аерообприскувач)*.

Отже, у сучасній термінології помітно зросла роль основоскладання. Велику роль у поповненні термінів-композицій відіграють власне українські терміноелементи, хоч питома вага терміноелементів іншомовного походження досі є високою. Морфологічний спосіб у творенні слів був і залишається одним із найбагатших джерел поповнення технічної термінології. Він сприяє більш повному, глибокому, точному й розчленованому вираженню думки і є матеріалом для подальшого дослідження.

Ройко М. Є.

Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського

«Харківський авіаційний інститут»

Науковий керівник – Медведь О. В., канд. філол. наук, доцент,

доцент кафедри прикладної лінгвістики

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КІНОДУБЛЯЖУ АВІАЦІЙНОЇ ЛЕКСИКИ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

Кіно є однією із найбільш популярних в наші дні форм мистецтва й водночас становить значний пласт культури. Саме кінодискурс допомагає здійснити цей шлях. У межах кінодискурсу спостерігається складний

«синтаксис» зображення і слова. Він збагатив людську ментальність новим типом семіотичної одиниці, яка будується за законами невідповідності (монтажу), кадри, розташовані поряд, вимагають віднайдення зв'язку між ними, творчої уяви.

Кіно як комунікативний соціально-мовленнєвий твір поєднує в собі різні семіотичні системи та є особливо складним для адекватного перекладу. Як зазначає науковиця Н. В. Скоромислова, фільм як об'єкт лінгвістичного дослідження завжди викликає певні труднощі, оскільки, крім тексту, містить ще й екстралінгвістичні елементи, важливі для його розуміння. Переклад кінострічок завжди пов'язаний із певними викликами не тільки лінгвістичного, а й технічного характеру, що безпосередньо впливає на ступінь еквівалентності й адекватності перекладу оригіналу, а також на його технічне втілення на екрані.

Варто враховувати, що переклад фільму є більш гнучким, ніж переклад художнього твору, й іноді близьким до «вільного» перекладу. Зазвичай це пов'язують із тим, що дублювання вимагає певного ступеня синхронізму артикуляції акторів із відеорядом з одночасним дотриманням темпу мовлення та тривалості окремих реплік таким чином, щоб у глядача виникло враження, що персонаж говорить мовою перекладу. Тому перекладач змушений скорочувати вихідний текст, трансформуючи його у такий спосіб, щоб його «аудіовихід» збігався з відеорядом, однак, на думку науковців, найбільша складність перекладу кінострічок полягає в можливості ступеня адаптації тексту до іншомовної культури, побудованої на іншій системі цінностей і понять, і саме цей фактор зумовлює неминучу втрату у сприйнятті кіно чужої тематики і / або робить фільм несумісним із уявленнями іншої лінгвокультури.

Тімашова Д. В.

*Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»*

*Науковий керівник Коришнова І. М., старший викладач кафедри
прикладної лінгвістики*

ГРАМАТИЧНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ РОМАНУ ДЖЕЙН ОСТІН «ГОРДІСТЬ ТА УПЕРЕДЖЕННЯ» УКРАЇНСЬКОЮ ТА РОСІЙСЬКОЮ МОВАМИ З АНГЛІЙСЬКОЇ

Професійний етап перекладу будь-якого тексту починається з того, що іншомовне речення спершу інтерпретується перекладачем, тобто

розкривається його граматична структура. При перекладі з англійської українською або російською мовами зміна побудови речень зазвичай відбувається з лексичних причин. Трансформація може бути повною або частковою залежно від того, як змінюється структура речення – повністю або частково.

Основні фактори, які слід враховувати при використанні граматичних трансформацій, є такими:

- 1) синтаксична функція речення;
- 2) лексичний зміст речення;
- 3) семантична структура речення;
- 4) контекст (середовище) речення;
- 5) експресивно-стилістична функція речення.

Варто зауважити, що в англійській мові є такі граматичні категорії, яких немає ні в українській, ні в російській мовах, а саме герундій, артиклі та інфінітивні конструкції. Через часткову розбіжність категорій числа, відмінності у вираженні модальності, неповний збіг форм інфінітива та часткову відмінність у формах пасивної конструкції граматичні трансформації стають необхідними [4].

Питання граматичних трансформацій також розглядалося багатьма відомими лінгвістами, які ставили за основну мету перекладача «адекватність перекладу», тобто досягнення перекладацької еквівалентності всупереч розбіжності формальної та семантичної систем двох мов.

Перекладацькі трансформації є одним з методів досягнення якісного перекладу за рахунок запобігання великій кількості якісно виконаних міжмовних перетворень. На думку дослідників, можна виділити чотири основні типи трансформацій в перекладі, а саме:

1. перестановлення;
2. заміну;
3. додавання;
4. опускання.

Розглянемо кожен елемент окремо. По-перше, надамо визначення поняттю «перестановка» й скажемо, що це зміна положення мовних елементів у тексті перекладу стосовно тексту оригіналу. Такими елементами є окремі слова, фрази, вирази, словосполучення, частини складних речень і іноді повні речення щодо всього тексту. Найбільш розповсюдженим перестановленням у перекладі є зміна порядку слів і

словосполучень у реченні. Наведемо кілька прикладів стосовно описаного питання.

(1) *“If we make haste”, said Lydia, as they walked along, “perhaps we may see something of Captain Carter before he goes”.*

(2) – *Якщо ми не баритимемося, – сказала дорогою Лідія, – то ми, може, навіть устигнемо трохи побачитися з капітаном Картером, доки він не поїхав до Лондона.*

(3) *Если мы поторопимся, – снова и снова повторяла Лидия, мы, быть может, ещё успеем застать капитана Картера.*

Одним з найбільш розповсюджених видів граматичних трансформацій в перекладі тексту є заміна. Розглядаючи граматичні та лексичні заміни, варто зауважити, що в процесі перекладу замінитися можуть як граматичні одиниці, тобто форми слова, частини мови, члени речення та ін., так і лексичні. Також замінитися можуть не тільки окремі лексичні одиниці, а й цілі конструкції. Так, при перекладі тексту з англійської мови є заміна прикметників на українські іменники, прислівники та дієслова.

(4) *Whatever bears affinity to cunning is **despicable**.*

(5) *Все, що має хоч якесь відношення до хитрощів, викликає **огиду**.*

(6) ***Презренно** все, что сродни коварству.*

У перекладі художніх текстів доволі розповсюдженим є вид граматичної трансформації, коли англійський прикметник замінюється саме на прислівник, з метою підкреслити смислове навантаження та передати більш точне значення епітетів.

(7) Charles writes in the most **careless** way imaginable.

(8) Чарльз пише так **недбало!**

(9) Чарльз действительно пишет настолько **небрежно**, что трудно себе даже представить.

Слід звернути увагу на заміну англійських іменників на українські дієслова (або російські, залежно від мови перекладу). Це явище пов'язане з різноманіттям і гнучкістю словникової системи української мови, оскільки одне слово може мати кілька форм. Проілюструємо це на прикладі такого речення:

(10) *I cannot comprehend **the neglect** of a family library in such days as these.*

(11) *Не розумію, як можна **нехтувати** родинною бібліотекою в такі часи, як наші.*

(12) *Было бы странно, если бы я пренебрегал фамильной библиотекой в такое время, как наше.*

У перекладі текстів також трапляються випадки так званої «авторської недовомовленості», коли перекладач вимушений додавати слова з контексту з метою зробити переклад більш зрозумілим. З погляду англійської граматики таке явище можна характеризувати як «еліпсис», тобто випущення слів, що трапляється в англійських текстах доволі часто. Прикладом такого перекладу є речення, наведено нижче.

(13) *Perhaps that is not possible for anyone.*

(14) *Мені здається, що будь-яка особистість має схильність до певної хиби.*

(15) *Должно быть, ни один из смертных не в силах обладать сразу всеми этими пороками.* Останнім видом граматичної трансформації є опущення. У перекладі здебільшого опускаються слова, які є семантично зайвими, тобто позначають щось, що може бути зрозуміло з тексту, який був викладений раніше. У більшості випадків слова, які опускаються, є близькими за значенням до тих, які перебувають поруч у реченні або повністю синонімічними.

(16) *...why with so evident a desire of offending and insulting me, you chose to tell me that you liked me against your will...*

(17) *... як це ви, з явним наміром принизити мене, насмілилися сказати, що любите мене попри свою волю...*

(18) *... почему с таким явным желанием оскорбить меня вы против своей воли решили сказать, что я вам нравлюсь...*

Узагальнюючи сказане, можна дійти висновку, що в тексті роману Джейн Остін «Гордість і упередженість» наявні всі види граматичних трансформацій при перекладі його з англійської українською й російською мовами.

Література:

1. Остін, Д. Гордість і упередження. Київ : Смолоскип, 2018. 239 с.
2. Остин, Д. Гордость и предубеждение. Москва : Изд-во «Хранитель», 2007. 421 с.
3. Dilnoza Jaksulikova Grammatical transformation in translation and its difficulties. Washington : International Journal of Academic Management Science Research. 2021. P. 51-52.
4. Jane Austen Pride and Prejudice. London: Penguin, 2003. 208 p.

Цапліна Є. А., Сергєєва О. М.
Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

ОСОБЛИВОСТІ ТВОРЕННЯ І ВЖИВАННЯ НЕОЛОГІЗМІВ У СУЧАСНИХ ТВОРАХ ЖАНРУ «ФЕНТЕЗІ»

Фентезі – піджанр фантастики, одного з жанрів сучасного мистецтва, дія якого відбувається у вигаданому світі, де чудеса й вигадка нашого світу є реальністю.

Магія й інші надприродні явища не обов'язково повинні бути головними елементами сюжету, теми чи місця дії, проте в будь-якому випадку вони присутні у творі як частина картини світу. Багато історій цього жанру відбуваються у вигаданих світах, де чари є звичною справою. Як правило, від наукової фантастики та літератури жахів фентезі відрізняється відсутністю псевдо-наукових та макабричних тем, хоча всі три жанри мають багато спільного.

У популярній культурі переважає умовно середньовічна форма жанру фентезі, особливо після всесвітнього успіху трилогії «Володар Пернів» Дж. Р. Р. Толкіна. Проте в ширшому, вульгарному розмовному значенні до фентезійного жанру відносять твори багатьох письменників, художників, кінорежисерів і музикантів – починаючи від стародавніх міфів та легенд і закінчуючи сучасними творами, популярними серед широкого загалу.

Найголовнішими рисами жанру є фантастичні елементи, включені у внутрішньо цілісне місце дії, а незмінною темою – запозичення з міфології та фольклору. Така структура допускає існування будь-якого фантастичного елемента: він може бути прихованим, або проникати в на вигляд реальний світ, може втягувати героїв у світ із саме такими елементами, або може відбуватися у вигаданому світі, в якому такі елементи є невіддільною частиною. По суті, фентезійний світ керується законами, які сам створює, дозволяючи використання магії та інших фантастичних прийомів, однак залишаючись внутрішньо цілісним. Містичні та інші елементи, які згодом окреслили фентезі та його різні піджанри, завжди були частиною деяких із найвидатніших і найпопулярніших літературних творів, починаючи, мабуть, з «Епосу про Гільгамеша» та інших найдавніших записів, відомих людству. Від «Одісеї»

до «Беовульфа», від «Махабхарати» до «Тисячі й однієї ночі», від «Рамаїяни» до «Подорожі на Захід», і від Артурівського циклу і лицарського роману до епічної поеми «Божественна комедія» – фантастичні пригоди про відважних героїв та героїнь, смертоносних монстрів і таємничі світи, надихали багатьох авторів і читачів. У цьому сенсі історія фентезі нерозривно пов'язана з історією літератури.

Існує багато творів, в яких межа між фентезі та іншими жанрами літератури є розмитою, а питання, чи вірили в можливість чуда автори таких творів, як «Сон літньої ночі» чи «Сер Гавейн і Зелений лицар», не дозволяє чітко визначити, коли з'явилося фентезі в його сучасному сенсі.

Зазвичай історію сучасного фентезі ведуть від Джорджа МакДональда, шотландського автора таких творів як «Принцеса і гоблін» та «Фантасти» (1858), останній з яких вважається першим романом в жанрі фентезі для дорослих. МакДональд справив великий вплив на творчість Дж. Р. Р. Толкіна і К. С. Льюїса. Ще одним видатним автором цього періоду був Вільям Морріс, популярний англійський поет, який наприкінці ХІХ ст. написав кілька романів, у тому числі «Колодязь на краю світу».

В ХІХ і на початку ХХ століття твори у жанрі фентезі часто публікувалися в тих самих журналах, що й наукова фантастика, і були часто написані тими ж авторами. Справжнє народження сучасного фентезі відбулося після публікації «Володаря перснів» Дж. Р. Р. Толкіна. Ця книга, а також «Хроніки Нарнії» К. С. Льюїса і «Земномор'я» Урсули Кребер Ле Гуїн заклали основи одного з найпопулярніших жанрів, у якому зараз працюють сотні письменників.

Шейн І. О.

Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського

«Харківський авіаційний інститут»

*Науковий керівник – Рижкова В. В., канд. філол. наук, доцент,
професор кафедри прикладної лінгвістики*

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ АВІАЦІЙНИХ ТЕКСТІВ ЗАСОБАМИ АВТОМАТИЗОВАНОГО ПЕРЕКЛАДУ

Безсумнівно, запорукою науково-технічного прогресу в умовах сучасного світу є оперативний обмін інформацією. Його зумовлює галузь

перекладацької діяльності, що постійно розвивається і вдосконалюється за допомогою засобів автоматизованого перекладу – комп'ютерних програм, здатних швидко і якісно аналізувати текстову інформацію і відтворювати її засобами іншої мови.

Важливо з'ясувати, наскільки задовільним може бути переклад текстів, що містять вузькогалузеву лексику, зокрема авіаційну, за допомогою засобів машинного перекладу. Основне завдання – проаналізувати варіації перекладу мовних одиниць технічного спрямування на рівнях словосполучень і речень за допомогою комп'ютерних програм і визначити типові недоліки.

З'ясовано, що вади такого способу перекладу українською мовою з англійської спричинені переважно недосконалими алгоритмами виокремлення меж мовної одиниці в технічних текстах і необхідності добірки контекстуально коректного еквівалента.

У результаті аналізу опрацювання технічних текстів засобами машинного перекладу визначено, що основний недолік полягає в тому, що комп'ютерна програма не завжди може ідентифікувати мовну одиницю як термін і перекладає її послівно. Наприклад, словосполучення *air change* або *fuel starvation*, що в авіаційній галузі позначають *повітрообмін* і *нестачу палива*, машинні перекладачі подають як *зміна повітря* і *паливне голодування* відповідно.

Значна проблема, спричинена багатозначністю більшості лексичних одиниць англійської мови, полягає у доборі програмою не коректного еквівалента – технічного терміну, а загальноживаного слова із нейтральним значенням. Наприклад, поняття *to ventilate* у технічному тексті не завжди коректно передавати українським дієсловом *провітрювати*, а точнішим варіантом іноді може бути формальний англізм *вентилювати*.

Іноді засоби машинного перекладу можуть бути прийнятними у випадку роботи зі сталими виразами. Деякі мовні одиниці, що зазнали детермінологізації, можуть бути перекладені програмою цілком задовільно, оскільки вони широкоживані і розповсюджені. Наприклад, вирази *safety precaution* або *take off position* автоперекладачі правильно визначили як *заходи безпеки* і *злітне положення* відповідно.

Визначено, що на інших рівнях мовних одиниць поширеними є такі види помилок: синтаксичні зміни, що спотворюють зміст, тавтологічність і

штучність перекладеного тексту, а також некоректне розпізнавання багатокomпонентних термінів як окремих мовних одиниць.

Окрім цього, варто взяти до уваги різницю науково-писемного мовлення англійської і української мов, де слід зважати на нерівномірність багатозначності термінів, що вимагає застосування прийомів генералізації або, навпаки, розширення значення вихідної лексеми. Наприклад, у галузі авіації англійський термін *doors* іноді недостатньо передати українською мовою прямим відповідником *двері*, а доречніше уточнити значення виразом *двері та люки*.

Таким чином, основними недоліками «машинних перекладачів» є неспроможність програм у деяких випадках розпізнавати компоненти терміну як єдине ціле, добирати відповідник згідно з тематикою тексту й зберігати синтаксичну логіку без викривлення змісту. Отже, удосконалення алгоритмів машинного перекладу – актуальна проблема прикладної лінгвістики, що потребує ґрунтовних досліджень.

Шумська С. О.

*Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»*

*Науковий керівник – Рижкова В. В., канд. філол. наук, доцент,
професор кафедри прикладної лінгвістики*

ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ УКРАЇНСЬКОГО ТЕРМІНОТВОРЕННЯ

Поява комп'ютерів привела до прогресу в науці, завдяки чому з'явилася можливість легко зберігати, систематизувати та поширювати інформацію. Розробляння моделей зберігання та передання знань, а також удосконалення методів їх використання з різною метою, зокрема для побудови систем штучного інтелекту, спричинило появі термінології, яка розглядається як основне джерело поповнення лексичного складу в сучасних мовах. Термінологію здавна використовують для передавання та поширення знань, оскільки вона містить найточнішу та концентровану інформацію з певних галузей. Як частина природної мови людини, термінологія є найбільш універсальним засобом зберігання, передання й оброблення інформації. Саме на неї припадає основне інформаційне навантаження.

Кількість інформації, що має бути сприйнята та опрацьована людиною, зростає з шаленою швидкістю: за словами вчених, її обсяг подвоюється кожні п'ять-сім років, що призводить до так званого «вибуху термінів» – появи потоку нових термінів. Дослідження процесів утворення й функціонування спеціальної лексики стають все актуальнішими для розуміння закономірностей розвитку мови, адже наразі збільшення чисельності термінів перевищує зростання кількості загальноживаних слів, оскільки майже кожне відкриття, явище, факт, метод потребують нових понять і термінів. Як наслідок, понад 90% нових слів у сучасних словниках складає спеціальна лексика. Ці процеси, які супроводжуються термінологізацією мов взагалі, стосуються й української мови. Отже, досконале вивчення характеристик та ознак термінів і терміносистем, дослідження їх історії, практичних аспектів утворення українських термінів є важливим завданням сучасних українських термінологів.

Проведене нами дослідження з вивчення практичних аспектів українського термінотворення вимагало застосування таких методів наукового пізнання, як метод словотвірного аналізу, структурний метод (аналіз за безпосередніми складниками), типологічний метод. Теоретичні засади дослідження базувалися на наукових поглядах Володимира Пілецького, які знайшли своє відображення в статті «Про деякі дієслова та віддієслівні похідники в науково-технічній термінології» [1].

Під час дослідження та структурування матеріалу було розглянуто й проаналізовано практичні аспекти українського термінотворення, висвітлено характеристики та ознаки термінів і терміносистем, досліджено їх історію та різні шляхи утворення українських термінів: фактори, що впливають на створення нових термінів в українській терміносистемі; практичні способи та шляхи виникнення нових термінів; шляхи формування українських термінів через внутрішні ресурси мови: творення похідних слів; надання нових значень вже відомим словам; злиття слів, частин (основоскладання); утворення словосполучень; утворення аббревіатур; способи формування українських термінів за допомогою іноземних мовних ресурсів [2].

Поряд з цим до практичного доробку дослідження входить створення тестів на перевірку знань з практичних аспектів українського термінотворення, що, на наш погляд, є важливим у підготовці

перекладача наукової та технічної літератури, який у своїй фаховій діяльності безумовно стикається з проблемою перекладу англomовних термінів українською мовою. Кількість створених тестів сягає 70, наведемо приклади:

37. З якої мови запозичено слово «верстат»?

40. З якої мови запозичено слово «філософія»?

45. Створіть прикметник від терміна «шлях» за допомогою суфікса -
ов.

46. Створіть прикметник від терміна «рідина» за допомогою суфікса
-инн:

47. Створіть прикметник від терміна «модифікація» за допомогою
суфікса -ан.

48. Створіть прикметник від терміна «інтеграція» за допомогою
суфікса -овн:

50. Який з цих суфіксів позначає процес дії?

1. - льн / - н;

2. - уванн- / - юванн;

3. -нн(я).

51. Який з цих суфіксів може позначати професію людини?

1. -ість;

2. - льн / - н;

3. -ар.

53. Який з цих суфіксів може позначати наслідок дії, назви пристроїв
та предметів?

1. -к(а);

2. -ар;

3. -ач.

55. Який з цих суфіксів може позначати стан, особливість певного
заняття особи?

1. - льн / - н;

2. -ств(о), -цтв(о);

3. -к (а).

Термінологізація української мови та переклад іншомовних термінів є актуальною проблемою сьогодні, адже стрімкий та безперервний розвиток технологій та науковий прогрес потребують адекватного мовного забезпечення.

Література:

1. Пілецький В. Про деякі дієслова та віддієслівні похідники в науково-технічній термінології. *Питання сучасної лексикології та термінознавства. Вісник Львівського університету*, 2020. Вип. 72. С. 3 *Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського*
2. Туровська Л. В. Терміни та номени в науково-технічній сфері. *Українська термінологія і сучасність* : зб. наук. праць. Вип. VI [відп. ред. проф. Л. О. Симоненко]. Київ : КНЕУ, 2005. С. 225–229.

Яковенко М.

*Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»*

*Науковий керівник – Кулікова О. м., канд. філол. наук, ст. викл.
кафедри прикладної лінгвістики*

ПРАГМОНІМИ В АНГЛОМОВНІЙ АЕРОКОСМІЧНІЙ ЛЕКСИЦІ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇХ ПЕРЕКЛАДУ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

В епоху активного розвитку лінгвістики як науки та аерокосмічної галузі аерокосмічна лексика є однією з галузей мови, що має значне інформаційне навантаження в кожному терміні, а також велику попередню історію. Це породжує великий інтерес до вивчення та аналізу цієї частини лексики. Вивчення великого розділу всієї мови, порівняння цих розділів у різних мовах завжди складається з вивчення більш вузьких частин лексики та мови, тому в цій роботі проведено дослідження та аналіз частини англійської аерокосмічної лексики – прагмонімів та їх переклад українською мовою.

Актуальність проведеного дослідження зумовлена зростанням інтересу до аерокосмічної галузі, а також недостатнім рівнем вивчення особливостей творення власних назв продукції цієї сфери. Окрім особливостей створення назв та ідей, що лежать в основі цих назв, актуальним буде дослідження способу передавання цих назв з англійської мови українською, оскільки наукові праці з цієї тематики майже відсутні на будь-якому рівні.

Наукова новизна роботи полягає в тому, що в ній приділено особливу, безпрецедентну увагу та ретельний аналіз прагмонімів англійської аерокосмічної лексики. Розглянуто особливості та принципи передавання прагмонімів з точки зору перекладацьких трансформацій.

Об'єктом дослідження є аерокосмічна англомовна лексика.

Предметом дослідження є прагмоніми в англомовній аерокосмічній лексиці та їх переклад українською мовою.

Метою роботи є теоретичне дослідження специфіки утворення аерокосмічних прагмонімів та аналіз способів їх перекладу українською мовою.

Під час дослідження були поставлені наступні **завдання**: з'ясувати особливості розвитку англомовної лексики; проаналізувати шляхи утворення нових авіаційних термінів в англійській мові; дослідити особливості творення та походження прагмонімів в аерокосмічній англомовній лексиці; проаналізувати особливості перекладу прагмонімів аерокосмічної англомовної лексики українською мовою; проаналізувати типи перекладацьких трансформацій, які застосовуються при роботі з прагмонімами.

В основу **матеріалу** покладено 80 аерокосмічних прагмонімів, відібраних з аерокосмічних текстів з різних відкритих джерел, а саме: книг/статей/інтернет-ресурсів, аерокосмічних довідників та словників.

Теоретичне значення роботи полягає в тому, що дане дослідження розширює знання про прагмоніми в англійській аерокосмічній лексиці, особливості їх утворення, систематизує існуючі дані та виявляє основні особливості перекладу прагмонімів українською мовою.

Практичне значення дослідження полягає в тому, що його результати можуть бути корисними при підготовці студентських наукових робіт з мовознавства, англійської аерокосмічної термінології, ономастики, а також при створенні проектів з вивчення особливостей перекладу прагмонімів загалом та прагмонімів англомовної аерокосмічної галузі.

Під час **теоретичної роботи** було знайдено інформацію про розвиток та історію англійської термінології, особливості аерокосмічної термінології, специфіку утворення аерокосмічної термінології, шляхи поповнення англійської авіаційної термінології.

Визначено методи, за допомогою яких здійснюється лінгвістичний та перекладацький аналіз, наведено способи творення термінів, знайдено відомості про компонентний аналіз, лексико-семантичний та структурний аналіз. Досліджено особливості творення та походження прагмонімів в аерокосмічній лексиці англійської мови: визначено, що основним способом творення прагмонімів є запозичення із загальноновживаної лексики; констатовано, що прагмоніми прийнято поділяти за кількома

функціями: номінативна, ідентифікаційна, комунікативна, рекламна, функція залучення, естетична функція, сугестивна та міфологічна функції.

Проаналізовано особливості перекладу прагмонімів аерокосмічної англomовної лексики українською мовою: використання основних способів перекладу: дослівного, функціонального та їх підтипів. Показано типи перекладацьких трансформацій, що використовуються при перекладі прагмонімів: лексичні трансформації, лексико-семантичні заміни, граматичні, лексико-граматичні.

В результаті роботи над **практичною частиною** було проведено дослідження прагмонімів англomовної аерокосмічної лексики та способів їх перекладу українською мовою. Дослідження проводилося з погляду перекладознавчого та лінгвістичного аспекту на матеріалі відібраних 80 прагмонімів, які були перекладені, проаналізовані та згруповані за типами перекладацьких трансформацій. Прагмоніми були взяті з відкритих джерел, а саме книг/статей/інтернет-ресурсів, аерокосмічних довідників та словників).

Проаналізовано типи перекладацьких трансформацій, що застосовуються при перекладі прагмонімів: лексичні трансформації (транскрипція, транслітерація, калькування); лексико-семантичні заміни (конкретизація, генералізація, модуляція); граматичні (дослівний переклад, розбиття речення на частини, об'єднання та заміна речень); лексико-граматичні (антонімічний переклад, прийом описового перекладу, а також прийом компенсації).

У дослідженні проаналізовано 80 прагмонімів, з них 66 назв літаків, 9 назв гелікоптерів, 3 назви космічних апаратів, 1 назва БПЛА та 1 назва авіаційної компанії.

При аналізі перекладу прагмоніми класифікувалися як лексичні, граматичні або комбіновані. Залежно від отриманої категорії прагмонім отримував ще одну характеристику – підкатегорію, яка вказує на те, який тип перекладу було обрано, наприклад, транслітерація при лексичному або дослівний переклад при граматичному типі трансформації.

У ході дослідження було отримано відсоткове співвідношення використаних типів перекладацьких трансформацій. З 80 проаналізованих прагмонімів відсоткове співвідношення типів перекладу розподілилося наступним чином: 95% лексичний тип, 76 прагмонімів; 4% комбінований тип, 3 прагмоніми; 1% граматичний тип, 1 прагмонім.

Також було отримано відсоткове співвідношення в межах кожного типу перекладацьких трансформацій. Для лексичного: 78% – транскрипція, 59 прагмонімів; 11% – транслітерація, 8 прагмонімів; 11% – калькування, 8 прагмонімів; 1% – змішане транскодування. Для комбінованого типу: 67% – дослівний переклад/транскрипція, 2 прагмоніми; 33% – дослівний переклад і транслітерація, 1 прагмонім. Для граматичного типу: 100% - дослівний переклад.

Результати дослідження, а саме отримані статистичні дані, свідчать про те, що прагмоніми аерокосмічної сфери майже завжди перекладаються транслітерацією, рідше - транскрипцією та калькуванням, і значно рідше - іншими способами. Дослівно прагмоніми майже ніколи не перекладаються, але під час аналізу було зроблено припущення, що дослівно перекладаються лише ті авіаційні прагмоніми, які міцно вкорінені в історії, або авіаційні прагмоніми часів Другої світової війни.

У дослідженні систематизовано, розширено та класифіковано знання про особливості вживання прагмонімів в аерокосмічній лексиці та їх перекладу.

Результати роботи можуть бути використані при підготовці наукових праць з мовознавства, англійської аерокосмічної термінології, ономастики, а також при створенні проектів з дослідження особливостей перекладу прагмонімів взагалі та прагмонімів англomовної аерокосмічної галузі.

Baklar Y.

National Aerospace University "Kharkiv Aviation Institute"

TERM FORMATION IN UKRAINIAN TERMINOLOGY

The relevance of our work is to determine the features of creating and translating verbal terms, as well as to create pedagogical test tasks to determine the quality of assimilation of the studied material.

Scientific novelty is based on systematization of scientific material of topic «Methods of developing Ukrainian verbal terms with procedural meaning» and development of unique pedagogical testing tasks. Such test will give an opportunity to adequately and objectively assess students' knowledge.

The object of research are Ukrainian-language terms-nouns with a procedural meaning with their peculiarities of creation.

The subject of research are pedagogical testing tasks that provide an opportunity to adequately and objectively assess students' knowledge.

The research aims of our work is to study the problem of creating verbal terms and creating thematic tasks from systematized scientific material.

There are the tasks, that must be done during our research:

1. To study theoretical material on the development of Ukrainian terminology.
2. To study and systematized acquired knowledge on topic of defining Ukrainian terminological system, terminology and term.
3. To define the peculiarities of terminology and terms.
4. To define and make a research in the topic of general features and methods of creating Ukrainian terms.
5. To define and make a research in the topic of general features and methods of creating Ukrainian terms with procedural meaning.
6. To systematize received knowledge about the methods of creating Ukrainian terms with procedural meaning.
7. To study the recommendations for creation of testing tasks.
8. To create testing tasks, we focused on determinization the quality of assimilation of the studied material.

In our work we used such methods of scientific research as: method of analysis, generalization and sampling method.

The theoretical significance of our research is based on analysis and systematization of scientific material and terminological accumulation plays a significant role in an ability of adoption new knowledges and their objective assess.

The practical significance of our research is based on use of created tasks for educational process with students and their ability of adoption new knowledge and their objective assess.

Modern terminology is undergoing rapid development and replenishment of its lexical fund. Professional vocabulary occupies a significant part of the language stock. Scientists have been studying and researching terminology vocabulary for many years. However, specialists from various fields of science have their own methods and approaches to studying and defining the same unique features of the term. Terminological vocabulary has no special differences peculiar only to it, does not deviate from generally accepted requirements and rules, and is also considered a full-fledged part of the lexical stock of the language. There is still a debate among linguists about the single

commonly used designation of the term. The vocabulary of a particular field of study has the ability to form a terminological system, which has a number of specific features that are determined by specialists in advance. In other words, terminological units should be selected, ordered, and standardized by linguists. Terms within their term system should reflect their belonging to a specific field of knowledge, and should also be interrelated. The terminology of a certain field of knowledge was formed as a result of ordering the terms of this industry and, in its turn, is a component of a specific term system.

Modern terms are formed using the secondary nomination (terminalization), the word-forming method (the use of prefixes, suffixes, the method of composing bases, words, the non-fixed method, abbreviations). The problem of not having a correct term is solved by borrowing words from foreign languages. Among these borrowings, there is both complete and partial assimilation, as well as direct translation from one language to another.

The grammatical category of the verb form should be preserved in newly formed verbal terms-nouns using suffixes, prefixes, and the non-suffixal method of Word formation. Using the prefix and suffix methods of creating new terms and the suffix -енн(я), you can express the perfection and consequence or phenomenon of an action. In turn, the use of suffixes -анн(а) can emphasize the imperfection of the action.

The ability to express the perfection and imperfection of an action, the phenomenon and consequence of an action is a distinctive feature of verbal nouns. Ways to create them continue to be explored and improved.

Білявська А. А., Сергєєва О. М.

National Aerospace University "Kharkiv Aviation Institute"

THE ROLE OF CONTEXT IN TRANSLATION

A translator's misunderstanding of the type of context can lead to translation mistakes of various kinds. Moreover, some errors are related to the incorrect interpretation of the horizontal context, others – to the vertical one. Linguists distinguish between different types of mistakes:

1. Mistakes due to misunderstanding of the meaning of the source text.
2. Mistakes of understanding at the "sign - concept" level.
3. Mistakes of understanding at the level of "a sign is a complex concept".
4. Mistakes of understanding at the "sign - judgment" level.

5. Mistakes in understanding the subject situation.
6. Translation mistakes at the stage of re-expression of the meaning system.
7. Stylistic mistakes.

Let's consider these errors in a little more detail:

1. Mistakes due to misunderstanding of the meaning of the original text may occur in case of collision of different types of allegories, turns of phrase, metaphors. Accurate translation requires in-depth knowledge of a foreign culture.

Semantic distortions are also the most common type of translation mistakes. They can refer to concepts, simple and complex, as well as the meanings of entire statements.

Syntactic distortions are due to a misunderstanding of the nature of the logical connections between the elements of the statement.

2. Mistakes of understanding at the "sign-concept" level. This type of mistake occurs at the semantic level as a result of incorrect transformations. It can be explained as follows, i.e. signs are attributed to completely different concepts that the author actually invested.

3. Mistakes of understanding at the level of "a sign is a complex concept". Let's analyze it using the example "He was short, dark-haired, fat, bald, he carried his decent hat like a pie in his hand." A hat with a pie is a complex concept, in the content of which the specific feature of the generic concept of a hat is a simile (like a pie). The meaning is that the hat resembles a pie, that is, it has a rather deep oblong depression on top. Not understanding the meaning, you can make this mistake.

4. Mistakes of understanding at the "sign - judgment" level. Errors in deciphering the meanings of the original linguistic work are not limited to misunderstanding of the concepts contained in individual words or phrases. They can relate to the meaning of whole sentences and more complex logical constructions.

5. Mistakes in understanding the subject situation. In simple words, this is a distortion in the presentation in the text of the translation of situations that are described in the text of the original.

6. Translation mistakes at the stage of re-expression of the meaning system. At this stage, mistakes are caused primarily by insufficient mastery of the translated language, the inability to find forms in the translated language that are equivalent to the corresponding forms of the original.

7. Stylistic mistakes are examples of violations of the laws of the use of lexical units in speech or deficiencies in the construction of syntactic constructions. Most often, this is the wrong use of a word or the wrong construction of sentences. Often mistakes are due to the use of vocabulary of one style in another, for example, colloquial in scientific or official-business. Mixing different styles in one text is permissible only to achieve a special artistic effect.

Translation of equivalents in another language is context- and translator-independent, requiring only solid knowledge of the corresponding equivalent. For a translator, stable lexical equivalents are of great importance. They are like reference points for the translator during the translation, because such equivalents can be used ready-made, and this gives the translator a chance to focus on other elements of the text.

During the technical translation of words, the following stages are usually distinguished:

- 1) learning the meaning of the word in the context;
- 2) transferring this meaning by means of, for example, the Ukrainian language. That is, this is exactly what a technical translator is.

In my opinion, these stages are closely related. Having understood the meaning of the word, the translator at the same time begins to look for Ukrainian equivalents. After that, he returns to English to clarify its meaning. Thanks to this, we can understand that everything about the translation of the word is in the text itself.

This leads us to think that the very analysis of the context during the translation is my most important and decisive importance.

We all know that most words have multiple meanings. From this it can be concluded that it is possible to establish in what meaning the word is used in this case only from the context.

It is customary to divide the context into narrow and broad. A narrow context refers to the context of a phrase or sentence. The broad context refers to the context of the paragraph, chapter, subsection or the entire text of the translation. Knowing the meaning of a word makes it possible to quickly find a counterpart or a number of counterparts during translation. But in many cases, the translator is forced to recover from the regular counterpart in favor of the option that most accurately conveyed the meaning of this translation unit in the given context. Linguists define such an exceptional method of translation as an occasional counterpart.

The translator finds the source text directly only at the level of perception, at the end of which the source image of the text appears. Further work continues with the image itself, and the translated text is only at the last level - the level of implementation. Thus, the translation begins with the context of the text in the original language and ends with the context of the text in the translated language.

Based on the above, it can be concluded that the context during translation plays an important role. From knowledge of the content, the translator has the opportunity to successfully convey the content of the message. Without a key meaning, the ability to perform an adequate translation is unlikely or completely absent.

N. Barpa

Fanshawe College, London, ON, Canada

SPECIAL TERMINOLOGY FOR TOOLS TO TACKLE THE ECONOMIC DOWNTURN

When the economy of a country is bad and merely changing the interest rate to increase economic activity is not an option for the central bank anymore, the central bank of a country uses different tools to affect the market of a country by stimulating its economy (Amadeo, 2022). It is done to avoid recession and economic stagnation. This helps the market and individuals to borrow more money from the market itself or the banks, as well as find more money in their bank accounts. That leads them to invest or spend that money and help the economy as a whole to either avoid or get out of a tough economic situation and eventually grow. It is important to know the definition of these tools to understand the special terminology in economics. These tools are the following:

Quantitative easing (QE)

It is a term that describes a tool which the central bank of a country uses when the interest rate is already hovering near zero (Investopedia, 2022). Where they buy securities from the market as well as buy government bonds, which helps in providing extra cash flow in the market. This, in turn, allows banks to lend more by lowering interest rates and corporations to raise money directly from the market. All of which should eventually lead to more economic production and help grow the economy.

Helicopter money/ helicopter drop

It is a term that describes a tool different from quantitative easing. It helps individuals of a country directly, rather than affecting markets and providing them with the tools to borrow more money (Ganti, 2021). It is a tool in which the government and central bank decide to provide direct deposits to individuals' bank accounts, which shall help them tackle economic downturns like high inflation and be able to sustain themselves. This should also allow higher spending, leading to more production.

Quantitative tightening (QT)

It's a term that describes a tool that is the opposite of QE. Which, central banks, to curb the high or increasing inflation, sell the securities and bonds that they had bought during QE (Tepper, 2022). While also trying to make sure the negative externalities, like employability and other factors of the economy, are not affected or affected as less as possible. This tool helps in curbing inflation and increasing the value of the currency.

These tools are the most recent that are and were used during the recent economic downturns like quantitative easing during the 2008 financial crisis and fiscal stimulus in the form of helicopter money, given out to people during the COVID-19 outbreak. Last, but not least, quantitative tightening is being used to tackle the increasing inflation rate as a fallout of the two previous monetary policies. These terms represent the tools that help in controlling the economic activities of a country and achieving the desired results. Without knowing this special terminology in economics, one cannot understand the meaning of rapid changes in the field, and will not be able to make informed decisions. Terms play an important role in a person's life in the particular industry of their interest. Moreover, knowing the abundance of linguistic units, in general, makes a person more well-versed and ready for changes.

References

1. Amadeo, K. (2022, April 11). *What Is a Central Bank?* From the balance: <https://www.thebalancemoney.com/what-is-a-central-bank-definition-function-and-role-3305827>
2. Ganti, A. (2021, January 25). *Helicopter Drop (Helicopter Money)*. From Investopedia: <https://www.investopedia.com/terms/h/helicopter-drop.asp>
3. Investopedia. (2022, August 3). *What Is Quantitative Easing (QE), and How Does It Work?* From Investopedia: <https://www.investopedia.com/terms/q/quantitative-easing.asp>

4. Tepper, T. (2022, August 11). *What Is Quantitative Tightening?* From Forbes Advisor: <https://www.forbes.com/advisor/investing/what-is-quantitative-tightening/>

Bessalov Artem

National Aerospace University "Kharkiv Aviation Institute"

AVIATION TERMS-COMPOSITES

Scientific and technical terminology covers a set of lexical microsystems related to technology and production. It includes road, construction, coal, geodesic, hydraulic, mining, woodworking, printing, electrical, railway, welding, film, machine-building, metallurgical, mechanical, paper, radio engineering, shipbuilding, textile and other groups of terms. Aviation terminology is one of the microsystems of technical terminology.

The concept of the term was studied in the works of such scientists as A. Bagmut, I. Bilodid, T. Dobko, N. Dominenko, M. Kislukhina, A. Dyakov, T. Dyachuk, Yu. Karpenko, I. Kvitko, E. Kopitsa, Skorokhodko, V. Sokolovska, R. Statsyuk, L. Tomilenko and many others. Analysis of the roles of composite English aviation terms and the peculiarities of their translation into Ukrainian also requires special attention.

The relevance of the research topic is determined by the general tendencies of translation studies to study the peculiarities of English composite terms, the peculiarities of their translation from English into Ukrainian. The relevance of this study arises from the need to give a comprehensive interpretation of the concept of the term, to distinguish its main types and to analyze the peculiarities of the translation of composite aviation terms into Ukrainian.

The scientific novelty was that during the research it was shown that today there is still no generally accepted definition of the concept of "term", there is still no generally accepted classification of terms, and also that phrase-terms significantly prevail over word-terms.

The object of the research is English aviation terms-composites.

The subject of our research is the peculiarities of the translation of composite aviation terms into Ukrainian.

The purpose of the work is to substantiate the main features of terminology in the English language and to find out the peculiarities of the translation of composite aviation terms into the Ukrainian language.

Achieving the set goal involves the implementation of the following tasks:

1. Characterize the concept of "term" and present the classification of terms.
2. To study the peculiarities of creating composite terms in the English language.
3. To analyze the specifics of composite aviation terms.
4. To investigate the peculiarities of the reproduction of English composite terms in the Ukrainian language.

Research methods. To realize the goal and set the main scientific tasks, we will highlight the following research methods:

1. descriptive method - for classification and interpretation of structural and functional properties of terms.
2. deductive-inductive method - for the analysis and synthesis of scientific theories and concepts.
3. the method of continuous selection, with the help of which the actual research material was collected.
4. the comparative method is aimed at establishing common and distinctive features between the units of the original and the translation.
5. analysis of dictionary definitions - to identify the context of words and their definitions in dictionaries.
6. mathematical calculations - to establish a percentage list of examples and determine the most used ways of translating composite terms.

80 terms served as the **research material**.

The purpose and objectives of the research determined the structure of our work, which consists of an introduction, two chapters, conclusions, a list of used sources and appendices. The total volume of the work is 44 pages, of which 35 pages are the main text.

The theoretical significance of the work occurs in the further study of terms as a constituent part of terminology. Basic provisions and conclusions contribute to a deeper understanding of the essence of English terms.

The practical significance of the obtained results is impossible in the possibility of their use in the further study of the specifics of the creation and translation of English aviation composite terms. The results of our research can be applied in written scientific works and serve as a basis for creating methodical manuals.

Results. In the process of our research, we traced the peculiarities of the concept of "term" and a number of definitions proposed by various scientists. It

was found that today there is still no generally accepted definition of the term "term". That is why in the course of the work, a proper definition of the concept of "term" was formed, which consists in the fact that a term should be called a word or word combination that performs a special function of naming special scientific concepts, has a definition and is an element of a certain term system.

It was found that today there is still no generally accepted classification of terms, because in each of them their division is carried out according to different criteria. In our work, we used the classification of terms that belong to the aviation industry (T. Dyachuk's classification).

The peculiarities of the creation of English composite terms were considered on the basis of a sample from the "Thematic Dictionary of Aviation Terminology" (O. Almakdinova), which consists of 80 items.

First of all, the terms were divided into the following thematic groups: 1) to denote machines, mechanisms, equipment, devices, devices, devices; 2) to indicate the details of the equipment; 3) to indicate actions, production processes, events.

It was found that aviation terms can include affixes of Greek or Latin etymology (eg -air, -baro, -trans, -gyro, -turbo).

Based on the material of the quantitative analysis, it was found that phrase-terms significantly prevail over word-terms. Most often in our sample, there are terms-phrases that are complex, that is, they contain two components. Three-, four-, five-, and six-component terms-phrases are less often used.

During our research, it was found that the translation of aviation terminology was carried out by using translation transformations, including tracing (30 examples), descriptive translation (5 examples), permutations of words (14 examples), specification of meaning (15 examples), addition of words (5 examples) and only 1 example - by omitting the word.

Thanks to the performance of the work and the choice of the right research methods, all the tasks of our work were fulfilled - the goal was achieved and a number of conclusions were formulated.

So, we characterized the concept of the term; considered the classification of terms; traced the features of composite terms in the English language; analyzed the specifics of creating composite aviation terms; investigated the peculiarities of reproduction of English composite terms in the Ukrainian language.

Bondarieva A.

National Aerospace University "Kharkiv Aviation Institute"

FEATURES OF TRANSLATION OF AVIATION TERMS IN NARROW-FIELD AVIATION TEXTS

The number of terms in developed languages significantly exceeds the number of commonly used words, because terms, thanks to the development of science, technology and other fields, constantly arise. The translation of terms plays a big role in the development of aviation, because it promotes interlingual communications between scientists. Thus, to provide the further development, aviation terms must be translated thoroughly.

The relevance of the scientific research is determined by the fact that the problem of translating English aviation terms into Ukrainian will remain relevant, because terminology is an important part of aviation, and English is an international language of communication.

The scientific novelty is the expansion and addition of information on the translation of aviation terms.

The object of the research is narrow-field aviation texts.

The subject of the study is the features of the translation of aviation terms in narrow-field texts.

The purpose of the research is to reveal the peculiarities and ways of translating aviation terms in narrow-field aviation texts.

To fulfill the purpose of the work we completed the following practical tasks:

- defined and systematized the concepts of terminology and term;
- analyzed the theory of aviation terms, ways of their formation and peculiarities of translation;
- formed a corpus of a sample of aviation terms;
- provided a classification of aviation terms based on a sample;
- investigated the ways of creating new aviation terms in English and ways of translating them into Ukrainian;
- investigated interlingual transformations during the translation of aviation terms;
- investigated the features of the translation of aviation terminological abbreviations and acronyms;
- translated a narrow-field aviation text and analyzed the translation of terms and their field.

The material for the study was a sample corpus consisting of English aviation terms (and their Ukrainian equivalents) from online dictionaries and from the English-Ukrainian dictionary of aviation terms by R. O. Hilchenko, as well as a narrow-field aviation text on general information about aircraft power supply systems.

The theoretical significance of the work is determined by the fact that this research deepens knowledge about the methods of creation and translation of aviation terms, systematizes the existing data on the classification of aviation terms, the peculiarities of their functioning in texts of different styles.

The practical significance of the research lies in improving the translation of aviation terms into Ukrainian.

In the course of theoretical research, we:

1. Defined the concept of term and terminology. A term is a word (or phrase) that means a special concept and has a clear definition that defines the concept and strictly limits the conceptual sphere. Unlike commonly used words, the term is unambiguous (within a specific terminological system), neutral, logical and does not have an emotional and expressive character. The term has a specific scope and is part of a certain terminology. Terminology is a set of terms that express the concepts of a certain field of science and technology.

2. Classified aviation terms based on the selected sample. The main semantic groups of aviation terminology combine terms to denote general concepts of processes, objects, properties, etc. The most typical among them are the following groups of terms:

- for the designation of machines, mechanisms, devices;
- details;
- characteristics and properties of technical concepts;
- actions, production processes;
- positions;
- premises;
- organizations;
- science;
- units of measurement;
- special documentation;
- substances, materials.

3. Defined the main means of adjunction of aviation terminology, which is the use of commonly used words as terms. There are two ways to transform a

commonly used lexeme into a term: its meaning is specialized, or this lexeme is used in a figurative sense (metonymy and metaphor). There are two main ways of forming new aviation terms in the English language: lexical-semantic and morphological. The lexical-semantic method consists in the semantic splitting of a polysemous word to form homonyms. Morphological methods of word formation are divided into affixal, stem fusion and abbreviation.

4. Determined the features of the functioning of aviation terms in texts of different styles. Informational texts on aviation topics are intended to communicate certain information about some aerospace and aeronautical concepts, new terms, news in aviation and space technology, or new provisions in aerospace theory.

For example: In geodesic constructions multiple flat strip stringers are wound about the formers in opposite spiral directions, forming a basket-like appearance.

Journalistic texts on aerospace topics are designed not only and not so much to report information, but to contribute to the understanding of social processes taking place in the world. They should inform about certain events and at the same time influence the recipients of the message, shape their attitude towards these events. Aviation terms are often used in technical texts.

In the practical study we:

1. Analyzed translation transformations. Translation transformations are divided into: lexical transformations, grammatical transformations, and lexical-grammatical transformations. Lexical transformations describe the formal and meaningful relations between words and phrases in the original and the translation, they include: transcription; transliteration; tracing; lexical-semantic substitutions (generalization), modulation (semantic development)).

For example: *single arm semaphore* – однокрилий семафор (tracing).

Grammatical transformations are a change in the structure of a sentence, as well as a replacement of the syntactic and morphological order. Types of grammatical transformations: literal translation (syntactic assimilation); articulation; permutation; addition and omission; substitutions (forms of words, parts of speech, members or types of sentences).

For example: *high aluminium cement* – цемент з великим вмістом алюмінію (addition).

Lexico-grammatical (complex) transformations are transformations that belong at the same time to lexical and grammatical units of the original or are interlevel, they make the transition from lexical units to grammatical ones and

vice versa, such transformations include: antonymic translation, descriptive translation (explication), compensation.

For example: *battery-charging motorgenerators* – мотори-генератори, що заряджають батареї (explication).

2. Determined the methods most often used for the translation of aviation terminological vocabulary: tracing, translation using the genitive case, translation using different prepositions, translation of one of the members of a word combination with a group of explanatory words, and translation with a change in the order of components.

3. Noted that characteristic feature of aviation terminology in the English language is the tendency to brevity of expression, which is confirmed by the presence of a large number of abbreviations. A necessary condition for the translation of abbreviations and acronyms is to refer to a broad context, decipher the original form of a word or phrase, because most often abbreviations are translated in a descriptive way.

Results. The main goal of translation is to achieve relevance. The translation must be an analogue of the original. The main task of the translator in achieving adequacy is to skillfully perform various translation transformations so that the translated text reflects all the information contained in the original text as accurately as possible, while maintaining the appropriate standards of the translated language.

For the productive development of science and technology, further improvement of linguistic means of information transmission is necessary, among which terms and methods of their translation play the main role.

Bura A.

National Aerospace University "Kharkiv Aviation Institute"

**STRUCTURAL-SEMANTIC CHARACTERISTICS OF AVIATION
VOCABULARY AND FEATURES OF ITS TRANSLATION
(BASED ON THE MATERIAL OF THE MODERN ENGLISH-
SPEAKING PRESS)**

Introduction: The rapid development of science and technology in the conditions of the modern process of globalization is increasing every day. Aviation is one of the youngest branches of science, therefore it is gaining special relevance, which entails the appearance of more and more new terms.

The increase in the number of special lexical units from the fields of aviation and cosmonautics in the language awakens the special interest of linguists in the study of industry aviation and space vocabulary. The source of linguistic material is mainly highly specialized literature (terminological dictionaries, reference books, etc.), as a result of which the terminological layer of the vocabulary is more studied. The functioning of special lexical units in journalistic texts is not given due attention. Meanwhile, they most fully reflect the diversity and heterogeneity of aerospace vocabulary, since in newspaper and magazine articles you can find not only terminological, but also professional vocabulary, commonly used words used in a new meaning, as well as neologisms that have not yet been recorded in dictionaries. Therefore, the structural and semantic characteristics of the aviation vocabulary and the peculiarities of its translation from the point of view of the modern English-language press were investigated and analyzed in this work.

The relevance of the research is determined by the need for a comprehensive study of the structural and semantic features of the translation of aviation vocabulary and the insufficient study of the functioning of special aviation vocabulary in the mass media.

The scientific novelty of the work is that, for the first time, the study of special aviation vocabulary is carried out on the material of the English-language press, which makes it possible to determine the specifics of the scientific and technical type of texts and the peculiarities of the functioning of special vocabulary outside the usual "environment of functioning", namely in the socio-political press.

The object of research is aerospace English vocabulary.

The subject of the study is the structural and semantic features of the aviation vocabulary.

The purpose of this work is to study the aviation vocabulary in the modern English-language press and to study the peculiarities of its translation.

In the course of the study, the following tasks were set: to find out the methods of formation of the terminological vocabulary, to determine the peculiarities of the translation of English-language aviation terms into Ukrainian, to analyze the word-forming structure of the terms of modern aviation, to determine the semantic peculiarities of the translation of the terminological aviation vocabulary.

The material is based on examples selected from more than 300 aerospace-oriented articles of modern English-language newspapers and magazines, as well as their Internet versions.

The theoretical value of the work is determined by the fact that it can contribute to the study of the problem of special-purpose languages and their functioning in journalistic texts. The study of a selected array of English-language lexical units in the aviation industry is a certain contribution to the development of English-language terminology.

The practical significance of the conducted research lies in the possibility of using the results of the work in the educational process, for teaching English for special purposes in educational institutions during the training of specialists in the aviation or space fields.

During the theoretical work, information was found about the development and history of English terminology, the peculiarities of aerospace terminology, the specifics of the creation of aerospace terminology, ways of replenishing English aviation terminology.

The identified main methods of term formation in English aviation terminology gave rise to the following conclusions: for English aviation terminology, the typical methods of term formation are: affixal (prefixation, suffixation and postfixation), morphological (composition, irrigation, abbreviation, reduction, lexical-syntactic, lexical-semantic, conversion).

Translation strategies and tactics during the translation of aviation vocabulary were classified and described. Lexical transformations are the most common classification. These include transcription, transliteration, tracing and other methods of grammatical and synthetic transformations.

As a result of the practical work part, the structural and semantic characteristics of the English-language aerospace vocabulary and methods of its translation into the Ukrainian language were considered.

The research was based on 45 aerospace-related texts selected from modern English-language mass media.

The field of aviation was divided into 4 major thematic groups. These are airplane, airlines, airport, flights and flights, as well as 8 thematic subgroups. In the course of the study, the percentage ratio of these groups was obtained: of all terms, 40% belong to the "airport" group, 21% belong to the "aircraft" group, 33% to "flights and flights" and only 3% of all selected terms belong to the group "airlines".

Next, the word-forming structure of aviation terms was analyzed. To do this, we classified aviation terms into simple, complex and affixal. In the course of this study, we came to the conclusion that aviation terms are mainly noun-expressed – 60%, adjective-expressed terms – 25%, and verb-expressed terms – only 15%.

The most common types of terms are simple phrases, which accounted for 45%, simple terms consisting of one word, 27.5%, complex phrases consisting of three or more elements, 17.5%, and abbreviations, 10%.

At the end of our research, we considered the semantic features of the translation of aviation terminology and came to the conclusion that the most productive ways of translating aviation terms from English into Ukrainian are: the method of selecting the equivalent in Ukrainian and descriptive translation. These translation methods are used in 64% of the considered terms. Other methods, such as tracing and transcription/transliteration, account for only 36%.

The results of the research, namely the obtained statistical data, indicate that simple phrases consisting of two parts (two words) are considered to be the most common types of terms presented in this work. The next most common are monosyllabic terms consisting of 1 word, complex phrases consisting of 3 or more words, and abbreviations.

Tracing, as well as descriptive translation, transcription, and transliteration are considered the most frequent ways of translating aviation terms.

The results of this work can be valuable material for scientists when writing papers on linguistics, English-language aerospace terminology, preparing courses on aerospace terminology, as well as when comparing various informative sources related to aviation terminology.

Cunningham S.

Seneca College, Toronto, ON, Canada

REALIA OF AUTOMOBILE INSURANCE IN ONTARIO ON THE EXAMPLE OF UNFAIR OR DECEPTIVE ACTS OR PRACTICES

In Ontario, Canada, unfair or deceptive acts and practices and misconduct are regulated by *Insurance Act* which describes the rights and obligations of the superintendent. In its turn, proper conduct of brokers is stated in the *Registered Insurance Brokers Act* (FSRA, 2022).

The following actions are considered to be unfair or deceptive acts and practices:

1. Making the issuance of auto policy conditional to buying any other policy.

Such kind of conduct is unlawful because auto insurance has to be available to any owner or driver of the vehicle (O. Reg. 7/00: Unfair or deceptive acts or practices, 2022). Auto insurance is unconditional and those who impose any conditions want just to make money out of nothing.

2. Making false statements in regards to advantages of any contract/policy.

When a broker/agent gives false information to the insured, he/she tries to sell the policy by any means even if the insured does not truly need it (O. Reg. 7/00: Unfair or deceptive acts or practices, 2022). By this means, a broker tries to convince the insured that the described policy is good even if it is not. This is not right because broker's and agent's job is to act professionally and not to take advantage of the insured's lack of knowledge. Brokers and agents have to match the product with the insured's need in a way that benefits them both, not only the broker (FSRA, 2022).

3. Making any payment, gift, etc., directly or indirectly, as an inducement to any insured to insure.

It is not fair to bribe the insured because this way the business between the insured and the insurer will not be based on the genuine intent of the insured to get a coverage but on the money or any item of value (LaPalme, 2022). This kind of contract is not even legally enforceable because the mind of the insured in this case is not directed at solving the real problem but at the ways how to get rich.

4. Causing any unreasonable delay to the fair settlement of claims due to any conduct.

Any delay in reviewing and settling claims has to be reasonable and justifiable (LaPalme, 2022). If it is not – a person, who causes delay is involved in unfair practices for some reason whether it's a personal gain or negligence. Such kind of person does not have to occupy a position where somebody else's well-being is on stake.

5. Charging a premium or fee that is not stated in the contract.

When an insurer charges more than he/she can legally charge for their services – he/she is involved in unfair or deceptive practices. This insurer wants

to make more money using unlawful methods. (LaPalme, 2022). All the ratings for premiums must be fair and accurate in order to carry the business in a rightful way. Moreover, all the information has to be disclosed to the insured according to the legal principle of utmost good faith which both the insurer and the insured owe to each other.

To conclude, automobile insurance realia in Ontario, Canada are very much different from other countries. There are certain acts and regulations that govern this area well. Nevertheless, unfair or deceptive practices still take place in auto insurance and professionals dealing with these issues have to be informed about their existence. Moreover, the knowledge of these realia will help reduce such unfavorable practices or even prevent them.

References

1. FSRA. (2022, March 15). *Approved Unfair or Deceptive Acts or Practices Rule strengthens protection for insurance consumers across Ontario*. Retrieved from FSRA: <https://www.fsrao.ca/newsroom/approved-unfair-or-deceptive-acts-or-practices-rule-strengthens-protection-insurance-consumers-across-ontario#:~:text=The%20Unfair%20or%20Deceptive%20Acts,as%20of%20April%201%2C%202022>.
2. LaPalme, M. C. (2022, January 13). *Why insurers and intermediaries operating in Ontario should review the new Unfair or Deceptive Acts or Practices (UDAP) rule*. Retrieved from Canada Insurance Law Review: <https://www.canadainsurancelaw.com/why-insurers-and-intermediaries-operating-in-ontario-should-review-the-new-unfair-or-deceptive-acts-or-practices-udap-rule/>

Dykaia A.

National Aerospace University "Kharkiv Aviation Institute"

EXPRESSIVE MEANS IN THE SPEECH OF CHARACTERS AND METHODS OF ITS TRANSLATION INTO UKRAINIAN (BASED ON LEWIS CARROL'S FAIRY TALE "ALICE IN WONDRLAND" / LEWIS CARROL "ALISE'S ADVENTURES IN WONDRLAND")

A variety of whimsical characters, word play, puns, phraseological units, paradoxes, symbolism, personifications, irony, witty metaphors and funny epithets - all this finds its place and is vividly reflected in L. Carroll's book

"Alice in Wonderland", which is already more than 150 delights and entertains its readers for years. But any linguist sooner or later has one specific question: what makes this work fabulous? What elements of the text create such an unforgettable atmosphere? To solve this question, we will devote our research to the study of expressive means of speech of the characters of L. Carroll's book "Alice in Wonderland" and their translation techniques.

The relevance of the scientific research is lack of research into expressive means in character speech in Lewis Carroll's work "Alice's adventures in Wonderland" and methods of their transfer in the Ukrainian translation, which until now were considered only in a general context, as well as the popularity of the studied work in various national literatures.

The scientific novelty of the research is systematization of expressive means of speech in L. Carroll's work "Alice in Wonderland" through a detailed study of the methods of their transmission in English-Ukrainian translation.

The object of the research is expressive means of speech of the characters of L. Carroll's work "Alice's adventures in Wonderland".

The subject is systematization of means of expression and methods of their translation from English into Ukrainian in a literary text (based on L. Carroll's fairy tale "Alice in Wonderland").

The research aims are to systematize the means of expressing expressiveness and to investigate ways of their translation from English to Ukrainian in an artistic text (based on the text of L. Carroll's fairy tale "Alice in Wonderland").

In order to achieve this aim, we had to do the following objectives :

1. To provide theoretical information about expressiveness, means of its expression, character speech in English and Ukrainian languages.

2. Reveal the concept of "translational equivalence" and provide a classification of types of translation transformations.

3. To engage in the selection of material for the analysis of the use of translation transformations during the translation of expressive means of character speech in L. Carroll's book.

4. Conduct a study of translational transformations according to the classification of V.I. Karabana based on selected 60 sentences of the original with expressive means and 60 sentences of the translated text authored by V. Kornienko.

5. To identify the most used lexical and grammatical translation transformations and, based on these results, to provide recommendations for the

translation of expressive means of speech of characters in artistic works in the direction of "English – Ukrainian" translation.

The material of the research involves 60 original sentences with expressive means of speech from the text of L. Carroll's work "Alice in Wonderland" and 60 sentences from the text of the translation authored by V. Kornienko.

The theoretical significance of the work is emphasized by the possibility of using further knowledge to expand information on the expressive means of speech of the characters and methods of their translation in future scientific works.

The practical significance of the work is reflected in the opportunity to use the acquired knowledge as practical recommendations for translations of artistic texts, saturated with an expressive layer of vocabulary, during work as a translator.

In the course of theoretical research we learned:

1. Expression of expressiveness in character speech as an object of linguistic research.
2. Description of expressive vocabulary in Ukrainian and English.
3. Peculiarities of the use of means of expressiveness in the Ukrainian and English languages.
4. General methods of translation of expressive means of speech.
5. The concept of translation equivalence.
6. Classification of translation transformations.

In the practical study, we worked with:

1. Analysis of material for the study of the translation of expressive means of speech based on the Ukrainian editions of L. Carroll's work "Alice in Wonderland".

2. Types of translation transformations used for the translation of expressive means of speech in the English-Ukrainian translation of V. Kornienko.

3. Lexical transformations.

- a) *generalization;*
- b) *specification;*
- c) *deletion;*
- d) *addition;*
- e) *word permutation;*
- f) *replacement of parts of speech.*

The most used translation transformation turned out to be the replacement of a word from one part of the language with a word from another part of the language. This transformation is 31%.

For example: *Down, down, down. Would the fall NEVER come to an end!*

Униз, униз, униз... От би падати так до безкінечності!

Removal of V.I. Karaban considers the elimination of those pleonastic or tautological lexical elements in the translation text. In our case, 25% is represented.

For example: *As she said these words her foot slipped, and in another moment, splash! she was up to her chin in salt water.*

На останньому слові вона посковзнулася і – шубовсть! – по шию опинилася в солоній воді.

The transformation of addition is used quite rarely, it "consists in the introduction into the translation of lexical elements that are absent in the original in order to correctly convey the meaning of the sentence". And this is only 11% of the total.

For example: *There are no mice in the air, I'm afraid, but you might catch a bat, and that's very like a mouse, you know.*

Миші так глибоко, боюся, не водяться, але кроти – близькі мишачі родичі, тут, мабуть, є.

The concretization of meaning is a lexical transformation, as a result of which a word or term of broader semantics in the original is replaced by a word or term of narrower semantics, in our study its share is 18%.

For example: *So, she called softly after it, "Mouse dear!"*

«Мишечко! Шкряботушечко!» – лагідно погукала Аліса.

Generalization replaces a word with a narrower meaning with a word with a broader meaning or even a hyponym. It covers only 5%, because its use can lead to the loss of a certain amount of information and decrease its accuracy.

For example: *I do wish they WOULD put their heads down!*

Чому ніхто сюди навіть не загляне!..

The word permutation transformation is also not very popular and occupies only 11%.

For example: *A little bright-eyed terrier, you know, with oh, such long curly brown hair!*

Тер'єрчик – очка блискучі, шерсточка довга-предовга, руда й кучерява!

4. Grammatical transformations.

- a) substitution (or replacement);
- b) permutation;
- c) removal;
- d) addition.

Substitution is aimed at adapting the original language to the features of the translation language by replacing grammatical signs of word forms, parts of speech, and clauses. Occupies 38%.

For example: *However, this bottle was NOT marked 'poison,' so Alice ventured to taste it, and finding it very nice (it had, in fact, a sort of mixed flavour of cherry tart, custard, pineapple, roast turkey, toffee, and hot buttered toast), she very soon finished it off.*

Проте на цій пляшечці такого напису не було, тож Аліса таки відважилася з неї надсьорбнути. Виявилося, що це доволі смачно (як пиріг з вишнями, заварний крем, ананас, смажена індичка, іриски й гарячі грінки разом узяті), й Аліса хильцем спорожнила пляшечку.

Extraction is aimed at extracting a certain language element in the translation process. In our study, it is used very often - 34%.

For example:

"Not like cats!" cried the Mouse, in a shrill, passionate voice. "Would YOU like cats if you were me?"

Недолюблюю котів?! – вереснула Миша. – А ти б їх долюблювала на моєму місці?!

Addition is the opposite transformation to subtraction and occupies only 13% of all translational transformations studied.

For example:

"I really must be getting home; the night-air doesn't suit my throat!"

Думайте, що хочете, але я мушу йти додому. Нічне повітря – не на моє горло.

Permutation, first of all, is aimed at changing the position of one or another word in the translation. In our study, it is represented by 16%.

For example: *It's the stupidest tea-party I ever was at in all my life!*

Скільки живу, дурнішої компанії не бачила!

Results. The ability and skills to work with translation transformations are an essential component of the competence of a real translator.

The need for their use lies deeply in the need to translate grammatical or lexical phenomena that are absent or insufficiently developed in the Ukrainian language.

Hladka S. S.
National Aerospace University “Kharkiv Aviation Institute”
Supervisor – Senior Lecturer Kravchuk V. V.

PECULIARITIES OF THE TRANSLATION OF ENGLISH MODAL CONSTRUCTIONS AND VERBS INTO THE UKRAINIAN LANGUAGE AND THEIR USAGE

The use of modal verbs expressing the speaker's attitude to a possible action differs significantly in other languages in both qualitative (semantic) and quantitative aspects. According to researchers, modal verbs can be found in English at least twice as often as in Ukrainian or Russian. The structure of the Ukrainian language "forces the speaker to introduce into each grammatical sentence a minimum of subjective meanings that reveal the speaker's attitude to what is communicated in the sentence", that is, for the Ukrainian language modal expressions are not inherent or they are expressed implicitly (also with the help of an indicative mood). It is obvious that this fact needs appropriate correction – at least half of English expressions using modal verbs should be translated using other means of the Ukrainian language (and vice versa).

Modal verbs (*can, could, must, should, may, might, will, would, shall*) are modal auxiliary verbs that express not an action or state, but a person's attitude to the action or state expressed by the main infinitive. They help us emphasize that an action is possible or impossible, permitted or prohibited, necessary, desirable or optional. Modal verbs can show ability, necessity, duty, obligation, request, permission, advice, desire, probability, possibility and so on [L. S. Barkhudarov, D. A. Steling. Grammar of English // High school. – 1973. – P. 240].

There are also quasi-modal verbs (*ought to, need to, has to*). They got that name because only after them should we always put the particle *to*.

Some examples of sentences with modal verbs and their translation:

- She **can** swim. (*ability*) – Вона **вміє (може)** плавати. (*здатність*)
- I **must** leave. (*strong necessity*) – Я **повинен** йти. (*велика необхідність*)
- You **should** answer her. (*advice*) – Ти **повинен** їй відповісти. (*порада*)
- **Could** you help me open this door, please? (*request*) – **Не могли б** Ви допомогти мені відчинити ці двері, будь ласка? (*прохання*)
- You **may** sit here. (*permission*) – Ви **можете** сісти тут. (*дозвіл*)

- I **would** like to talk to him. (*desire*) – Я **хотіла б** з ним поговорити. (бажання)
- They **might** arrive soon. (*possibility*) – Вони **можуть** приїхати незабаром. (можливість)
- She **must** be at the shopping mall now. (*strong probability*) – Вона **має** бути зараз у торговому центрі. (велика ймовірність)
- **Shall** we go to this concert? (*polite question/offer*) – **Підемо** на цей концерт? (ввічливе питання/пропозиція)
- He **needs to** be more careful (*something important*) – Він **повинен** бути більш уважним. (щось важливе)
- You **ought to** be ashamed of yourself (*morally right obligation/advice*) – Тобі **повинно** бути соромно за себе. (морально правильний обов'язок/порада)
- We **have to** wear a uniform at school (*obligation from outside*) – Ми **повинні** носити форму в школі (обов'язок, даний ззовні)

Modality in English can also be expressed using expressions with *be*:

be to – збиратися щось зробити; *be certain to* – бути певним; *be meant to* – бути призначеним; *be able to* – бути в змозі; *be due to* – щось відбудеться в певний час; *be obliged to* – бути зобов'язаним; *be about to* – збиратися щось зробити; *be forced to* – бути змушеним; *be set to* – бути готовим; *be allowed to* – мати дозвіл; *be going to* – збиратися, мати плани; *be supposed to* – бути повинним; *be bound to* – бути зобов'язаним; *be likely to/that* – бути ймовірним до/що; *be sure to* – бути впевненим.

The category of modality belongs to the main linguistic categories that function in different forms in languages of all systems. This is a complex multifaceted functional-semantic category that expresses the speaker's attitude to the statement, his assessment of the attitude to objective reality. The content of the statement can be considered as real or unreal, possible or impossible, necessary or probable, desirable or undesirable.

Most modal verbs in English have direct counterparts in Ukrainian, so if you know the rules of translating modal verbs and understand the text well, you will not have any difficulties with such words.

In each language, the grammatical forms of parts of the sentence are specific but the laws and forms of thinking are universal.

Sentences and statements constitute a dialectical unity arising from the unity of language and thinking, grammar and logic, but they are not identical, they have their own specificity.

We were also able to notice that the expression of modality can occur not only with the help of verbs, but also modal constructions with *be*, modal words and phrases.

Every statement that expresses the speaker's attitude to reality, i.e., his assessment, has a certain modal status, therefore modality is considered an essential feature of the statement.

Thus, modality reflects the speaker's attitude toward the sentence, which expresses epistemic (truth, belief, certainty, evidentiary, etc.) and evaluative (desirability, intention, possibility, manipulation, etc.) attitudes.

Fedchenko V.

National Aerospace University "Kharkiv Aviation Institute"

FEATURES OF THE USE AND TRANSLATION OF FEMINITIVES IN ENGLISH AND UKRAINIAN LANGUAGES (BASED ON THE EXAMPLES OF TECHNICAL AND SCIENTIFIC TEXTS)

The actuality of the research is in emphasizing the importance of woman beings in the society through language and speech. The point is particularly in emphasizing the important visibility of women in professional life, and especially in the fields of professions that were originally performed by men.

The originality of this work is shown in the analysis of using feminitives in science works and official documents.

The object of study of this work are scientific and technical texts, reports, applications.

The subject is feminine and their analogies.

The aim of the study is to find and analyze the use and creation of feminine forms and other analogues of masculine names in the Ukrainian and English languages, as well as the peculiarities of their translation in scientific, journalistic and technical works.

Although we live in a fast-developing world and it seems to us that the problem of equal rights among genders is almost solved, some women still have to face with discrimination in such a simple thing – the name. Some people don't think it's good to create special feminine names when each person can be called with masculinities and the question is why we should underline sex or gender of someone.

The branch of linguistics that studies gender-defined and neutral-gender names is called gender linguistics. Gender linguists analyze:

1. Grammar gender of a word.
2. What role gender plays in a language.
3. Features of communication among men and women.

Feminitives are words of the feminine gender, denoting profession, job, specialization, classes, etc. Their opposites are masculinities, the male names. In English and Ukrainian, female names are usually created with adding special suffixes to the main parts of a masculinitive analog, for instance, *aviator* – *aviatrix*.

In English, the most productive feminine suffix is ‘-ess’ (*actress*). Other feminine suffixes are ‘-ette’ (*suffragette*), ‘-enne’ (*comediienne*), ‘-ine’ (*heroine*), ‘-trix’ (*executrix*), ‘-rix’, ‘-woman’ (*businesswoman*). Also, people tend to use feminitive phrases with words ‘female’, ‘woman’, ‘lady’ (*lady doctor*, *female director*). However, authoritative organizations, such as UN, the European Parliament, UNESCO recommend to use gender-neutral language with anyone we deal with. Gender-neutral names are made up or chosen specially because they don’t point at the sex or gender of the person who is being referred to. Some international establishments published recommendations about gender-neutral language.

Feminine suffixes have different meaning in English and Ukrainian. In Ukrainian, they show that some work is done by a woman and in English, feminitives outline that the work was done by a woman but not that properly as if it was done by a man. Because of that and the fact that English words don’t have grammatical gender it’s better to use gender-neutral language.

Ukrainian is a language of every noun having its own grammatical gender. Thus people actively used feminitives since old times and are trying to put them back in an everyday life now. The Ukrainian feminitives were once removed from the dictionaries by soviet redactors and linguists and nowadays people would like to use them as frequently as it’s needed.

The most of feminitives are created with adding suffix ‘-ка’ to the main part of maskulinitives (*вчителька*). Other popular suffixes are: ‘-иц-(я)’ (*учениця*), ‘-иня-(я)’ (*психологиня*), ‘-са’ (*поетеса*). The job names that are literally adjectives change their ending depending on grammar gender (*слідчий* – *слідча*). Similar to English, sometimes it’s easier to make up a feminitive phrase using word ‘пані’ (*пані Посол*).

In total, we examined 60 example text in English and Ukrainian, 78% of them are original texts and 12% are examples of translation of the feminitives. The research showed that people tend to use feminitives quite often, about 87%

of the texts have female names in them. Modern English texts are full of gender-neutral names so the tendency of transition to tolerant language is noticeable.

In English works, feminine phrases are used more than feminine words. The most productive suffix of English is ‘-ess’, other suffixes can be seen really seldom.

In Ukrainian, the most used suffix is ‘-ка’ due to the research. Suffixes ‘-иц-(я)’ and ‘-иня-(я)’ are met regularly too and suffix ‘-ца’ is the rarest one.

As for translation, the translators prefer to translate any name of some female person as a feminine, when they translate into Ukrainian. However, Ukrainian-English translators do not use feminines that often, they consider the usage of gender-neutral names to be more correctly.

Results. It was determined that Ukrainian language is open to creating new feminine forms and use them regularly more than English one. It shows us the importance of understanding why grammatically different languages should use different ways of adapting the speech to new realities.

Гуржій О. В., Сергєєва О. М.

National Aerospace University "Kharkiv Aviation Institute"

TRANSLATIONAL TRANSFORMATIONS WHEN REATING ONE-COMPONENT AND TWO COMPONENT ENGLISH TERMS FOR AIRCRAFT CONSTRUCTION

The process of translating the terminological vocabulary of the aircraft industry is one of the most difficult processes of linguistics and translation studies, because, as we mentioned earlier, the terms belong to a layer of vocabulary that is constantly and very rapidly developing, is in demand among specialists in the field of mechanical engineering and requires special attention. During the translation of such terminological units, certain difficulties may arise, because an adequate translation of the term of any field is impossible without additional knowledge related to the origin, classification, functioning and peculiarities of translation.

Since the language systems of the English and Ukrainian languages have certain common features, in some cases, when the sentences in English and Ukrainian differ little structurally and the textual meanings of the vocabulary do

not cause difficulties, the translation is carried out in a direct way, that is, in the translated text, equivalents are used that are logical and seem to come by themselves.

In the pioneering era of civil aviation the aircraft designer had only a very limited choice. – У новаторську епоху цивільної авіації у авіаконструктора був дуже обмежений вибір.

Private aircraft are personal planes used for pleasure flying, often single-engine monoplanes with nonretractable landing gear. – Приватні літаки – це особистий літак, який використовується для розважальних польотів, часто одномоторний моноплан з шасі, що не висувається.

Business planes are used by salespeople, prospectors, farmers, doctors, missionaries, and many others. – Бізнес-літаками користуються продавці, старателі, фермери, лікарі, місіонери та багато інших.

Production experts and experts in the materials field who investigate what types of production methods should be adopted. Експерти з виробництва та експерти в галузі матеріалів, які досліджують, які типи методів виробництва слід використовувати.

According to O. Schweitzer, transformation is the relationship between the original and final language expressions and the replacement in the process of translation of one form of expression by another. A somewhat similar definition is offered by L. Latyshev: "Transformation is a method of translation characterized by a departure from the semantic-structural parallelism between the original and the translation".

Some types of transformations are distinguished:

- Lexical, which include transcription and transliteration, tracing, lexical-semantic substitutions (concretization, generalization, modulation).
- Grammatical, among which the scientist distinguishes syntactic assimilation (literal translation), grammatical substitutions (substitutions of word forms, parts of speech, clauses), division and union of sentences.
- Complex, or lexical-grammatical, which include explication (descriptive translation), antonymic translation, and compensation.

It also separately defines the technical techniques of translation: adding, moving and omitting.

According to S.A. Khomenko's terminological vocabulary can be translated in the following ways:

- transcribing,
- transliteration,

- tracing,
- descriptive translation.

Thus, translation transformations involve complex transformations, modifications to which the translation refers when a direct translation is not possible. Translation transformations are used to realize translation adequacy and complete information transfer.

Pay attention to certain characteristics of the translation language. When translating subtext, aircraft construction can use the following types of transformation translations: also adaptive transcoding, tracing, and descriptive method.

Жученко Є. О., Сергеева О. М.

National Aerospace University "Kharkiv Aviation Institute"

CHARACTERISTICS OF THE OFFICIAL BUSSINESS STYLE OF THE ENGLISH LANGUAGE

In the conditions of rapid growth of globalization, the intensity of international contacts is increasing, the main purpose of which is the exchange of knowledge, experience and cooperation. As a result, a functional style of business documentation and business expression emerged. The official business style is aimed at use in diplomatic, administrative, legal, political and many other spheres of human activity.

When choosing grammatical options in the translation process, it is important to take into account the main differences in the grammatical structure of the English and Ukrainian languages, for example: *"...in many Central and Eastern European countries, as well as elsewhere in the world, compounded these fears"*. - «...в багатьох країнах Центральної та Східної Європи, а також в інших місцях світу, посилювали цей страх». In this case, the translator neglected the plural form and translated "these fears" through the singular form "цей страх". Excessive use of transformations can adversely affect the quality of the translation, its adequacy and correspondence to the original text.

Grammatical transformations are divided into:

- functional replacement;
- distribution;
- assembly and rearrangement of components.

The translational transformation of functional substitution is used when the structural-semantic properties of one or another syntactic unit in the source language and in the translation language partially do not match.

The study showed that the most typical for international documentation is the use of functional substitution when translating predicates:

A person empowered to act as temporary head of the consulate... – Особа, уповноважена для тимчасового керівництва консульством..

The grammatical transformation of distribution or distribution is used when the level of sentence complexity in the source language is lower than that required for the given context in the target language:

Considering the commitment of the Parties to liberalize trade based on the principles... – Ураховуючи зобов'язання Сторін лібералізувати торгівлю на принципах... («Конвенція ООН про договори міжнародної купівлі-продажу товарів»).

Grammatical transformation – addition or deduction this type of transformation is one of the leading ones in the translation of international documentation. We will illustrate its use with the following examples:

This Constitution shall remain open for signature in the Archives of the Government of the United Kingdom – Цей Статут здається на зберігання до архіву уряду Сполученого Королівства, де він залишається відкритим для підписання («Конвенція членів ООН при дружбу та співробітництво на основі статуту»)

For regulatory and legal documentation, a permutation of components is typical, which is used in cases where the traditions of actual sentence structure in the source language and the translation language do not match:

Elimination from national arsenals of nuclear weapons and the means of their delivery... – Виключення ядерної зброї та засобів її доставки з національних арсеналів... («Договір про нерозповсюдження ядерної зброї»).

The syntactic and semantic structure of the document's sentences is very complex, complex syntactic units and verb forms predominate. All this forces the translator to look for such a transformation that would correctly express not only the grammatical content of the document, but also its pragmatic content. Therefore, we can claim that the formal organization of the textual material of the international document affects the choice of one or another translation transformation.

Karsch-Meibom Nicole
Volkshochschule Heidenheim, Germany
Language Teacher, Translator, Journalist, MA Social and Political
History - Hamburg University, Germany

TEACHING ORIENTATION CLASSES TO UKRAINIAN REFUGEES

Welcoming the Ukrainian refugees to Germany was a novelty, because the Federal Office for Migration and Refugees (BAMF) did not have any prior experiences with refugees from European states. The material provided for refugee orientation classes had been designed to accommodate refugees from Syria and Africa with little to none knowledge of Western societies.

Starting point: One of the 20 participants spoke English fluently, two more were on an A2 level. The rest of the group spoke Ukrainian only. There was no knowledge of German.

Modus Operandi: For 15 consecutive weeks, the participants were taught German culture in daily classes of 4 teaching units, i.e., 3 hours. Classes were held without textbooks.

Step one included the assessing of the class' educational standing. Unlike many refugees from third world countries, who come from manual labour agrarian professions and may verge on illiteracy, the class consisted mainly of engineers, teachers, bank employees, students, pharmacists and entrepreneur, thus equipped with knowledge acquisition experiences.

In the following it proved valuable to combine two methods that may usually considered contradictory. On one hand I provided vocabulary skills for specific related situations ranging from food purchases to tenant agreements and school/job applications. On the other hand, I created simple but real life dialogues and phrases with which the participants would most likely be confronted in the German environment.

By providing those set of tools participants were quickly enabled to overcome the daily hurdles and challenges of living in a foreign country. In deviating from the methodological approach of classic textbook language teaching, we also avoided the confusion language beginners experience when encountering the intrinsic details of the German grammar.

Right from the beginning of a total of 15 weeks the participants were made familiar with German phrases, sounds and intonations, even with local

dialect expressions that were to be expected, in order to create the quickest adaptation and sense of routine possible in order to provide a psychological sense of haven and safety. There was a daily use of role play and dialogue practice for every participant to enhance their understanding of the situation and to prepare for possible answers of German counterpart. Whilst the idea was not to teach every phrase possible, the intention was to show how to encounter and manage these situations successfully without knowing every word.

This way of teaching was possible due to the fact that unlike with refugees from non-Western states, most procedures, institutions and ways of dealings are the same in the Ukraine. Classic language acquisition starts from a zero level putting adults in a child-like state. In the psychologically stressed situation of the Ukrainian refugees, I considered it imperative for them to regain a sense of control and maintain their sense of self-confidence. Therefore, when needed, explanations and discussions were supported with a language translation app (Talking Translator). This enabled both teacher and students to convey important messages correctly and in an adequate manner.

The last steps: Once, a first sense of confidence, belonging and familiarity with the environment had been established, more grammar was introduced to enable participants to express their wishes more precisely and to increase their ability to communicate with locals. This again was reinforced through dialogues.

After the orientation class participants were then enrolled in classic language classes but many were able to skip the basic level. The participants expressed a sense of preparedness for the next steps on their way in Germany.

Kozyrko A. Yu.

National Aerospace University "Kharkiv Aviation Institute"

FEATURES OF THE FORMATION AND TRANSLATION OF PROFESSIONAL SLANG IN AVIATION DISCOURSE

Because of the invasion of the Russian Federation in 2022, Ukrainian society changed forever. The outlook, values and beliefs of many Ukrainians have undergone significant changes; among other things, the question of the Ukrainian language became even more urgent. Representing itself as one of the main tools for expressing its national identity, the Ukrainian language has been updated and got rid of many Russianisms. The very context of using the language has been significantly updated, and its vocabulary has been enriched

with such words as " Bayraktar ", "air alarm", "drone" and other military terms that were hardly in the active vocabulary of the average Ukrainian before the start of the full-scale war. Military terminology is an important factor in the Ukrainian society's assistance to the military, and the peculiarities of the translation of aviation slang are relevant in the context of learning from the experience of Western partners and establishing communication between Ukrainian and American pilots.

Aviation discourse is characterized by expressiveness, availability of terms, author's subjectivity and creativity. All elements of the aviation discourse structure are used to create complex scientific and technical texts as well as for direct professional communication. This is achieved by the topic, the selection of information, and the internal composition of the text. What interests the reader is done with blocks at each level of text.

As a particular form of discourse, aerospace discourse typically exists among people in certain social disciplines, such as aviation and the aerospace industry. These professionals use a set of specialized information sources (aviation news, aviation policy materials, etc.) to communicate using special vocabulary and grammatical language structures that are available only to members of the professional circle. Thus, aviation discourse is enriched with slang. Slang is a sign of a person's belonging to a certain social environment. Slang has a much more "practical" purpose, since one of the conditions for its creation is aptness and appropriateness. Slang is always enriched by cultural and national heritage, which greatly complicates its translation into other languages.

In order to determine the effectiveness of certain methods of translation transformations during the translation of aviation slang into Ukrainian, we analyzed the material of the Internet resource "Aviation slang (pilot - slang)", which collected English definitions and explanations of 100 terms of aviation slang .

Having analyzed popular slangisms aviation discourse we have reached conclusion that _ most appropriate will be the following translation methods :

- addition (27%);
- descriptive method (22%);
- specification (16%);
- tracing (8%);
- abbreviation (8%);
- compensation (8%);
- generalization (11%).

How can as can be seen from the given statistics, the addition method turned out to be the most appropriate. This type of transformation is usually used to provide explanations when translating the original text. Most often, the use of the grammatical technique of addition during translation is due to differences in the grammatical tenses of the English and Ukrainian languages. An addition is an expanded text of the original, which is used in the translation language when there is no semantic similarity with the grammatical form and lexeme of the original. In all cases of using a lexical addition, the translator needs to be more knowledgeable in the subject area of the source text. Here are some examples of aviation slang translations using the addition method:

- Hop – «місія, політ»;
- Jink – «швидкий маневр, щоб уникнути загрози»;
- Lineup – «вирівнювання літака до злітно-посадкової смуги»;
- Loud Handle – «важіль чи рукоятка, що запускає катапультне сидіння»;
- Pass – «спроба приземлення».

Thus, we have established the most adequate method of translating aviation slang, which can be an important step towards the development of a comprehensive linguistic program that will be useful for improving understanding between Ukrainian and foreign pilots.

Saxena A.

Centennial College, Toronto, ON, Canada

SPECIAL TERMINOLOGY IN OCCUPIER'S LIABILITY - FEDERAL LAW RESPONSIBLE FOR GOVERNING PREMISES

Premises liability arises from the use of the physical premises (building, the land on which it stands, or both) when there are some injuries to a 3rd party, which happened by accident because of dangerous or unsafe conditions on the premises or because of the negligent actions of the occupier, owner, landlord or tenant (Injury Lawyers of Ontario, 2022). An occupier has a duty to maintain his/her premises in such a condition so that no entrant gets injured. The duty owed by the occupier depends on how an entrant is classified. There are four types of entrant classifications (USLegal, 2022), which are the following:

1. Trespasser.
2. Licensee.

3. Invitee.
4. Contractual entrant.

Trespasser

The term ‘trespasser’ means a person who wrongfully enters somebody else’s premises neither with the right nor with permission to be there (Law Insider, 2016). An occupier owes the lowest duty of care to a trespasser. But a trespasser still must be treated with common humanity. There is a list of factors determining whether an occupier’s duty of care to trespassers has been breached, established by the Supreme Court of Canada (Cambridge University Press, 2019):

The gravity of the probable injury:

1. The likelihood of the probable injury.
2. The character of the intrusion or trespass.
3. The nature of the premises trespassed on.
4. The knowledge the occupier had or ought to have had of the likelihood of a trespasser’s presence.
5. The cost to the occupier of preventing harm to the trespasser.

Licensee

The term ‘licensee’ means a person, who is permitted to enter the premises for his/her own purposes (Law Insider, 2019). An occupier’s duty of care to a licensee is greater than his/her duty of care to a trespasser. An occupier of the premises has a duty to protect a licensee from known concealed traps/dangers. E.g.: a person who is given permission to enter a concert.

Invitee

The term ‘invitee’ means a person, who is expressly or impliedly invited to the premises with the occupier’s permission when the occupier has some economic or potential economic benefit from an invitee’s presence (Law Insider, 2012). There is the greatest duty of care owed by the occupier of the premises. The occupier’s duty is to exercise reasonable care to prevent damage to an invitee from unusual dangers, which the occupier knows or should have known. E.g.: a customer entering a store to make a purchase.

Contractual entrant

The term ‘contractual entrant’ means a person who enters the premises under a contract with the occupier of the premises (Law Insider, 2002). The occupier’s duty of care to a contractual entrant is as specified in the contract. If it’s not specified in the contract – it means that there’s an implied term

stating that the premises are as safe and well-maintained for the given purpose as any reasonable person could possibly make them. E.g.: a person who stays in a hotel.

Knowing the terminology of these entrant classifications will help the occupier of the premises act according to Federal Law avoiding any kind of legal liability. It will also help the entrants know their rights to visit different premises. Therefore, it is very important to have a good command of special terminology in a particular field of one's interest to be capable of making proper judgements of the situation given. Moreover, mastering the required vocabulary will be beneficial in dealing with complex contexts and solving them, which otherwise would have been impossible.

References

1. Cambridge University Press. (2019, October 22). When are occupiers in breach of their duty of care? Retrieved from Cambridge University Press: <https://www.cambridge.org/core/journals/legal-studies/article/abs/when-are-occupiers-in-breach-of-their-duty-of-care-the-advantages-of-a-systematic-test/9A305F545A394027E8A6A25F6C39472C>

2. Injury Lawyers of Ontario. (2022). Property occupants have an obligation to keep visitors safe. Retrieved from Injury Lawyers of Ontario: <https://www.ilolaw.ca/premises-liability/#:~:text=Premises%20liability%20holds%20property%20owners,hurt%20on%20someone%20else's%20property.>

3. Law Insider. (2002). Contractual Entrant definition. Retrieved from Law Insider: <https://www.lawinsider.com/dictionary/contractual-entrant>

4. Law Insider. (2012). Invitee definition. Retrieved from Law Insider: <https://www.lawinsider.com/dictionary/invitee>

5. Law Insider. (2016). Trespasser definition. Retrieved from Law Insider: <https://www.lawinsider.com/dictionary/trespasser>

6. Law Insider. (2019). Licensee definition. Retrieved from Law Insider: <https://www.lawinsider.com/dictionary/licensee>

7. USLegal. (2022). Status of Entrant as Determinative of Liability. Retrieved from USLegal: <https://premisesliability.uslegal.com/status-of-entrant-as-determinative-of-liability/#:~:text=Entrants%20are%20classified%20as%20invitees,class%20of%20entrant%20is%20different.>

Sakal D.

Humber College, Toronto, ON, Canada

FACEBOOK MAKING HUMANS LESS SOCIAL AS A CAUSE TO REDUCE ACTIVE VOCABULARY IN PEOPLE'S EVERYDAY USE

To begin with, Facebook opens the doors to new levels and types of misinformation (Davis, 2018), which makes people feel bad about themselves in real life. In 2016, a survey conducted by a market research firm [Custard](#) in the UK showed that only 18% of 2,000 surveyed people said their Facebook profile accurately represented them, 31% said the face they presented on Facebook boiled down to “pretty much my life but without the boring bits”, and 14% said Facebook made them look “much more” socially active than they were (Harris, 2019). Presenting false information on Facebook creates a false, but the fancy image of the person. It may be good online because it will help the person be more popular and have more Facebook friends. But the thing is this person is not a good photographer or a keen traveller, reality is different. Having created this ‘fancy image’ a person wants to believe he/she is like that, that is why people disappear into their new fake online world and are less social. As a result, people’s desire to communicate using real-life vocabulary is reduced considerably. They end up losing the habit of expressing themselves, which leads to a shortage of lexical units in their active usage.

Secondly, using Facebook affects young people's mental health, which leads to their isolation in real life. According to the Millennium Cohort Study led by the Institute of Education, London, almost 40% of girls who spend more than five hours a day on social media show symptoms of depression (Harris, 2019). Surveyed young people themselves suggested that all the big social platforms, Facebook, in particular, [harmed](#) their mental well-being leading to increased feelings of inadequacy and anxiety (Harris, 2019). Moreover, different forms of bullying add up even more to this problem. Young people with their picture of the world not yet being formed, are deeply affected by any criticism even not reasonable. They truly believe in everything somebody thinks about them. Bad comments on their posts or under their photos may result in them indulging in their shell and not wanting to interact with real people, which makes them less social. In its turn, this factor diminishes young people's ability to express their emotions and feelings with real words. For this reason, when

professional help is needed, youth will not be able to use proper wordings to explain their mental state because their active vocabulary shrinks noticeably.

Thirdly, people stop interacting in the real world due to misunderstandings online.

We no longer converse – we share information (Hudson, 2013). We no longer use words – we use texts (Hudson, 2013). It is so easy to misunderstand a message online when a person does not see the facial expressions or body language of another person. These aspects are not taken into account at all while chatting on Facebook. The way a person stands, the way they hold their arms, and the eye contact they make or refuse to make all give us vital information that is lost when all forms of communication are virtual (Hudson, 2013). Even the way a person says something – how quickly they say it or the pauses in between words – tells us a lot about their inner workings and true meanings (Hudson, 2013). Now when we do not see a person while communicating online – it's so easy to get the sense of a message in the wrong way. Sometimes it is getting so serious that a person can be offended by the message and interpret it in a wrong way, which can lead to broken relations not only online but in real life as well. This is how a person becomes less social. Terminology and words, in general, become in this case rudimentary and redundant. With time, youth will not be able to differentiate between the necessary vocabulary to use in a particular situation. All the meanings will be vague and, in the end, words will lose their direct purpose.

In conclusion, it is important to mention that Facebook has to be an additional tool, which helps people be more social but does not replace real-life communication. It gives people wrong information, which leads to them living in their fake world. Also, its usage affects people's mental health, which leads to them facing their problems alone. And finally, Facebook creates misunderstandings online which results in ceasing relationships in reality. All these problems add up to the loss of vocabulary, which is of great importance not only for an individual person's life but also for the advancement and development of humanity in general. If we fall back on the most necessary skills – real-life communication – the natural cycle that we were able to acquire for millenniums will be broken.

References

1. Davis, J. (2018). *Does Social Media Make People Less Social?: A Research Note*. Retrieved from The Society

Pages : <https://thesocietypages.org/cyborgology/2018/01/03/does-social-media-make-people-less-social-a-research-note/>

2. Harris, J. (2019). *Death of the private self: how fifteen years of Facebook changed the human condition*. Retrieved from The Guardian: <https://www.theguardian.com/technology/2019/jan/31/how-facebook-robbed-us-of-our-sense-of-self>

3. Hudson, P. (2013). *Why Social Networking Makes Us Less Social*. Retrieved from elite daily: <https://www.elitedaily.com/life/why-social-networking-makes-us-less-social>

Samko V.

National Aerospace University "Kharkiv Aviation Institute"

**TESTING AS ONE OF THE WAYS TO TEST
KNOWLEDGE OF ENGLISH GRAMMAR (DEVELOPMENT OF
GRAMMAR TESTS ON "CONDITIONAL SENTENCES"
ON THE MATERIAL OF ON-LINE PUBLICATIONS OF THE
AVIATION MAGAZINE PLANE & PILOT)**

Very popular opinion in modern educational system is that the test is one of the best methods for testing knowledge thoroughly. This work is devoted to considering the test phenomenon in controlling knowledge acceptance of students and showing good and bad sides of such way of testing student's knowledge.

The relevance of our work is developing specific tests that, when applied in practice, will effectively contribute to the learning process.

The scientific novelty of the work is expanding and supplement the existing test materials to test the mastery of English grammar on the topic of "Conditional sentences" in the field of modern education.

The object of research of this work is developing a series of grammar tests that can be used to test knowledge in the senior stage of mastering a foreign language by students and senior students.

The subject of the work is the method of using tests as the main means of controlling grammar skills in English.

The purpose of this work is to consider the psychological and pedagogical aspects and feasibility of using tests as the main way to control grammatical skills of English at the senior stage, analysis of material taught in textbooks and other methodological literature in terms of attention to testing,

and development a set of tests aimed at controlling and consolidating grammatical skills of English language acquisition on the topic of "Conditional sentences".

The main tasks to achieve the goal are:

1. To consider testing as a method of pedagogical control, to analyze the very concept of the test and the types of tests that currently exist and are used.

2. Understand the psychological and pedagogical significance of tests in the learning process.

3. Investigate the functions of test control.

4. Identify the advantages and disadvantages of using computer technology in English language testing.

5. Understand the stages of creating a test and its specification.

6. Develop grammar tests on the topic of "Conditional sentences" on the basis of online publications of the aviation magazine Plane & Pilot.

7. Identify the difficulties that arise in the development and application of tests and ways to overcome them.

The materials for our research were theoretical works of scientists studying the issue of tests, for the practical part of the work were used materials of online publications of the aviation magazine Plane & Pilot and electronic sources of the Internet.

The theoretical value of the work is enhanced by the fact that the conducted research includes the analysis of the concept of test and testing as a method of control and verification of knowledge, as well as the creation of own grammar tests is a certain external to the development of the existing test control of knowledge of English grammar on the topic "Conditional sentences".

The practical value of the conducted research arose from the possibility of using the created tests to supplement the already existing test material for checking grammatical knowledge of the English language on the topic "Conditional sentences". These tests complete the control of pupils' and students' knowledge on the grammar topic we have determined.

So, summarizing all that has been said in our work, we can conclude that tests play a very important role in learning English at the stage of learning and control of grammatical erudition, skills and abilities of the student. Currently, interest in tracking the quality of knowledge in the form of test control, which can be used at the stages of training, intermediate and final control, only rapidly growing in educational institutions. Thus, pointing out that the process of compiling test materials requires a quality approach.

In the course of our research, we created a test material that can be used to supplement existing material for testing grammatical knowledge of English on the topic of "Conditional sentences". These tests will help to control the knowledge of pupils and students on the grammatical topic we have identified.

In the course of theoretical research we:

- considered testing as a method of pedagogical control;
- analyzed the very concept of the test, as well as the types of tests that currently exist to check the learning of the learning material;
 - the psychological and pedagogical basics of testing, the appropriateness of knowledge control by this particular method at the senior stage of mastering foreign languages were also covered;
 - the types of tests;
 - their structure;
 - features and functions when testing the knowledge of students and pupils studying a foreign language.

As well as the issue of the use of computer technologies during knowledge test control, their appropriateness and objectivity was also covered.

It was concluded that the introduction of this type of knowledge test into the curriculum has many advantages, although it is not free from disadvantages.

In the practical study, we:

We have created 60 test tasks on the topic "Conditional sentences" based on the materials of the aviation magazine *Plane & Pilot*. The first part had a facet with options where you need to insert the correct grammatical construction, and the second, where you need to choose the correct type of conditional sentence.

Results. We can conclude that tests play a very important role in learning English at the stage of learning and control of grammatical erudition, skills and abilities of the student. Currently, interest in tracking the quality of knowledge in the form of test control, which can be used at the stages of training, intermediate and final control, only rapidly growing in educational institutions. Thus, pointing out that the process of compiling test materials requires a quality approach.

In the course of our research, we created a test material that can be used to supplement existing material for testing grammatical knowledge of English on the topic of "Conditional sentences". These tests will help to control the knowledge of pupils and students on the grammatical topic we have identified.

Sheviakova O.

National Aerospace University "Kharkiv Aviation Institute"

**ANALYSIS OF TRANSLATION STRATEGIES OF SPACE
INDUSTRY TERMS, AS WELL AS TRANSLATION
TRANSFORMATIONS USED IN THE TRANSLATION OF SPACE
TECHNOLOGY**

The rapid development and wide influence of the industry obliges translators to develop more and more accurate and detailed dictionaries.

Therefore, our study of English-language terminology in the field of space vehicles **is relevant**, as it is aimed at creating an English-Ukrainian dictionary in the space industry with an explanation of new linguistic realities.

The novelty of the research, peculiarities of the translation of cosmic terms were revealed; and translation transformations during the translation of terms on the topic "Spacecraft" into Ukrainian were investigated; further improvement of the vocabulary base.

The object is peculiarities of the translation of cosmic terms in the studied languages.

The subject is space terminological vocabulary in English and Ukrainian languages.

Research aim is to create an illustrated English-Ukrainian dictionary on the topic of "Spacecraft", an analysis of translation strategies of space industry terms, as well as lexical and stylistic transformations used in translation.

In order to achieve this aim, the following objectives have been set:

- 1. *To definite* the main terms in translation and its characteristics.
- 2. *To identify* the possibilities of translation of cosmic terms.
- 3. *Select* relevant English terms, find their translation or offer your own translation for those terms that do not have a translation.
- 4. *To study* grammatical, lexical and lexical-grammatical transformations during the translation of selected terms.

The material for our research was the terms we found, which were translated from English. The material was selected from the source of L. M. Vetukhov, M. S. Goncharenko, O. L. Zubkova, M. O. Mitrakhov, S. P. Redchyts, M. K. Khvatov "Russian-Ukrainian-English Terminological Dictionary of Rocket – of space technology" (2006).

The theoretical significance is based in the fact that the obtained results of our research are a certain contribution to the general theory of translation of space industry terms.

The practical value of our work is that the accumulated lexical material can be used when supplementing dictionaries, glossaries, handbooks on space terminology in English and/or Ukrainian.

In the course of theoretical research we:

1) Featured the main terms in translation:

The first one we faced was technical translation. It is the translation of scientific and technical materials using specialized terminology related to the scientific or technical field.

In scientific and technical translation, an important place is occupied by the reproduction of special vocabulary, that is, terms and terminological compounds that make up separate term systems in certain sciences.

The other one is the terminological system. It is a complex lexical layer of any field of scientific knowledge, which contains in its composition such a part of the dictionary as includes the names of the main branch objects, phenomena, objects or materials.

The term has the following characteristics:

- belonging to a certain terminological system;
- it has a definition; (Each scientific term has its own definition.)
- ambiguity within one term system;
- accuracy (Accuracy is determined by the fact that the term should convey the essence of the concept it denotes as completely and accurately as possible. A term that does not have a precise wording is a source of misunderstandings between specialists and translators.)

- stylistic neutrality;
- lack of synonyms and homonyms within the same term system;
- lack of expressiveness, imagery, subjective-evaluative shades.

2) We identified the possibilities of translation of cosmic terms. Aerospace terminology was formed on the basis of general technical terms, as well as terms of natural sciences, so such a vocabulary has its own structure, and a significant part of it is the terminology of various branches of science and technology related to the organization of flights, construction and operation of space aircraft for flight performance and exploration of outer space and the Earth.

The term "cosmos", which left astronomy, plays a key role in the formation of the terminological system of this field, and the role of the attribute "cosmic", regardless of its location in the terminological phraseology, remains unchanged and performs the functions of concretizing and introducing the main technical terms to the branch terminology. In addition, aerospace terminology borrows astronomical terms that are full synonyms.

3) We chose the relevant English terms and find their translation or offer your own translation for those terms that do not have a translation. 50 English terms were selected and their translation was found in the dictionary of L. M. Vetukhova, M. S. Goncharenko, O. L. Zubkova, M. O. Mitrakhov, S. P. Redchyts, M. K. Khvatov "Russian-Ukrainian-English Terminological Dictionary of Rocket and Space Engineering" (2006).

4) Grammatical, lexical, and lexical-grammatical transformations during the translation of selected terms were investigated. The results of the study showed that the most common method is the use of grammatical transformations, which accounts for 40% of all methods used. The second place is occupied by lexical transformations of 30%. The most difficult thing was to find direct equivalents in the translation language, which make up only 10% of all selected terms.

In the practical study, we:

1. Analysed the main translation transformations used in the translation of space technology. Among those are:

- Lexical transformations;
- Grammatical transformations;
- Lexical and grammatical transformations;
- Equivalent translation.

2. Analysed each of these transformation:

1) Lexical transformations:

- **tracing**

Remote command – дистанційне управління;

atmospheric regulator – атмосферний регулятор;

ground check – наземна перевірка;

high gain antenna – високочастотна антена;

- **transcoding**

Sich-2-M R – «Січ-2-М»;

Apollo – Аполон;

astrodynamics – астродинаміка;

- **specification**

Lifespan – термін експлуатації;

launch window – термін запуску;

2) Grammatical transformations (Complex transformations):

- **permutations**

Spacecraft magnetic attitude control systems – магнітні системи керування орієнтацією і стабілізацією космічного апарата;

spacecraft solar array honeycomb plastic panel – сотопластова основа сонячної батареї для космічних апаратів;

pressure drop stabilizer – стабілізатор перепаду тисків;

mission analysis – аналіз місії;

Earth-Moon propulsion system – рушійна установка Земля-Місяць ;

- **omission**

liquid-propellant rocket engines – рідинні ракетні двигуни;

- **addition**

basic specifications - основні технічні характеристики.

3) Lexical and grammatical transformations:

- **explication:**

Omni Bravo – ручне керування;

vacuum thrust – тяга двигуна у пустоті;

intercept distance – відхилення при контакті;

prime crew – основний склад екіпажу;

depressurizing – зменшення тиску;

4) Direct counterpart

Landing – посадка;

gauge – показник;

FAO – КПД.

Results. Due to the enormous importance of space technology for the development of modern society and for the scientific activity of man, the improvement of the efficiency of material production requires constant monitoring and improvement of technical dictionaries of this field. Going into space allows not only to more successfully solve today's tasks, the acceleration of space will speed up the solution of grandiose problems that will inevitably arise before humanity in the future.

Summarizing the highlighted results of translation techniques, it can be concluded that the predominance of permutation and tracing is caused by sufficient motivation of the meaning of the terminological unit by the values of

its components. During the translation, the norms of the use of terms in the Ukrainian language were not violated, and therefore these methods of translation are satisfactory. As we see in other cases, it is impossible to borrow concepts that are absent in the language of translation, so we had to resort to such methods as replacement, permutation, concretization, addition, and descriptive translation. Specific cases of using translation transformations, their advantages and disadvantages were also considered.

The statistical data obtained on the basis of the analysis of interlanguage transformations were divided into three classes of translation transformations: lexical, grammatical, and lexical-grammatical. The share of lexical is equal to 30%, and grammatical - 40%, lexical - grammatical - 20% and 10% - direct counterparts.

Shumska S.

National Aerospace University "Kharkiv Aviation Institute"

PRACTICAL ASPECTS OF UKRAINIAN TERMINOLOGY

The advent of computers led to rapid progress in the science of knowledge, thanks to which it became easy to store, systematize and distribute information. Models of storage and transfer of knowledge were developed, as well as methods of their use for various purposes, including the construction of artificial intelligence systems. This caused the emergence of terminology, the main source of supplementing the lexical composition in modern languages. Terminology has long been used for the transmission and dissemination of knowledge, as it contains the most accurate and concentrated information from certain fields. Terminology, as part of the natural human language, is the most universal way of storing, transmitting and processing information. It bears the main information load.

The amount of information is growing at a crazy speed: according to scientists, its volume doubles every five to seven years, which leads to the so-called "explosion of terms" - the appearance of a stream of new terms. Studies of the processes of formation, development and functioning of special vocabulary are becoming more and more relevant for understanding regularities language development, because currently the increase in the number of terms exceeds the increase in the number of commonly used words, since almost every new discovery, phenomenon, fact, method requires new concepts and terms. As

a result, more than 90% of new words in modern dictionaries are special vocabulary.

The relevance of the work is determined by the fact that this study highlights the topic of practical aspects of the creation of Ukrainian terms, which is an important scientific and technical problem, the successful solution of which significantly depends on the effectiveness of international contacts of the state and its place in the world division of labor.

The scientific novelty lies in the fact that the study standardizes the possible ways of term formation and tests knowledge with the help of created tests. Today, powerful integration processes are taking place in the world, which do not bypass the scientific sphere and raise the issue of international standardization of terminology as a basis for understanding between experts from different countries.

The object of research is the terminology and term system of the modern Ukrainian language.

The subject of the study is the ways of forming terms in the modern Ukrainian language.

The purpose of the study is to study the characteristics and features of terms and term systems, to investigate their history, to learn about various practical aspects of the formation of Ukrainian terms, and to check the quality of knowledge with tests on the topic.

The purpose of our work necessitates the following **practical tasks**:

- highlight the history of creation of Ukrainian terminology and its roots;
- to investigate the linguistic factors that influence the creation of new terms in the national terminology system;
- to determine the peculiarities of the structure of terms in the Ukrainian language;
- identify and analyze various methods and ways of emergence of new terms;
- to investigate ways of formation of Ukrainian terms through the internal resources of the language;
- determine methods of formation of Ukrainian terms using foreign languages;
- practice the studied material with the help of verification tests.

During the performance of the work, the following **research methods** were used: word formation analysis method, structural method (analysis by immediate components), typological method.

Materials for our work were the works of well-known Ukrainian and foreign specialists in linguistics such as D. Lotte ("Basic constructions of scientific and technical terminology: Issues of theory and methodology").

Yu. Shevelyova ("The Ukrainian language in the first half of the twentieth century. State and status"), V. Leychik ("Terminology: subject, methods, structure"), L. Ivin ("Linguistic fundamentals of analysis of branch terminological systems") and others.

The **theoretical significance** of the work performed is that the analysis and research will become a productive source of information about Ukrainian terminology for future generations.

The **practical significance** of the completed work is that the selected examples of Ukrainian terms and the created tests will be useful for checking the assimilation of knowledge in educational activities.

In the course of work on the theoretical part, it was investigated that the main characteristics of term systems are:

- division of the system into hierarchical elements;
- the presence of connections that ensure organization and orderliness of the system;
- connection between system elements;
- presence of nest structures;
- independence of system terms;
- the integrity and completeness of the term system.

The characteristics of the term are:

- a) belonging to the term system;
- b) the presence of a definition;
- c) clarity and unambiguity in the terminological system;
- d) accuracy;
- e) stylistic neutrality;
- e) lack of synonyms and homonyms in the terminology
- e) lack of expressive, figurative, subjective and evaluative shades.

In the practical study, more than 100 examples from various subgroups of term systems were given, the practical aspects of Ukrainian term formation were considered and analyzed, the characteristics and signs of terms and term systems were highlighted, their history and different ways of formation of Ukrainian terms were investigated.

Results. While conducting research, a number of tasks were performed:

- the history of creation of Ukrainian terminology is considered;

- the factors influencing the creation of new terms in the Ukrainian term system were investigated;
- the peculiarities and characteristics of the structure of terms in the Ukrainian language are defined;
- practical methods and ways of emergence of new terms are analyzed;
- ways of formation of Ukrainian terms through the internal resources of the language were investigated: creation of derivative words; giving new meanings to already known words; fusion of words, parts (basic composition); formation of phrases; formation of abbreviations.
- methods of formation of Ukrainian terms with the help of foreign language resources are determined;
- the studied material is summarized with the help of knowledge verification tests.

To sum up, this work is a relevant and significant analysis on practical methods of term formation, and selected examples of Ukrainian terms and created tests will be useful for testing knowledge in educational activities.

Starodubtseva O.

National Aerospace University "Kharkiv Aviation Institute"

**LINGUAL MEANS OF INDIVIDUAL AND AUTHORIAL
IMAGERY AND THEIR REFLECTION IN
ARTISTIC TRANSLATION INTO UKRAINIAN (ON THE MATERIAL
OF THE CARTOON «ENCANTO»)**

Translation, by its very nature, is a tool for learning about the world and spreading knowledge. One of its links is artistic translation, which carries the task of cultural development of the world, expansion of the collective memory of humanity and is a factor of culture itself. It is thanks to this type of translation that people are able to spread their cultural heritage and traditions of their people among people of other cultures.

The relevance of our scientific work is determined by the need of improvement of the quality of translations of artistic texts into Ukrainian.

The scientific novelty consists in expanding and supplementing the concept of "good translation" in relation to translations of artistic works.

The object of research is linguistic means of individual and authorial imagery.

The subject of the study is the peculiarities of the translation of linguistic means of individual authorial imagery into the Ukrainian language.

The aim of the study is to analyze the Ukrainian translation of the cartoon "Encanto", to identify its flaws and peculiarities, to explain them and to provide examples of our own translation.

The aim of our work necessitates the following practical tasks:

1. To analyze the theoretical basis of the study of the problems in translation of fiction.
2. To determine the features of individual and authorial imagery.
3. Analysis of the Ukrainian translation of the cartoon, comparing it with the original text.
4. Identify the shortcomings of the provided literary translation and propose our own version of the translation.

The material for our work was the Ukrainian and English dubbing of the cartoon "Encanto"; original cartoon screenplay written by Charise Castro Smith and Jared Bush.

The theoretical significance of the work is determined by the fact that the conducted research contributes to the development of Ukrainian-language artistic translation activity.

The practical significance of the conducted research lies in the popularization and improvement of the translation of artistic texts into the Ukrainian language.

In the course of theoretical research we:

1. The theoretical basis of the study of the problems of literary translation is analyzed, in which we discover the fact that literary translation requires an individual approach and the translator needs not just to translate the text, but to rework it for the non-native recipient.

2. The features of individual author imagery are defined as the act of using language to create images in the mind of the reader. It was determined that the images created by the author in the text are divided into five categories corresponding to the five human senses: visual images, auditory images, olfactory images, gustatory images, tactile images. Images are also divided into direct (literal) and figurative. Direct imagery is used to describe place, action, appearance, etc. to help the reader get more involved in the text and maybe even predict what will happen next. Figurative images use the metaphorical meaning of words to help shape the themes and ideas of the text.

3. It was determined that the correct translation consists in transferring the full content of the original text to the translated text, during which other stylistic and structural means can be used.

In the practical study, we:

1. Discovered that the official translation of the cartoon does not convey the entire content of the original text, often does not pay attention to the emotional coloring of the words of the characters, and also changes lines where it is not forced or necessary.

For example:

Original text: *ABUELA ALMA: Pepa, you have a cloud! PEPA: I know, Mamá, but now I can't find Antonio! What do you want from me?!*

Translated text: АБУЕЛА АЛЪМА: Пепа, у тебе хмара! ПЕПА: Я знаю, Мама. Просто я не можу відшукати Антоніо! Добре, що хоч не грім.

2. Found that the translation well shows the Colombian vibe, the same way the original did, using the means of borrowing and tracing when translating cultural and ethnic words.

For example:

1. Original text: *MIRABEL: You just healed my hand with an arepa con queso.*

Translated text: МІРАБЕЛЪ: Ти щойно сцілила мою руку **арепою з сиром.**

2. Original text: *AGUSTÍN: Miércoles.*

Translated text: АВГУСТИН: **От чорізо.**

3. Original text: *TIO BRUNO: Sana sana, colita de rana.*

Translated text: ТІО БРУНО: **Лихо з бідюю ходи стороною.**

3. Deficiencies in the official Ukrainian translation of the cartoon were discovered by comparing the translation and the original. It was determined that the requirement of accuracy, which consists in transferring all the nuances of the original text to the translated one, was not met in the official Ukrainian translation. Such inaccuracies were allowed in parts of the text that are emotionally colored, due to which all the thoughts of the author, which were expressed in the cartoon, did not reach the thoughts of the viewer.

Results. The amount of fiction in the world is increasing every day, so the need to translate it is also increasing. But the translation of works of art has its own difficulties, with which the translator must know how to work. The quality of the translation depends on whether the recipient will understand the author's intention or not, and the quality of the translation itself rests on the shoulders of the specialist.

Achieving the main goal of translation, namely creating a certain image for the reader, is quite a difficult task. Therefore, a literary translation may have some deviations from the standard rules to show what features the writer wanted to convey to the reader. A literal translation cannot reflect the depth and meaning of a literary work. The point is how the translator perceives it, because the phrase can be read in different ways. He rewrites the text from beginning to end. An experienced translator will be able to convey the skill and humor that the medium wanted to reflect in the book, while preserving the style and atmosphere.

The conducted analysis will contribute to a better and more virtuosic translation of artistic texts into Ukrainian. It will also promote the distribution and use of Ukrainian translations in the entertainment sphere, which will popularize the use of Ukrainian-language sources among a young audience.

Travenko L.

National Aerospace University "Kharkiv Aviation Institute"

PECULIARITIES OF THE TRANSLATION OF THE INFINITIVE AND INFINITIVE CONSTRUCTIONS IN ENGLISH TEXTS OF TECHNICAL STYLE

Scientific innovation lies in deepening research in the field of translation of technical materials and replenishing knowledge about their translation from English to Ukrainian.

The object of our research is the peculiarities of technical text translation.

The subject of the study is the peculiarities of the translation of the infinitive through the use of grammatical transformations.

The hypothesis of our research is the assumption that the English language uses infinitive constructions with the help of different parts of the language, so we believe that the infinitive in the English language, as well as in the Ukrainian language, can be expressed in different ways.

The purpose of the work is to clarify the peculiarities of the translation of the infinitive in a technical text with the help of grammatical translation transformations, in particular, the replacement of a part of a sentence.

The main **practical tasks** for achieving the goal of the work are:

- 1) to determine the features of the technical text;
- 2) to consider the translation of the infinitive and technical texts;
- 3) to study grammatical transformations when translating technical texts.

The research methods became theoretical: analysis, generalization, descriptive, classification; empirical: formation of a corpus sample, analysis of a corpus sample, analysis of sentences, formation of statistical data.

The material for our work was technical texts of various fields with a volume of 14,000 printed characters.

The theoretical significance lies in the fact that the results of our research can be used as a basis for further study of the translation of the infinitive in technical literature.

The practical significance lies in the fact that the obtained conclusions can be useful in the future when translating the infinitive in technical texts.

In the course of theoretical research we:

1. Revealed the existence of two main classifications of types of translation: according to the nature of the texts being translated, and according to the nature of the translator's linguistic actions in the process of translation. , appear in the translation process in the form of fixed texts that the translator can refer to repeatedly. Oral translation is a type of translation in which the original and its translation appear in the translation process in a non-fixed form, that is, the translator perceives information only once and cannot refer to the original text in his subsequent activities. Genre-stylistic classification, depending on the genre-stylistic features of the original, determines the distinction between two functional types of translation: artistic (literary); informative (special).

2. Scientific and technical translation is the result of translation (that is, a certain text containing certain scientific and technical information) or a document that carries scientific and technical information (for example, a patent).

3. In English, the infinitive has one simple form and five complex ones. The infinitive of transitive verbs has tense and passive forms of the verb, and intransitive verbs have only tense: Indefinite Infinitive Active, Continuous Infinitive Active, Perfect Infinitive Active, Perfect Continuous Infinitive Active, Indefinite Infinitive Passive and Perfect Infinitive Passive.

4. When translating the infinitive, significant difficulties may arise in connection with the syntactic functions of the infinitive in the sentence and the presence of a number of constructions that are not available in the Ukrainian language. That is why we considered the existing ways of translating the infinitive in various functions.

In the practical part we:

1. Found and analyzed 63 sentences using the infinitive or infinitive constructions were found and analyzed, which total 78 examples of the infinitive.

2. 51 are Indefinite Infinitive Active with the particle to and 19 are Indefinite Infinitive Active without it.

3. The Indefinite Infinitive Passive group includes 18 examples of the infinitive, including 4 – Indefinite Infinitive Passive with the particle to and 14 – Indefinite Infinitive Passive without it.

4. The Continuous Infinitive Active group includes 1 example of the infinitive used with the particle to.

5. Such groups as: Continuous Infinitive Active without the particle to, Perfect Infinitive Active with frequent to, Perfect Infinitive Active without the particle to, Perfect Infinitive Passive with the particle to and Perfect Infinitive Passive without the particle to were not found.

6. Therefore, the largest group of the infinitives according to the classification of grammatical forms is the Indefinite Infinitive Active with the share of to - 67%.

7. As a part of speech, the infinitive can have different functions in a sentence. After studying scientific and technical texts, we found out that the infinitive was used:

- as a subject - 1 time.
- as a predicate - 44 times.
- the Complex Subject construction - 3 times.
- as an application - 10 times.
- the Complex Object construction - 3 times.
- as a circumstance - 18 times.
- in a construction with the preposition for in a subordinate circumstantial sentence - 1 time.
- in the role of meaning - 10 times.
- in a construction with the preposition for in a subordinate clause - 1 time.
- An independent infinitive phrase was not found in the corpus of our sample.
- According to our analysis, the largest percentage was the infinitive as a predicate – 53%, and the lowest percentage was the infinitive as the subject – 1%.

Results:

Since we live in the age of scientific and technological progress, the development of computer technologies, cellular communication, digital television. Technology has made us powerful. Ukraine does not lag behind other countries and deepens its knowledge in the study of the scientific and technical style of language in various spheres of technical activity, without which international communication at the level of the modern technological and information sphere is impossible. All this contributes to the fact that the importance of scientific and technical translation is constantly growing.

Therefore, the translation of scientific and technical literature is very important for the science of the country and cooperation with international partners, which will require further development and improvement.

Our conclusions can be useful in the future when translating the infinitive in technical texts.

Штан А. М.

National Aerospace University "Kharkiv Aviation Institute"

Науковий керівник – Сергеева О. М., асистент кафедри прикладної лінгвістики

FEATURES OF THE TRANSLATION OF AMERICAN SOCIO-CULTURAL REALITIES INTO THE UKRAINIAN LANGUAGE

An important role in ensuring the pragmatic adequacy of the translation of linguistic realities is played by the sociocultural aspect of translation competence. Translation studies being a linguistic process is at the same time an interdisciplinary science that takes into account the phenomena and processes occurring in sociolinguistics and cultural studies. In addition to the utilitarian aspect, the study of languages, in which translation occupies one of the main positions, also has an important socio-cultural component. Understanding language features that are not characteristic of one's own society is a powerful intellectual mechanism that provides familiarity with other cultures and their worldview through the lens of language.

The object of research is linguistic realities in the English language.

The goal is to study the peculiarities of the translation of American socio-cultural realities into Ukrainian.

In the process of work, the following theoretical tasks were performed in order to achieve the specified goal:

- 1) we studied the concept of sociocultural competence;
- 2) studied sociocultural competence as a component of translation training;
- 3) considered the peculiarities of the translation of dialecticisms;
- 4) they substantiated the problems of slang translation;
- 5) we studied the peculiarities of the translation of phraseological units;
- 6) analyzed the problems of sociocultural translation of geographical, socio-political, ethnographic, ethnic and military realities.

A translator, dealing with the problem of linguistic realities, should definitely possess both linguistic and linguistic competence, that is, knowledge of the main features of the socio-cultural development of the country whose language is being studied, knowledge of its realities, history, literature, and political situation. Linguistic competence of a translator largely coincides with his background knowledge, or so-called cultural literacy. The semantics of linguistic realities in this sense partially coincides with dialectics and professionalism. However, when choosing the means of translation of linguistic realities, it is necessary to remember the fundamental difference between them, because geographical information of realities is associated with specific objects and phenomena of a certain geographical area. Dialectisms and professionalisms are specific language means (as a rule, local, narrow circle) to designate well-known objects and phenomena.

The problem of the difficulty of translating slangisms arises when encountering them in the text or in communication. In order to solve this problem, we will try to understand the ways of classifying slangisms and their use.

Summarizing the above, it can be concluded that the process of understanding the quality translation of linguistic realities should take place in the context of "dialogue of cultures", in the adaptation of the translation to the foreign culture. The translator must recognize the socio-cultural component of linguistic reality in the original, and then, having a complex of knowledge of a historical, cultural, and country studies nature, find ways to implement it in translation. To facilitate an adequate understanding of linguistic realities, a translator who possesses the full spectrum of sociocultural and sociolinguistic

knowledge can replace implicit information in the original with explicit and more understandable information for the recipient in the translation.

Цапліна Є. А., Сергеева О. М.

National Aerospace University "Kharkiv Aviation Institute"

FEATURES OF THE CREATION AND USE OF NEOLOGISMS IN CONTEMPORARY WORKS OF THE "FANTASY" GENRE

Neologisms are words that are completely new lexical units for each historical period. Such words have not yet entered the active vocabulary, so they may not be understood.

The term "neologism" is applied to a newly created word or phrase that is newly created on the basis of the material of the language, in full accordance with the word-formation models existing in the language, denoting a new, previously unknown, non-existent concept, subject, branch of science, occupation, profession, etc. For example: reactor – nuclear reactor, biocide – biological warfare, as well as to neologisms themselves, namely to newly created synonyms of a word already existing in the language to denote a known concept, accompanying semantic and stylistic shades of the word that are superimposed on its main meaning, as well as to words in a new meaning. For example, the word boffin (scientist engaged in secret work, most often for military purposes) is a close synonym of the word scientist, but has a different semantic shade. There is also some heterogeneity in the composition of these lexical innovations due to the reasons for their appearance, their stability in the language, their frequency of use, and their subsequent fate, when some of them firmly enter the language, while others are less stable and may fall out of use after a relatively short period of time.

The reason for the appearance of neologisms is social and scientific and technological progress: the emergence of new socio-economic realities, discoveries in the field of science and technology, achievements in the field of culture. A sign of neologism is the absolute novelty of the word for most native speakers. The word is a neologism for a very short time. As soon as the word begins to be actively used, it loses the sign of novelty and becomes commonly used. Currently, the words lunar rover, spaceport, radar, launch vehicle, programming are not neologisms. These words were new for their historical

period, but are now mastered by languages and are not perceived as new by native speakers.

Thus, from the above it becomes clear that the concept of neologism is variable in time and relative: a word remains a neologism as long as speakers feel its novelty.

An important question in the framework of the research is also the question of how a new word is created. It has been established that a certain individual participates in the act of primary "baptism" of the object. In the structure of the act of nomination, the starting point is a complex interweaving of the speaker's intentions and his personal meanings, i.e., the speaker's individual semantic task.

A person creates a new word (originator) strives for individualization and originality. Then the word goes through several stages of socialization (its acceptance in society) and lexicalization (consolidation in the language system). The word is perceived by intermediaries (purveyors) who spread it among the masses. These are, as a rule, university professors, school teachers, reporters, mass media workers. The word is fixed in the periodical press. The next stage of socialization is acceptance of the word by the broad masses of native speakers. Next comes the process of lexicalization, and then the acquisition of the skills of adequate use of a new word, that is, the acquisition of communicative and pragmatic competence by native speakers.

Yakovenko M.

National Aerospace University "Kharkiv Aviation Institute"

**ANALYSIS OF THE TRANSLATION OF ENGLISH-LANGUAGE
PRAGMONYMS OF AEROSPACE VOCABULARY INTO UKRAINIAN,
APPLICATION OF TRANSLATION TRANSFORMATIONS**

Introduction: The aim of the study is to examine the peculiarities of pragmonyms translation and to review the types of translation transformations that can and should be used in translation. The aerospace field of science is developing as apace as linguistics, so there is an overwhelming need for its study and profound analysis. Apart from the analysis of the translation we have analyzed the previous works related to the topic of this research and clarified the use of different types of translation transformations. The regularities, rules and uncommonness of the pragmonyms translation of aerospace domain are shown.

Key words: Pragmonyms, aerospace, translation transformation, lexical, grammatical, combined.

Pragmonyms keep an important place in the semantic composition of Ukrainian and English languages. Each pragmonym has its own profound semantic meaning, specific etymology, multiple intersections with other units and categories of language. In the case of literal translation of a pragmonym, the original meaning and implication of the original may be lost. If you do not know the correct translation and do not feel the original intent in the name, you can lose the identification of the name. The problem of translation of pragmonyms has been insufficiently studied, but still slightly described in the works of T.G. Levitsky, L.Y. Chernyakhovsky, A.N. Fitterman, L.S. Barkhudarov, A.I. Rybakin. The peculiarity of the pragmonyms translation is that when they are translated into other languages, the original sound image is mostly preserved.

There are several ways to translate pragmonyms, or rather not translation as such, but adaptation to the target language. No reference guide for translation of pragmonyms into Ukrainian has been created so far. There are virtually no full equivalents in orthography and phonology even in "family" languages. It is impossible to find analogues for some sounds in Ukrainian in the phonetic system of modern English. In the phonetic system of English there is practically no palatalization of consonants, there is no lengthening of consonants, in fact there are no direct correspondences to some consonants (g, x, z) etc. The same situation is with deftongues in English and there are no analogues for them in Ukrainian. All this creates difficulties in the translation of pragmonyms. In the process of translation different traditional methods are used [1, p. 112]:

1. Literal translation:

a) transliteration – the representation of text or individual words transmitted by one graphical system by means of the graphical system of another language with the secondary role of sound accuracy, i.e. the transmission of one writing by letters to another;

b) transcription or transcribing – a scientific system of language recording used in linguistics, which aims to consistently reflect the sound composition of a language;

c) tracing – a type of speech borrowing, the formation of a new phraseology, word or new meaning of a word through the literal translation of a proper foreign-language element.

2. Functional translation:

a) equivalent – a word or phrase that has a correspondence in another language. Equivalents can be partial (matching only a part of the word's meaning) or full (matching all the word's meanings);

b) functional equivalents – the original word or phrase is transmitted by a word or phrase that will cause the recipient to react in as similar a way as possible;

c) explication or descriptive translation is a lexical and grammatical transformation in which a lexical unit of the source language is replaced by a word combination that expresses its meaning i.e. that gives a more or less complete explanation or definition of this meaning in the target language. With explication, it is possible to convey the meaning of any non-equivalent word in the original language.

All translation transformations can be divided into three subgroups [2, p. 100]:

a) lexical transformations (transcription, transliteration, tracing and lexical-semantic substitutions (concretization, generalization, modulation);

b) grammatical (literal translation, sentence splitting, combining sentences and substitutions);

c) lexical-grammatical (antonymic translation, descriptive translation, and compensation).

Hence, four methods of translation of a pragmonym can be noted:

1. Keeping the pragmonym as it was in the original (do not change anything).

2. Transcribing the pragmonym.

3. Transliteration of the pragmonym.

4. Translation of the pragmonym.

During the research, aerospace texts were sought and analyzed to find 80 sentences in English with at least one pragmonym in aerospace vocabulary. Based on the results of the translation analysis, each of the pragmonyms was allocated to one of the following groups – "lexical type of transformation", "grammatical type of transformation", "lexical-grammatical type of transformation" followed by clarification of the pragmonym transmission into Ukrainian (calibration, transcription and so on).

Pragmonyms of aerospace theme were selected from various open sources, namely books/articles/internet resources, aerospace directories and dictionaries [3, 4, 5].

The material for the study was the names of airplanes, helicopters, UAVs, names of aviation companies and space shuttles selected from the found sentences. The proportion of airplanes and helicopters of American origin is the highest, this is explained by the tradition of Americans to give air vehicles conspicuous names. Aerospace pragmonyms were chosen at random.

The peculiarities of the choice of pragmonyms are shown in diagram (fig. 1):

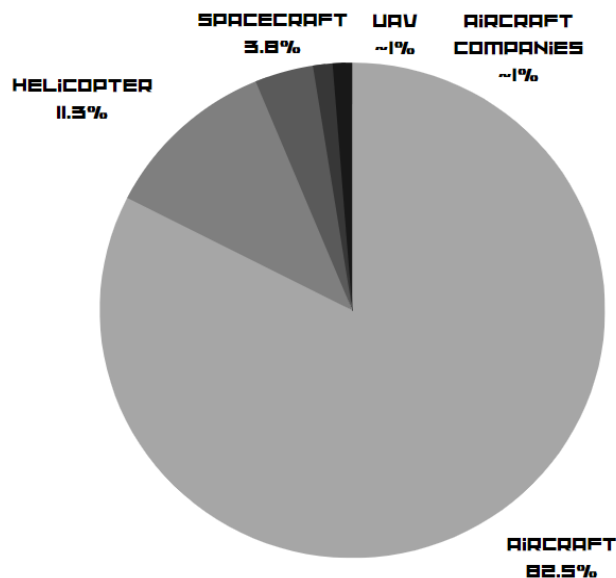

Fig. 1. Peculiarities of the choice of pragmonyms

Out of the 80 pragmonyms analyzed, 66 of them were aircraft names, 9 were helicopter names, 3 were spacecraft names and 1 pragmonym were each for UAV names and the name of an aircraft company. In the course of the study, all conventional translations were analyzed. The pragmonyms considered in the analysis were randomly selected in order to achieve the most unbiased study of the pattern of their linguistic characteristics and translation peculiarities. A translation analysis of all commodity names was carried out and the pragmonyms were divided into three groups and several subgroups according to the type of transformations that were used in their translation, namely:

1. The group of pragmonyms for which the lexical method of translation transformation was used for translation is the most massive group of pragmonyms, out of 80 pragmonyms, 76 were translated by this method (95% of pragmonyms).

2. The group of pragmonyms for which the grammatical method of translation transformation was used – 1 pragmonym (1.25% of pragmonyms).

3. The group of pragmonyms for which grammatical and lexical methods of translation transformation were appropriate – 3 pragmonyms (3.75% of pragmonyms).

The following diagram (fig. 2.) clearly shows the distribution of pragmonyms according to the methods of translation transformation applied to them:

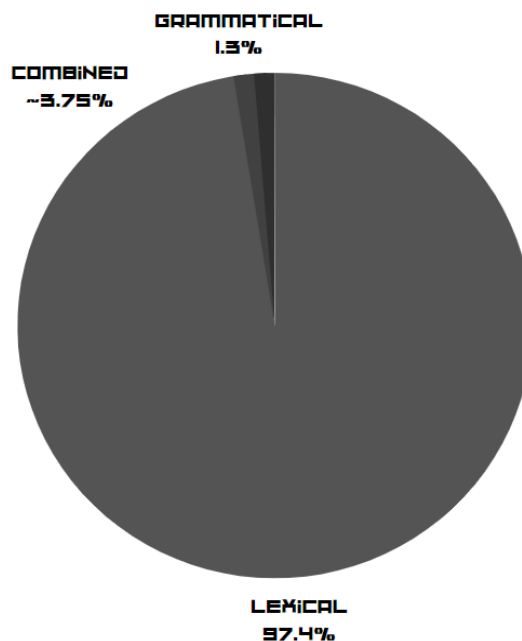

Fig. 2. Distribution of translation transformation types

Key findings and conclusion: The study obtained the percentage of translation transformation types used. Out of the 80 pragmonyms analyzed, the percentage of translation types is as follows: 95% – lexical type, 76 pragmonyms; 4% – combined type, 3 pragmonyms; 1% – grammatical type, 1 pragmonym.

The percentage within each type of translation transformation was also obtained. For lexical: 78% – transcription, 59 pragmonyms; 11% – transliteration, 8 pragmonyms; 11% – tracing, 8 pragmonyms; 1% – mixed transcoding. For combined type: 67% – literal translation/transcription, 2 pragmonyms; 33% – literal translation and transliteration, 1 pragmonym. For grammatical type: 100% – literal translation.

The resulting statistics and data suggest that pragmonyms in aerospace are almost always translated by transliteration, less frequently by transcription and tracing, and much more rarely by other methods. Pragmonyms are almost never translated literally, but during the analysis it was suggested that only aircraft pragmonyms that are firmly rooted in history, or World War II-era aircraft pragmonyms, are translated literally.

References

1. Lozhenova I. F. Translation transformations as an effective means of achieving adequacy of translation. Nizhyn: NIU, 2014. 102– 105 p.
2. Torchinsky M. M. Structure of the animic space of the Ukrainian language: monograph / M. M. Torchinsky. – Khmel'nitsky: Avist, 2018. – 111 p.

3. Johnson E.R. American Attack Aircraft since 1926/ E.R. Johnson – Jefferson, North Carolina: McFarland & Company, 2008. – 455 p.

4. Wikipedia [Electronic resource]. – Resource access mode: <http://www.wikipedia.org/>

5. Reverso context [Electronic resource]. – Resource access mode: <https://context.reverso.net>

Yaremenko P. O.

National Aerospace University "Kharkiv Aviation Institute"

FEATURES OF THE TRANSLATION OF ENGLISH AEROSPACE TERMINOLOGY INTO THE UKRAINIAN LANGUAGE

Quite recently, by historical standards, humanity was able to fulfill its long-standing dream - to ascend to the sky. Then people had to create a huge number of new words, concepts, expressions. The space industry in some sense united humanity, despite the almost open confrontation of the leading space powers, quite logically there was a need for the interaction of terminological systems of different languages.

Philosophical encyclopedic dictionary of A. Ishmuratov describes the term (from the Latin *Terminus* – limit, border, end) as "a word or word combination that denotes a concept used in a certain field of knowledge with the most precise semantic definition." The obvious task of the translator when creating an adequate translation text is to preserve the meaning of the original terminological unit as much as possible.

The meaning of the term, however, is not fixed and depends on the situation in which it is used. Accordingly, during the translation, the task arises to choose the best counterpart of the original term, depending on the context of use. Such selection, based on specific circumstances of use, is generally called translation tactics. L. Venuti formulated two main strategies (and therefore tactics, because translation tactics are essentially a projection of the translation strategy onto the structural parts of the text) in translation: foreignization and domestication.

A. Rebriy calls them, respectively, "alienation " and "domestication". He notes that the strategy of domestication is focused on the most adequate transfer

of meaning, that is, it is a strategy of meaning, and the strategy of alienation is focused on the transfer of features of form, that is, it is a strategy of form.

Here we can see that, depending on the conditions of the act of communication, the translator has to choose which is the more important aspect in a particular case: substance or form. The same term that sounds in a popular science lecture for unqualified listeners or used by specialists during an act of professional communication will have different optimal translation options. For example, a completely standard term "Aircraft", depending on the context, can mean both "aircraft", and simply "apparatus", and "aircraft".

We see that the translator must clearly understand the peculiarities of the source text, take into account the context of the act of communication in order to create the most adequate translation, which, in fact, is the goal of the author of the translated text.

Zhyvotchenko V.

National Aerospace University "Kharkiv Aviation Institute"

WORD FORMATION OF AEROSPACE NEOLOGISMS IN UKRAINIAN AND ENGLISH

No living language remains constant. Your vocabulary is constantly growing and changing. Some words fall out of the lexical composition of the language in connection with changes in the social system, with the growth and development of culture and technology, and some appear and are actively used in the speech of modern people.

Due to a significant number of innovations, English and Ukrainian languages, like many other languages, are currently experiencing a "neological boom". A large number of new words appeared, which led to the need to study and describe them. This, in turn, caused the emergence of a new branch of linguistics - neology - the science of neologisms, which studies their meaning, origin, means of creating neologisms, and their scope of application. Today, the importance of the study of neologisms is quite significant, since their study allows us to understand trends and changes in the further development of the language system [13, p. 17].

The choice of the topic of our work is due to the fact that the theoretical and practical significance of aerospace neologisms in the Ukrainian and English

languages has not yet been determined within the limits of modern linguistic science.

Analysis of the roles of aerospace neologisms in Ukrainian and English also requires special attention.

The relevance of the research topic is due to the general tendencies of linguistics to study the linguistic phenomenon of neologisms, their use in English and Ukrainian. The relevance of this study arises from the need to give a coherent interpretation of the concept of neologisms, to single out their main types and analyze the peculiarities of their word formation in the English and Ukrainian languages.

The purpose of the work is to substantiate the main features of neologisms and to find out the peculiarities of word formation of neologisms in the Ukrainian and English languages.

Achieving the set goal involves the implementation of the following tasks:

- 1) characterize neologism as a linguistic phenomenon;
- 2) trace the ways of creating neologisms in Ukrainian and English;
- 3) note the peculiarities of the translation of neologisms;
- 4) analyze ways of creating aerospace neologisms.

The object of the study is English and Ukrainian aerospace neologisms.

The subject of our work is the peculiarities of the word formation of aerospace neologisms in the Ukrainian and English languages.

Research methods. To realize the goal and set the main scientific tasks, we will highlight the following research methods:

- 1) descriptive method - for classification and interpretation of structural and functional properties of neologisms;
- 2) deductive-inductive method - for analysis and synthesis of scientific theories and concepts;
- 3) the method of continuous selection, with the help of which the actual research material was collected;
- 4) the comparative method is aimed at establishing common and distinctive features between units of English and Ukrainian neologisms;
- 5) analysis of dictionary definitions - to identify the context of words and their definitions in dictionaries.

The theoretical significance of the work occurs in the further study of neologisms as a component of lexicology. The main provisions and conclusions

contribute to a deeper understanding of the essence of English and Ukrainian neologisms.

The practical significance of the obtained results is impossible in the possibility of their use in further research of aerospace neologisms in the Ukrainian and English languages. The results of our research can be applied in written scientific works and serve as a basis for creating methodical manuals.

The aim and objectives of the research determined the structure of our work, which consists of an introduction, two chapters, conclusions and a list of used sources. The total volume of the work is 38 pages, of which 34 pages are the main text.

Neologisms are classified according to the following basic principles: according to the method of formation, according to the source of origin, according to logical and semantic features.

2. **The main ways of creating neologisms** are 1) affixation; 2) word formation; 3) telescoping 4) contractions (truncations, initial contractions); 5) conversion (in English); 6) non-morphological methods (semantic derivation). Productivity and detailed description of each of these methods, common and distinctive features are presented in the second and third sections of the work.

3. In connection with the fact that neologisms occupy almost all spheres of life of a modern person, and the lexical composition of the English language is continuously replenished with them, it is worth understanding how exactly these lexical units should be translated using the means of the Ukrainian language. The most common ways of translating English neologisms into Ukrainian are transcription/transliteration, tracing, descriptive translation, direct inclusion, and approximate translation.

4. In the course of the work, the peculiarities of word formation of neologisms in Ukrainian and English were considered on the basis of aerospace neologisms, which regularly replenish the composition of both Ukrainian and English languages. It was found that aerospace includes terms for aircraft, launch vehicles and spacecraft.

The functioning of aerospace neologisms was traced, which were formed with the help of separate sounds, that is, phonological neologisms. The selection of researched neologisms was based on the material of the "Anglo-Ukrainian Dictionary of Aviation Terms" (R. Hilchenko).

Investigating aerospace neologisms that were formed using the phonological method, it was proved that this method of word formation is built

on such methods of formation of neologisms based on exclamations, slangisms, with the help of sound imitation and by using Greek affixes.

As it was found out in the process of our research, most often Ukrainian aerospace neologisms are borrowed from the English language and are transmitted in Ukrainian using the translation transformations of transliteration and transcription.

The word-forming derivation of aerospace neologisms in English and Ukrainian languages is characterized by the active use of prefixes and suffixes, which was proved with the help of examples.

In the course of the work, it was found that the irregular methods of word formation of English and Ukrainian aerospace neologisms include telescoping and contraction.

Thanks to the performance of the work and the choice of the right research methods, all the tasks of our work were fulfilled - the goal was achieved and a number of conclusions were formulated.

So, we characterized neologism as a linguistic phenomenon; considered classifications of neologisms; traced the ways of creating neologisms in the Ukrainian and English languages; considered the peculiarities of the translation of neologisms; analyzed phonological aerospace neologisms; studied the peculiarities of neologisms-borrowings; carried out an analysis of neologisms formed by word-forming derivation; traced irregular ways of creating neologisms.

Zinenko A. R.

*National Aerospace University "Kharkiv Aviation Institute"
Research supervisor – Senior lecturer of the department
of Applied Linguistics Kravchuk V. V.*

PECULIARITIES OF USING ARTICLES IN TECHNICAL TEXTS AND TRANSLATING THEM INTO THE UKRAINIAN LANGUAGE

In recent years, the question of the function of an article in a scientific text has become very popular. The problem of the article and its place in the language is one of the most difficult questions in English grammar. Despite the huge amount of literature on the study of such a grammatical phenomenon as the article, the majority of scientists still have not reached a unified view on it, its meaning and functions.

The issue of the functioning of articles in scientific and technical translations is not covered, as well as poorly studied issues of the specifics of translation. That is why **the relevance** of our research is explained.

The scientific novelty of the research is concluded in the course of a comparative study of the peculiarities of the use of articles in technical texts when translated into Ukrainian, a cardinal difference in the construction of the text during translation was recorded.

The objects of research are English articles.

The subject of the study is the peculiarities of the functioning of English articles in the scientific and technical text and the peculiarities of their translation.

The research aims is the development of skills and abilities based on the study of vocabulary and grammatical constructions, characteristic of this type of literature. And also to investigate the peculiarities of the functioning of articles in the scientific and technical text in English and to determine the specifics of the translation of English articles into the Ukrainian language.

The research material is technical texts in English.

The aims of our work requires the following practical **tasks**:

1. To make a general overview of the theoretical part of the study and analyze the views of linguists on the concept of "article";
2. To study the general characteristics of the article as an integral part of the noun in English;
3. To compare the types of articles in English;
4. To determine the peculiarities of the use of articles in technical texts;
5. To identify the peculiarities of the use of articles during translation from English into Ukrainian.

The theoretical significance of the work is that this study deepens knowledge of the use of articles in technical texts in different languages, systematizes existing data and reveals the main common and distinctive features of articles when translated into Ukrainian.

The practical significance is due to the fact that the results of our research can be used in special grammar courses when translating technical texts from English into Ukrainian.

In the course of theoretical research we:

1. The main concepts of the theory of translation were determined, namely its content, the main types and forms of the technical text. The

importance of translation activities is constantly growing, today translations of special texts occupy an important place. Therefore, in the theory of translation, the main subject of attention is the relationship between the original and the translation, as well as the variety of forms in which they acquire full meaningful identity.

There are the following types of translation:

- interpretation (deals with spoken language in real time);
- translation (focuses on written content).

2. Grammatical aspects of translation of technical literature were analyzed, namely grammatical problems and translation transformations. The process of translation is a complex process that includes a number of difficulties that the translator must overcome. This is what transformations are. The problem of interlingual transformations in general and grammatical transformations in particular continues to be relevant. Any professionally performed translation includes certain types of transformations. The translator must be very careful and attentive so as not to violate the norms of the language being translated.

The following types of transformations exist:

1. Transpositions.
2. Replacements.
3. Additions.
4. Omissions.

3. General information of articles, their classification and functions were considered. An article is an official part of speech, with the help of which it is possible to determine what is being discussed: a specific or any object or person. According to the classification in English, there are such articles as: indefinite, definite and zero articles. The indefinite article indicates that the word is mentioned for the first time, is new information for the reader, and sets it apart from many other similar items. The definite article indicates that this word is known from the context, has already been mentioned, or is a unique object or phenomenon. There are certain situations in which a noun takes no article. So, the indefinite article has a generalizing function, reduces everything to a concept, in contrast to the definite article, which specifies the subject and emphasizes exactly a certain subject or phenomenon. The difference between the English and Ukrainian languages is as follows: in English, the use of the article is mandatory, unlike in Ukrainian, where the use of equivalent words of

the article before the word is not mandatory, so both its presence and its absence.

In the practical study, we analyzed articles in two technical aviation texts entitled "Kamikaze" and "Fuel problem". In total, 164 times of use of articles were highlighted, of which the indefinite article was used 19 times, the definite article - 76 times, and the zero - 69 times.

1. The indefinite article a/an was generally used:

- when there was a descriptive definition (*a notorious nickname, a regular flight*);
- with singular countable nouns that are mentioned for the first time, or said about something in general (*a pilot, an aircraft, a cockpit*);
- with compound nouns (*an emergency landing, a fuel leak*);
- with conditional nouns (*an altitude, a demand*).

2. The definite article the was generally used:

- when a subject was mentioned a second time (*the modification*);
- with countable words in the singular or plural (*the aircraft, the engines*);
- with uncountable or conditional nouns (*the fuel, the intention*);
- with compound nouns (*the fuel-oil heat exchanger (FOHE)*);
- with descriptive definitions (*the imperial system, the cold conditions*);
- after **one of** (*one of the pilots, one of the versions*);
- with an adjective in the form of the highest level (*the latest tragedy*);
- before the word past and first (*in the past 35 years, the first symptoms*);
- after the preposition **during** (*during this period, during the flight*).
- And also with the name of the ocean (*the Atlantic Ocean*), nationality (*the Japanese*), historical period (*the XIIIth Century*) and international association (*the European Aviation Safety Agency (EASA)*).

3. The zero article was generally used:

- with compound nouns in the singular (*first officer*) and uncountable (*aviation fuel*);
- with a proper name (*KAMIKAZE*);
- with plural counted nouns (*suicide pilots*);
- with abstract or conditional nouns (*desperation, flight*);

- with uncountable nouns denoting family, size or space or some process (*level, water, weight*);
- with the name of the company, which is named after the German union, end with -'s (*Lufthansa's daughter company*);
- with possessive adjectives or the accusative case (*his plane*);
- if a noun is preceded by a numeral (*44 people*);
- there are such words as **some**, **any**, **no** (*some mental problems, no evidence, any danger*).

And also with the words **from... to...** (*from Jakarta to Singapore*), **home** or **work** (*at work or at home*), **on board** and with the name of the disease (*insanity*).

Results

We elaborated and reviewed the main types of translation, the current state of technical translation and emphasized the importance of context for translation. We were convinced of this on the translations of the use of English aviation terms in various contexts. The conducted research allows us to confirm the existing views on the regularities of the formation of new term systems: the practical necessity of new objects, subjects, phenomena and processes, general principles and mechanisms of word formation.

The results of research revealing the specifics of the functioning of the skills of using English articles were presented, the levels of correctness of the use of each of the articles for both types of translation were established, the dynamics of substitutions in the case of incorrect use of articles were analyzed.

The results of the study of this work deepen the knowledge of the peculiarities of the use of articles in scientific and technical translations and reveal the level of correctness of the use of each of the articles.

Zubchenko A.

National Aerospace University "Kharkiv Aviation Institute"

ALGORITHMS AND SOFTWARE

FOR ABSTRACTING TEXTUAL INFORMATION

The modern world has about 7151 languages, which belong to 142 most diverse parts of their manifestation. Hence the problem of their abstracting and

annotating - their number, variety of features and complexity of each language are unique in their own way. Therefore, in our scientific work, we study a topic that can radically simplify and optimize our future work - algorithmization and software solutions for abstracting and annotating information.

The relevance of scientific research is based on the difficulty of recording and translating information in large volumes, if referring to a language that was not used before, research in existing databases.

The scientific novelty consists in the discovery of new possibilities for the translator, their expansion, acquisition of new skills in the use of application programs for annotation and abstracting of data for further optimization and acceleration of work, without loss in the quality of the work performed.

The object of research is software tools and algorithms of actions of a potential user.

The subject of research is algorithms and software tools for abstracting and annotating textual information.

The hypothesis of this research is to reveal the fact that when using PZ and PP it is possible to achieve greater efficiency, two cases can serve as a comparison: Cambridge spent 50 years writing three volumes of the English dictionary, when as for the translation of volumes 1-4 of Leo Tolstoy's "War and Peace" 2 years were spent on English.

The purpose of this work is to study techniques such as annotation and abstracting, their operation using algorithms, programming languages, etc. The study of such a concept as quasi-referencing and the ability to write abstracts in ways that exclude the superfluous from the context.

The main tasks to achieve the goal of the work are:

1. Familiarize yourself with the types of documents and essays.
2. You need to be able to clearly understand the difference and what functions annotation and abstracting perform.
3. To know what bibliography is, to know algorithms for simplified compilation of abstracts.
4. Consider how to quickly edit text using a computer, thanks to commands in the C# programming language.
5. Familiarize yourself with such a concept as quasi-referencing.
6. To form an understanding of the pros and cons of the technical method of obtaining document characteristics.
7. See an example of shortened abstracting, thanks to new algorithms on real text.

The methods of this work were methods of algorithmic compilation of abstracts and annotations in a certain programming language.

The material for this work was taken as an example from the BBC website on the Internet to show exactly the algorithmic technique of abstracting.

The theoretical significance of the work is that the conducted research is a contribution to linguistics, especially for the future, where all the work for humans will be performed by machines, with the help of algorithms.

The practical value is the possibility of using research results in modifying the technical use of software and algorithms with the aim of further optimizing work.

C# language and its' algorithms of text information processing:

It is possible to implement the connection of databases with further user intervention, such as the selection of the profile database "military, scientific, oil, journalistic, household, etc. An example can be the C# language, developed specifically for such cases:

Case 1 (selection of filters, in the program it will be possible to configure which case the user needs);

Console.WriteLine(); (for the text field for entering information required by the user);

Static.Void.LibraryAdd Example; (adding a database to implement the automatic translation function).

Other methods of processing text information without using computers:

1. **The hint method.** According to this method, sentences for the extract were selected from the text on the basis of a dictionary of "positive", "negative" and "zero" words previously compiled by a person. Words with zero weight were not taken into account when selecting sentences.

2. **Keyword method.** It was based on statistical criteria for extracting keywords from the text using the method of H. P. Lun.

3. **The header method** is one of the types of positional methods proposed by the developers. It was believed that the main content of the document is expressed by its title and subtitles. The dictionary was made up of the words included in the headings and subheadings.

4. **Method of localization (location).** This is the second method, which also refers to the type of positional. It is based on research, which shows that the most informative are sentences containing information about the purpose,

methods, conclusions and results of the study. These sentences can be at the beginning or end of a paragraph, a paragraph, a passage of text. Depending on the location, they receive the appropriate weight.

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Бондаренко Д. А., Гелетка М. Л.

*Національний аерокосмічний університет імені М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»*

ОГЛЯД СУЧАСНИХ ПІДХОДІВ ДО ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Стрімкий розвиток сучасного світу потребує якомога якіснішої комунікації між представниками різних країн у різноманітних сферах життєдіяльності людини. Україна, як кандидат у члени в Європейського Союзу, повинна виховувати високоосвічених спеціалістів у різноманітних галузях науки, техніки, культури, а рівень освіти напряму пов'язаний зі знанням іноземних мов.

Отже, і підхід до їх вивчення повинен бути максимально ефективним і цілісним, спрямованим на розвиток пізнавальної активності молоді.

Модернізація освіти пов'язана з упровадженням у процес вивчення мов нових наукових досліджень і розробок, використання новітніх технологій та сучасних підходів. Кожна людина, яка має вищу освіту, повинна вільно володіти іноземною мовою на рівні, достатньому для особистісного і професійного спілкування, а значить, у процесі навчання у ЗВО необхідно забезпечити ефективність вивчення іноземних мов та покращити якість знань, які студент отримує під час навчання.

Основними підходами в методиці вивчення мов на цей час є:

1. **Когнітивний підхід** (від лат. *cognitio* – знання, пізнання) – цей сучасний підхід направлений на використання отриманих людиною знань та подання об'єктів навколишнього світу для ефективного навчання.

2. **Інноваційний підхід**. Такий підхід доцільно використовувати в навчанні для забезпечення позитивної мотивації здобуття знань, він сприяє активному функціонуванню інтелектуальних напрямків, допомагає формувати стійкий інтерес до вивчення дисципліни, стимулює розвиток творчого потенціалу особистості. Доцільність використання нетрадиційних принципів навчання допомагає формувати інтерес до мови, стимулює самостійність у її вивченні, дозволяє більш цілеспрямовано використовувати індивідуальний підхід у навчанні.

3. **Індивідуальний підхід** відіграє одну з ключових ролей у вивченні мови, він допомагає підібрати індивідуальні завдання для кращого

розвитку особам з високим комунікативним бар'єром. Це можуть бути завдання з розвитку монологічного мовлення, їх студент готує заздалегідь у комфортних для нього умовах (удома, у бібліотеці тощо.) Мається на увазі доповідь, презентація або повідомлення на визначену тему, словом, те, що можна представити на обговорення аудиторії з метою подальшого обговорення і, якщо треба, доповнення.

4. **Комунікативний підхід** базується на комунікативно-мовленнєвій функції, яка, у свою чергу, будується завдяки оперуванню студента іншомовними моделями, створеними згідно з граматичними правилами певної іноземної мови. Він передбачає органічне поєднання осмислених (свідомих) і неосмислених (підсвідомих) компонентів мови у процесі її вивчення.

Необхідно використовувати такі завдання, які налаштовують учнів на розуміння ситуації, що, у свою чергу, вимагає розумового напруження та активізує мовлення в процесі обговорення проблеми.

5. **Прагматичний підхід** враховує, що в реальному спілкуванні будь-яке висловлювання є частиною цілісної структури мовного взаємозв'язку. Кожне висловлювання існує тільки в прагматичному контексті, і тому його вплив є важливим на реалізацію комунікативної стратегії того, хто висловлюється. Цей підхід, у свою чергу, може стати передумовою для активізації вивчення культурних особливостей країн і народів, мову яких вивчають студенти. Завдяки цьому розвиваються міжкультурні зв'язки і вдосконалюються засоби комунікації народів.

6. **Біхевіористський** підхід передбачає обізнаність в історії, цінностях і традиціях країни, мову якої вивчає студент. Це дає можливість більш точно та детально застосовувати знання в процесі спілкування, бути повноцінними учасниками інтерактиву, що позитивно впливає на формування реакцій на іншомовні стимули.

7. **Інформаційний підхід.** Типовим варіантом такого підходу є символічний підхід, він розуміє пізнавальні можливості студента як оперування над символами – роздільними елементами інформації. Точність і конкретність теоретичних описів є основними рисами цього підходу. Вони дають змогу представникам цього підходу легко перебудовувати моделі й наближати їх до рівня «точної» науки в процесі досліджень, які здійснюються під час вивчення іноземної мови.

8. **Тематичний підхід** до вивчення тієї чи тієї іноземної мови ґрунтується на спробі фахівців модифікувати теми, зробити їх більш

творчими, звернути більшу увагу на написання рефератів і доповідей, які, у свою чергу, студенти обирають самостійно. Свобода вибору – це крок до мовленнєво-діяльнісного підходу, бо застарілі теми перестали бути актуальними й цікавими, а сьогодення спонукає до розвитку й пошуку нового, непізнаного.

9. *Діяльнісний підхід* – просто необхідний для вивчення мовних явищ, тобто природи значення цих явищ із погляду їх функціоналізму. Аналіз прагматичних і семантичних аспектів монологічного мовлення стає більш значущим, розширюється уявлення учнів про зв'язок між номінативною природою і функціональним значенням висловленого.

10. Завдяки *інтуїтивно-свідомому підходу* іноземна мова вивчається, беручи до уваги моделі в інтенсивному режимі з подальшим усвідомленням їх значень і правил використання.

11. *Свідомий пізнавальний підхід* спрямовує зусилля студента насамперед на засвоєння правил застосування лексико-граматичних моделей, на підґрунті яких реалізовується свідоме конструювання висловлювань.

Застосування сучасних методів і підходів у викладанні іноземних мов допомагає урізноманітнювати і вдосконалювати процес їх вивчення, сприяє активізації творчого потенціалу студентів, стимулює їх цікавість і пізнавальний інтерес, допомагає наблизити процес до реальних умов використання вивченого матеріалу.

Воржевітіна А. І.

Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут" Науковий керівник – доц. Трофімова-Герман А. І.

«МОВА СЕРІАЛІВ» ЯК ЗАСІБ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ СТУДЕНТІВ ПІДЛІТКОВОГО ВІКУ

У зв'язку зі стрімким розвитком інформаційного суспільства та безмежного доступу до різноманітних іншомовних джерел сучасні викладачі все частіше звертаються до альтернативних засобів навчання. Це дає можливість підвищити показники пізнавальної активності студентів, а також домогтися ефективніших результатів у вдосконаленні основних навичок.

Метою нашого дослідження стала розробка навчальних матеріалів на базі живих діалогів із сучасних популярних серіалів.

Для вирішення першого завдання, вибору англо- та франкомовних серіалів, було проведено аналіз контенту соціальних мереж Instagram та TikTok, у яких останнім часом молодь активно проявляє свою позицію щодо продуктів сучасної кіноіндустрії, особливо доступних для перегляду на сервісі трансляцій Netflix.

Другим завданням було дослідження та класифікація мовних одиниць за певними критеріями. Особливу увагу ми приділили скороченим формам слів, спрощенням граматичних конструкцій та вживанню специфічної лексики, притаманної розмовному стилю мовлення.

Розробка вправ та завдань вимагає чіткого поділу кінопродукту на фрагменти, зручні для сприйняття студентами різного рівня володіння мовою. Тому такі вправи вимагають участі викладача під час навчального процесу. Однак, підліткам з рівнями володіння мовою B1-B2 та вище може бути рекомендовано самостійне опрацювання подібних вправ. Усі завдання класифіковано відповідно до методичних вимог до тренування рецептивних та продуктивних мовних навичок.

Таким чином, «мова серіалів» може слугувати ефективним інструментом у роботі з немотивованою підлітковою аудиторією й забезпечувати високі результати навчання.

Кожемякін І. І.

*Національний аерокосмічний університет імені М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»*

*Науковий керівник – канд. філол. наук,
доцент кафедри прикладної лінгвістики Гелетка М. Л.*

МОДУЛЬ «ВТІЛЕННЯ-АКТИВАЦІЇ» СХЕМАТИЧНОГО КОНСТРУЮВАННЯ МОДЕЛІ ВИКЛАДАННЯ ЛЕКСИКИ

Ця модель викладання лексики виникла на основі гіпотези «схеми» в когнітивній психології. Модель повною мірою враховує когнітивні здібності людини, підкреслює динамічну взаємодію між ресурсами об'єкта та суб'єктом навчання, а також компенсує нехтування традиційним викладанням лексики здатністю мозку до інтеграції [1].

Розроблення цієї моделі складається з трьох кроків. Перший крок полягає в тому, що викладач створює реальну ситуацію і вимагає від студентів грати ролі в цій ситуації, переживати і відчувати. У цьому процесі повністю мобілізуються численні органи чуття студентів. На

другому кроці, коли студенти занурені в реальну ситуацію, їх мозок перебуває надзвичайно активному стані, і раніше забуті знання поступово реактивуються, під час зіткнення нових і старих знань виробляються нові пізнання й розуміння. Третій крок – побудова схеми. Отже, у процесі семантичного конструювання лексики учні можуть використовувати схематичні методи для вивчення та засвоєння лексики в мовних контекстах, розширюючи словниковий запас та використовуючи лексику для практичних цілей та комунікативної діяльності [1].

У практиці викладання модуль «втілення-активації» схематичної побудови враховує реальний досвід студента, когнітивні здібності та динамічну здатність до побудови знань, забезпечуючи викладачів і студентів основою для викладання та навчання. Нижче наведено аналіз конкретного випадку.

Приклад: *He (the officer) said the pair's methods suggested they might be the same men who had committed a number of robberies in the area over the past few months. He asked me to come to the station and look through mugshots* [2].

Предметом опису в цьому випадку є пограбування, в якому йде мова про те, що автор, можливо, зустрічав когось, хто колись сам був пограбований. Під час викладання "контекстуалізованої" лексики на тему «пограбування», викладачі можуть використовувати модуль «втілення-активації» схематичної побудови, поняття "пограбування" буде активувати схеми або структуру знань у мозку, пов'язані із лексемами "robber", "gun", "wallet", "valuables", "threat", "robbed", "anxiety" тощо. У порівнянні з традиційним вивченням лексики, модуль «втілення-активації» схематичної побудови характеризується обізнаністю (контекстуалізацією), конструктивністю (релевантністю) та систематизованістю (стійкістю) лексики [2].

Досвідно-конструктивістська модель навчання вказує, що декодування мовних знаків є серією когнітивних процесів з притаманними їм релевантними контекстуальними параметризованими операціями. Ця інноваційна модель поєднання пояснень викладача зверху вниз з висхідним конструюванням мовлення у студентів, поєднання статичної деконструкції з динамічним конструюванням у контексті, конструювання відкритих модулів разом із взаємодією викладача та студентів. Вона не лише забезпечує теоретичну основу для викладання лексики, але й сприяє

покращенню здатності учнів до відгадування слів та створення нових слів [3].

Література:

1. Грасіа, Ж. Е. (2009). Теорія тексту: Логіка та пізнання. Ван Сінъян та Лі Чжи (ред.). Пекін: Народне видавництво. 113, 45–60.
2. Hui ying. (2010). Дискусія про схематичний погляд Канта, Піаже з точки зору сучасної когнітивної психології. Соціально-психологічні науки. 25, 9–10.
3. Huang Jiepin & Wang Junchao. (2015). Нове дослідження методу навчання лексики з точки зору конструктивізму. Журнал іноземних мов. 5, 113–115.

Мазурова А. С.

*Національний аерокосмічний університет імені М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»*

ТЕСТУВАННЯ ЯК ОДИН ІЗ СПОСОБІВ ПЕРЕВІРКИ ЗНАНЬ ІЗ ГРАМАТИКИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Під час вивчення англійської мови перевірка знань у вигляді тестів має велике значення на етапі закріплення і контролю граматичних знань, навичок та умінь студента. Зважаючи на останні події у світі (онлайн-навчання через пандемію Covid-19), інтерес до тестів як до одного з методів ефективною перевірки знань, що може використовуватися на усіх етапах вивчення матеріалу, неухильно зростає. Про це свідчить і те, що більшість випускних і вступних іспитів вже переважно складаються з підсумкових тестів, а лівова частка підсумкового контролю у ЗВО припадає на тестові завдання.

Головна риса, яка виділяє тест серед інших методів контролю знань, – наявність вимірювання. Функція вимірювання спрямована на надання якісної та кількісної інформації про прогрес навчання. Отже, контроль за допомогою тестів відрізняється від інших варіантів контролю (усні і письмові іспити, заліки, контрольні роботи і тому подібне) тим, що він є спеціально підготовленим контрольним набором завдань, що дозволяє кількісно оцінити знання студентів надійно та достеменно, використовуючи статистичні методи.

Об'єктивність, однаковість та оперативність – це саме ті переваги, які можна присвоїти тестам з граматики англійської мови. Ще є дуже

важливим те, що тести, які підібрані для виявлення недоліків минулої структуризації матеріалу, можуть спрямувати подальше навчання, а також мотивувати студента для більш ретельної роботи в майбутньому. Зокрема А. Анастасі у своїй праці наголошує на тому, що дійсно усвідомлення та аналіз своїх результатів, спираючись на попередні оцінки тестів, мають спонукальну силу для студентів.

Тест, який відповідає вимогам чистоти форми й предметної чистоти змісту, розглядається як спосіб неупередженого оцінювання та засіб для правлення навчальних програм. Зазвичай, тести цієї групи сприймаються як тестові «батареї», що містять у собі всі навчальні програми для цілісних освітніх систем.

Психологи Р.Б. Кеттелл, В.Ф. Варбуртоном згрупували різні види тестів у 12 груп, серед яких є фізіологічні тести, тести досягнень, опитування, ситуаційні тести, тести умінь і навичок і т.п. Тести, які спрямовані на перевірку та контроль граматичних навичок, з точки зору психології повинні бути у групі тестів досягнень, їм у своїй праці А. Анастасі приділяє найбільше уваги, адже тести цієї групи вважаються показником «кінцевої оцінки стану індивідуума по завершенні навчання». Прикладом такої групи можуть слугувати граматичні тести на перевірку знань з теми «Умовні речення в англійській мові». Подамо наступні приклади, де потрібно обрати пропущену форму дієслова чи дієслівну зв'язку, а також вказати до якого саме виду умовних речень належить речення з завдання:

1. If you ... a Plane & Pilot Member, you will be able to explore our complete range of flight reports, technique articles, gear reviews and aviation buyer's guides written by our experts.

A. will become

B. became

C. become

D. have become

2. If the landing, which was captured on video by two different witnesses, had been seen in real life, it ... noticed as anything outside the ordinary.

A. won't be

B. would have been

C. wouldn't have been

D. was

3. *We might have got in trouble, if we had included this plane, not because it was not a good one, but because the Skipper was such a carefully guarded secret.*

A. mixed conditional

B. 1st conditional

C. 2nd conditional

D. 3rd conditional

Саме зосередження таких тестів на результаті того, наскільки добре був засвоєний матеріал у певний період, виводить їх на вищий щабель порівняно з іншими групами тестів.

Для того щоб мати змогу перевіряти учнів за допомогою комп'ютерних тестів, викладач повинен ознайомитися з платформою, на яку він має завантажити тести, і мати безпосередньо структурований та узагальнювальний тестовий матеріал, потрібний для перевірки засвоєння студентами знань з конкретної теми. Якщо ми розглядаємо граматичні тести, то вони повинні бути розділені на рівні, що допоможе визначити, на якому саме етапі засвоєння матеріалу перебуває учень, і допомогти підібрати додатковий матеріал, який допоможе йому краще засвоїти незрозумілі моменти.

Підводячи підсумок, можна сказати, що саме тестування дає змогу за мінімальний проміжок часу, якщо порівнювати з іншими видами оцінювання, отримати більш обширне та об'єктивне уявлення про рівень, яким володіє велика кількість студентів, які одночасно можуть проходити певний тест.

Фурніченко І. О.

*Національний аерокосмічний університет імені М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»*

*Науковий керівник – Рижкова В. В., канд. філол. наук, доцент,
професор кафедри прикладної лінгвістики*

НОВІ ПІДХОДИ ТА СУЧАСНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ

ВИМОВІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Сьогодні в усьому світі викладання іноземних мов, особливо англійської, стало важливою складовою освіти в усіх її галузях. Можна навіть виділити два основних типи методик викладання англійської мови:

викладання англійської мови за традиційною та сучасною методикою. Проте останнім часом перевага надається саме сучасним методикам [1].

На сьогодні сучасна методика є більш сприятливою для навчання спілкуванню реальною мовою, ніж традиційна методика. Викладання та вивчення мови є успішним, якщо вони розглядаються як спільний процес, у якому почуття, цінності та прагнення людини проявляються або на дуже глибокому рівні, або в поверхневих видах діяльності, таких як ігри, симуляції, інсценування тощо [3].

Інтерактивні методи дають можливість увійти в іншу культуру, розвинути толерантність до відмінностей, не розмиваючи відчуття власної ідентичності. Використання інтерактивних методів також вимагає винесення мови та її вивчення за межі класу, оскільки світ відкривається для подорожей, технологій та спільних інтересів. Студенти використовують набуті знання для того, щоб зробити зрозумілою інформацію, що надходить, і потребують активного використання нової інформації. Під час упровадження інтерактивних методів викладач повинен враховувати бажаний стиль навчання студентів та стиль викладання, щоб досягти ефективного засвоєння матеріалу в аудиторії [1].

Саме тому багато експертів називають цю методику комунікативно-мовним підходом. Проте інша група авторів пропонує наступну ідею. Вони зазначають, що іноземні мови вивчаються «не просто для того, щоб учень міг написати іноземному другу по листуванню», а для розширення горизонтів шляхом впровадження «певних способів мислення про час, простір і кількість, а також ставлення до питань, з якими ми стикаємося в повсякденному житті» [2].

Вимова звуків у мові включає в себе наголос, ритм та інтонацію. Кожна мова має свою систему вимови. Труднощі починаються тоді, коли той, хто вивчає другу мову, звикає до нової мови, яку він вивчає. Деякі звуки схожі в обох мовах і тому можуть бути легко засвоєні. Інші звуки вимагають більшої уваги і тому потребують багато практики, поки вони не стануть звичними. Правильне засвоєння вимови закладає фундамент для подальшого успіху в оволодінні англійською мовою [2].

Навчання вимови вимагає від викладача проведення низки спостережень та проведення аналізу. По-перше, вимову не може вивчити кожен лише через імітацію. Спочатку викладач навчає фонетичній транскрипції та відпрацьовує звуки. Потім він диктує безглузді слова, що містять звуки, які потрібно відпрацювати. Студенти пишуть те, що вони

думають, що чують через фонетичну систему. Коли студенти помиляються, викладач повторює слово спочатку так, як воно вимовляється, а потім так, слово пишеться. Ці дві вимови повторюються кілька разів і до тих пір, поки студенти почнуть чітко усвідомлювати характер помилки. Метою таких занять з розвитку слуху є допомогти студентам почути мову та шляхом повторення вплинути на акустичне враження в їхній пам'яті [3].

Підсумовуючи, можна сказати, що покращення вимови в англійській мові є життєво важливою частиною набуття вільного володіння мовою та оволодіння нею.

Література

1. Гроган П. Англійська вимова. Лондон : Лонгман, 2000. 57 с.
2. Викладання англійської як другої або іноземної мови / за ред. М. Сельче-Мурча. Бостон: Хайнл і Хайнл, 2001.
3. Кадірова Ф. Х. Нові підходи та сучасні методи навчання іншомовної вимови. *Молодий вчений*. 2016. № 25 (129). С. 542–544.

Нейчев О. І.

Національний технічний університет

«Харківський політехнічний інститут»

Науковий керівник доц. – Трофімова-Герман А.І.

ОПТИМІЗАЦІЇ СПІЛКУВАННЯ У СИСТЕМІ «ЛЮДИНА – МАШИНА»

Взаємодія людини з комп'ютерними системами стає все тіснішою у зв'язку зі стрімким розвитком технологій. Більшість програм, які розуміють письмову або усну мову, тренуються на великих корпусах текстів за допомогою технік машинного та/або глибокого навчання. Для обробки масивів текстів використовують методи NLP (обробка природної мови). Тобто, вирішення актуальної проблеми підготовки текстів для тренування надасть можливість покращити якість спілкування в системі «людина – машина».

У нашому дослідженні ми зосереджуємося на проблемі «безглуздих слів». Безглузде слово – слово, яке не має жодного значення в обраній мові. Розпізнавання вищезгаданих слів допоможе вирішити такі проблеми,

як зменшення загальної кількості унікальних токенів в корпусі та визначення присутності сенсу у реченні загалом.

Мета нашого дослідження полягає у виявленні "безглузвих слів" у аналізованих текстах.

Для вирішення поставленої проблеми ми використали техніку N-грам. N-грама – послідовність з n-кількості елементів. Оскільки кожне слово розглядалося окремо, ми провели N-грам аналіз на рівні букв з діапазоном від двох до трьох N-грам. Наприклад, слово «ріст» розбивається на наступні N-грами: рі, іс, ст, ріс, іст. Таким чином, наша модель може вивчити структуру слів мови на рівні сполучень літер різної довжини.

Для тренування моделі ми використали корпус слів бібліотеки мови програмування Python – *NLTK* (Natural Language Toolkit). Загальна кількість унікальних токенів у корпусі складає 235892 одиниць. Для кожної N-грами була підрахована її частота в корпусі і, базуючись на цьому, імовірність появи в корпусі. Для невідомих N-грам ми використали згладжування Лапласа, щоб уникнути нульової ймовірності.

Оскільки у такій моделі під час тренування ми не класифікуємо слово як безглузде або змістовне, а лише отримуємо інформацію про нього, то ми дали моделі словникові токени та безглузді токени й подивилися на рівень її «здивованості». Базуючись на отриманих ймовірностях, ми визначили нижчий поріг змістовності слова. Тобто, будь яке слово нижче цього порогу вважалось безглуздим.

Для прогнозування виявлення будь-якого нового слова безглуздим, ми розбивали його на N-грами, складали ймовірності всіх N-грам та ділили на кількість N-грам у слові.

Для визначення точності роботи моделі ми згенерували 1000 безглузвих слів довжиною 10 букв кожне та провели обробку. Під час дослідження 981 слово було спрогнозовано правильно. Отже, точність моделі для класу безглузвих слів складала 98.1%.

Таким чином, розвідка показала, що N-грамна модель спроможна виявляти безглузді слова з доволі високою точністю, що у перспективі сприятиме ефективності спілкування у системі «людина – машина».

ЗМІСТ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ ТА ТЕРМІНОЗНАВСТВА ЯК ПРИКЛАДНИХ ЛІНГВІСТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН

Артёмова О. В.

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ ТА ТЕРМІНОЗНАВСТВА
ЯК ПРИКЛАДНИХ ДИСЦИПЛІН..... 4

Білявська А. А., Сергєєва О. М.

РОЛЬ КОНТЕКСТУ В ПЕРЕКЛАДІ АНГЛІЙСЬКОЇ ТЕХНІЧНОЇ
ТЕРМІНОЛОГІЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ..... 6

Бігун Т. В.

КАЛЬКУВАННЯ ЯК СПОСІБ ПЕРЕКЛАДУ НОВИХ ГЛАМУРНИХ
ЕВФЕМІЗМІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В МЕДІА-КОНТЕКСТІ..... 7

Бовдуй В. О.

ПЕРЕКЛАД АВІАЦІЙНИХ ТЕРМІНІВ
НА ПОЗНАЧЕННЯ БЕЗПЛОТНИХ ЛІТАЛЬНИХ АПАРАТІВ..... 10

Варушкіна Ю. О.

ВИВЧЕННЯ АНТРОПОНІМІВ У ХУДОЖНЬОМУ ТЕКСТІ..... 12

Гелетка М. Л., Бігун Т. В.

СПОСОБИ ПЕРЕКЛАДУ НЕОЛОГІЗМІВ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ
НА БАЗІ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРИМІТОК ХЕШТЕГІВ..... 13

Гонтар М. Ю.

ПЕРЕКЛАД ТЕРМІНІВ ЯК АКТУАЛЬНА ПРИКЛАДНА ПРОБЛЕМА..... 16

Гуржій О. В., Сергєєва О. М.

ТЕРМІНОЛОГІЧНІ ТРУДНОЩІ ПЕРЕКЛАДУ ТЕКСТІВ З
ЛІТАКОБУДУВАННЯ (АНГЛО-УКРАЇНСЬКИЙ ПЕРЕКЛАД)..... 18

Жученко Є. О., Сергєєва О. М.

ПЕРЕКЛАД ОФІЦІЙНО-ДІЛОВОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ В ГРАМАТИЧНОМУ
АСПЕКТІ..... 20

Задерей В. О.

ОСОБЛИВОСТІ ТВОРЕННЯ ТА ПЕРЕКЛАДУ АВІАЦІЙНИХ ТЕРМІНІВ..... 21

Зіненко А. Р.

УЖИВАННЯ НЕОЗНАЧЕНОГО, ОЗНАЧЕНОГО Й НУЛЬОВОГО
АРТИКЛІВ У ТЕХНІЧНИХ ТЕКСТАХ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ..... 25

Крилова С. В.

ЯКІСТЬ ВІДТВОРЕННЯ ТЕРМІНІВ НАУКОВО-ПОПУЛЯРНИХ ТЕКСТІВ У
МАШИННОМУ ПЕРЕКЛАДІ (НА МАТЕРІАЛІ ПРОМОВ TED TALKS)..... 27

Огер К. А.

СЕМАНТИЧНА ДЕРИВАЦІЯ АВІАЦІЙНОЇ ЛЕКСИКИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇЇ
ПЕРЕКЛАДУ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ..... 30

Алекс Пен Шуай

ПРОБЛЕМИ ВІДБОРУ СПЕЦІАЛЬНОЇ
ЛЕКСИКИ..... 31

Стєперєва К. С., Сергєєва О. М.

СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНИЙ АНАЛІЗ АНГЛІЙСЬКИХ ТЕРМІНІВ
НОМІНАЦІЇ ЧАСТИН ЛІТАКА 33

Резанова А. І. СПОСОБИ ТВОРЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ АВІАЦІЙНИХ ТЕРМІНІВ.....	35
Ройко М. Є. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КІНОДУБЛЯЖУ АВІАЦІЙНОЇ ЛЕКСИКИ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ.....	36
Тімашова Д. В. ГРАМАТИЧНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ РОМАНУ ДЖЕЙН ОСТІН «ГОРДІСТЬ ТА УПЕРЕДЖЕННЯ» УКРАЇНСЬКОЮ ТА РОСІЙСЬКОЮ МОВАМИ З АНГЛІЙСЬКОЇ.....	37
Цапліна Є. А., Сергєєва О. М. ОСОБЛИВОСТІ ТВОРЕННЯ І ВЖИВАННЯ НЕОЛОГІЗМІВ У СУЧАСНИХ ТВОРАХ ЖАНРУ «ФЕНТЕЗІ».....	41
Шейн І. О. ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ АВІАЦІЙНИХ ТЕКСТІВ ЗАСОБАМИ АВТОМАТИЗОВАНОГО ПЕРЕКЛАДУ.....	42
Шумська С. О. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ УКРАЇНСЬКОГО ТЕРМІНОТВОРЕННЯ	44
Яковенко М. ПРАГМОНІМИ В АНГЛОМОВНІЙ АЕРОКОСМІЧНІЙ ЛЕКСИЦІ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇХ ПЕРЕКЛАДУ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ.....	47
Vaklar Y. TERM FORMATION IN UKRAINIAN TERMINOLOGY.....	50
Білявська А. А., Сергєєва О. М. THE ROLE OF CONTEXT IN TRANSLATION.....	52
N. Varpa SPECIAL TERMINOLOGY FOR TOOLS TO TACKLE THE ECONOMIC DOWNTURN.....	55
Bessalov Artem AVIATION TERMS-COMPOSITES.....	57
Bondariva A. FEATURES OF TRANSLATION OF AVIATION TERMS IN NARROW-FIELD AVIATION TEXTS.....	60
Bura A. STRUCTURAL-SEMANTIC CHARACTERISTICS OF AVIATION VOCABULARY AND FEATURES OF ITS TRANSLATION (BASED ON THE MATERIAL OF THE MODERN ENGLISH-SPEAKING PRESS).....	63
Cunningham S. REALIA OF AUTOMOBILE INSURANCE IN ONTARIO ON THE EXAMPLE OF UNFAIR OR DECEPTIVE ACTS OR PRACTICES.....	66
Dykaia A. EXPRESSIVE MEANS IN THE SPEECH OF CHARACTERS AND METHODS OF ITS TRANSLATION INTO UKRAINIAN (BASED ON LEWIS CARROL'S FAIRY TALE "ALICE IN WONDRLAND" / LEWIS CARROL "ALISE'S ADVENTURES IN WONDRLAND").....	68
Hladka S. S. PECULIARITIES OF THE TRANSLATION OF ENGLISH MODAL CONSTRUCTIONS AND VERBS INTO THE UKRAINIAN LANGUAGE AND THEIR USAGE.....	73

<i>Fedchenko V.</i>	
FEATURES OF THE USE AND TRANSLATION OF FEMINITIVES IN ENGLISH AND UKRAINIAN LANGUAGES (BASED ON THE EXAMPLES OF TECHNICAL AND SCIENTIFIC TEXTS).....	75
<i>Гуржій О. В., Сергеева О. М.</i>	
TRANSLATIONAL TRANSFORMATIONS WHEN REATING ONE-COMPONENT AND TWO COMPONENT ENGLISH TERMS FOR AIRCRAFT CONSTRUCTION.....	77
<i>Жученко Є. О., Сергеева О. М.</i>	
CHARACTERISTICS OF THE OFFICIAL BUSSINESS STYLE OF THE ENGLISH LANGUAGE.....	79
<i>Karsch-Meibom Nicole</i>	
TEACHING ORIENTATION CLASSES TO UKRAINIAN REFUGEES.....	81
<i>Kozyrko A. Yu.</i>	
FEATURES OF THE FORMATION AND TRANSLATION OF PROFESSIONAL SLANG IN AVIATION DISCOURSE.....	82
<i>Saxena A.</i>	
SPECIAL TERMINOLOGY IN OCCUPIER’S LIABILITY - FEDERAL LAW RESPONSIBLE FOR GOVERNING PREMISES.....	84
<i>Sakal D.</i>	
FACEBOOK MAKING HUMANS LESS SOCIAL AS A CAUSE TO REDUCE ACTIVE VOCABULARY IN PEOPLE’S EVERYDAY USE.....	87
<i>Samko V.</i>	
TESTING AS ONE OF THE WAYS TO TEST KNOWLEDGE OF ENGLISH GRAMMAR (DEVELOPMENT OF GRAMMAR TESTS ON “CONDITIONAL SENTENCES” ON THE MATERIAL OF ON-LINE PUBLICATIONS OF THE AVIATION MAGAZINE PLANE & PILOT).....	89
<i>Sheviakova O.</i>	
ANALYSIS OF TRANSLATION STRATEGIES OF SPACE INDUSTRY TERMS, AS WELL AS TRANSLATION TRANSFORMATIONS USED IN THE TRANSLATION OF SPACE TECHNOLOGY.....	92
<i>Shumska S.</i>	
PRACTICAL ASPECTS OF UKRAINIAN TERMINOLOGY.....	96
<i>Starodubtseva O.</i>	
LINGUAL MEANS OF INDIVIDUAL AND AUTHORIAL IMAGERY AND THEIR REFLECTION IN ARTISTIC TRANSLATION INTO UKRAINIAN (ON THE MATERIAL OF THE CARTOON «ENCANTO»).....	99
<i>Travenko L.</i>	
PECULIARITIES OF THE TRANSLATION OF THE INFINITIVE AND INFINITIVE CONSTRUCTIONS IN ENGLISH TEXTS OF TECHNICAL STYLE.....	102
<i>Шаман А. М.</i>	
FEATURES OF THE TRANSLATION OF AMERICAN SOCIO-CULTURAL REALITIES INTO THE UKRAINIAN LANGUAGE.....	105
<i>Цапліна Є. А., Сергеева О. М.</i>	
FEATURES OF THE CREATION AND USE OF NEOLOGISMS IN CONTEMPORARY WORKS OF THE "FANTASY" GENRE.....	107

<i>Yakovenko M.</i> ANALYSIS OF THE TRANSLATION OF ENGLISH-LANGUAGE PRAGMONYMS OF AEROSPACE VOCABULARY INTO UKRAINIAN, APPLICATION OF TRANSLATION TRANSFORMATIONS.....	108
<i>Yaremenko P. O.</i> FEATURES OF THE TRANSLATION OF ENGLISH AEROSPACE TERMINOLOGY INTO THE UKRAINIAN LANGUAGE.....	113
<i>Zhyvotchenko V.</i> WORD FORMATION OF AEROSPACE NEOLOGISMS IN UKRAINIAN AND ENGLISH.....	114
<i>Zinenko A. R.</i> PECULIARITIES OF USING ARTICLES IN TECHNICAL TEXTS AND TRANSLATING THEM INTO THE UKRAINIAN LANGUAGE.....	117
<i>Zubchenko A.</i> ALGORITHMS AND SOFTWARE FOR ABSTRACTING TEXTUAL INFORMATION.....	121

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

<i>Бондаренко Д. А., Гелетка М. Л.</i> ОГЛЯД СУЧАСНИХ ПІДХОДІВ ДО ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ.....	125
<i>Воржевітіна А. І.</i> «МОВА СЕРІАЛІВ» ЯК ЗАСІБ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ СТУДЕНТІВ ПІДЛІТКОВОГО ВІКУ	127
<i>Кожемякін І. І.</i> МОДУЛЬ «ВТІЛЕННЯ-АКТИВАЦІЇ» СХЕМАТИЧНОГО КОНСТРУЮВАННЯ МОДЕЛІ ВИКЛАДАННЯ ЛЕКСИКИ.....	128
<i>Мазурова А. С.</i> ТЕСТУВАННЯ ЯК ОДИН ІЗ СПОСОБІВ ПЕРЕВІРКИ ЗНАНЬ ІЗ ГРАМАТИКИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ.....	130
<i>Фурніченко І. О.</i> НОВІ ПІДХОДИ ТА СУЧАСНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ВИМОВІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ.....	132
<i>Нейчев О. І.</i> ОПТИМІЗАЦІЇ СПІЛКУВАННЯ У СИСТЕМІ «ЛЮДИНА – МАШИНА».....	135

Наукове видання

Збірник матеріалів II Міжнародної науково-практичної конференції
студентів і молодих науковців

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРИКЛАДНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
ОЧИМА НАУКОВОЇ МОЛОДІ»**

Українською та англійською мовами

Відповідальний випусковий – О.В. Медведь

Технічна редакція – М.Л. Гелетка

Комп'ютерне верстання:

М.Л. Гелетка

Підписано до друку: 25.01.2023 р.

Формат 60x84/16. Ум. друк. арк. 7,0. Обл.-вид. арк. 7,2.

Електронне видання

Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»
вул. Чкалова, 17, м. Харків, 61070